

Manuel Cubeles i Solé

I

PARAULES
DE SEMPRES

Manuel Cubeles i Solé

I

PARAULES

DE

SEMPRE

+

Als meus fills Xavier, Beve fina i Albert.
Heus aci el perfil radiofònic d'un català.

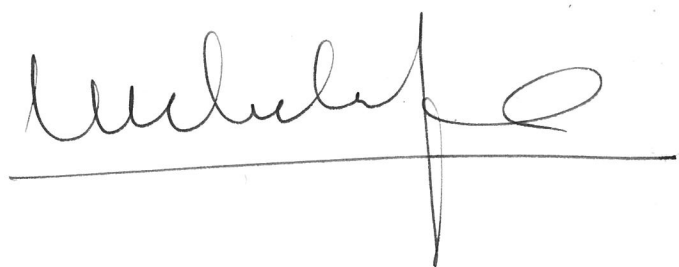
Pensant en tot el que és sò per un noi,
m'he fet el missatge.

Els han estat constructors i exemple.

Com a catalans que sou, fills meus,
no deixeu, mai, que la dissort us faci
perdre la consciència, ni la raixa
des faci les difícils conquestes assolides.

1 de febrer del 1973

Amb l'amor a la meua Mariama

Index.

Marius Torres

Antoni Gaudi

Santiago Rusiñol

Carles Riba

Joaquim Ruyra.

Miquel Costa i Cabrer

J. Ricard Fort.

Lluís Millet

Joan Maragall.

Josep Carner

RADIO PENINSULAR - BARCELONA.

"PARAULES DE SEMPRES"

GRABACION DIA _____

EMISION; LUNES 25 Setiembre
_____ 1972.

GUION: Manuel Cubeles i Solé.

PERSONAJE: Palabras de MARIUS TORRES.

CARETA DE ENTRADA: (La música acaba y ENTRA)

DE LA CARA NUMERO UNO DE LA OPERETA "MY FAIR LADY" BLOQUE NUMERO TRES TITULADO "WOULDN'T IT BE LOVERLY (Podria ser lo que deseo) CANTANTE Y CORO. ENTRA EL FRAGMENTO QUE ESCOJA MONTADOR Y AGUANTA PARA PASAR A FONDO A CRITERIO DEL REALIZADOR, CESANDO SOBRE EL TEXTO QUE SIGUE.

LOCUTOR: - Aquesta música que ara escolteu, sens dubte, us evocarà el record d'una bona estona passada

LOCUTORA: - Una bona estona que portava el títol de...

LOCUTOR: - ..."My Fair Lady". Una opereta...

LOCUTORA: - ...un gran èxit teatral en el món anglo-saxó que, al ésser passada, després, al cinema, esdevingué un notable èxit mundial.

IRRUMPE DEL MISMO DISCO Y LA MISMA CARA NUMERO UNO, EL BLOQUE NUMERO CUATRO EN EL TROZO ESCOGIDO POR EL MONTADOR (LLEVA POR TITULO; WITH A LITTLE BIT OF LUCK - "Un poquito de suerte") AGUANTA A CRITERIO DEL SR. REALIZADOR Y PASA DE FONDO PARA CESAR EN EL TEXTO QUE SIGUE:

LOCUTOR: - "My Fair Lady" és, com sabeu, una història sentimental, divertida. Distreu, però...

LOCUTORA: - ...en el fons, hi ha una veritat humana, que no passa de moda. Una història de sempre.

LOCUTOR: - "My Fair Lady", és l'adaptació d'una obra teatral escrita per allà l'any 1.908, per George Bernard Shaw's, el genial irlandès de nas vermell i barba "pel ací i pel allà". El títol de l'obra és: "Pigmalió".

LOCUTORA: - I... "Pigmalió", amics, podeu recordar-ho, és el mític personatge d'origen semita que, segons la llegenda, fou Rei de Xipre, i habent-se enamorat d'una meravellosa estatua femenina de vori (perfecció de la perfecció humana), va sol·licitar i obtenir d'Afrodita,

LOCUTOR: - El mite, nascut milers d'anys enrerra, viu encara, entre nosaltres, i més quan l'home cerca, encara que sigui, la seva particular perfecció.

LOCUTORA: - "Pigmalió" és una realitat de sempre que, Bernard Shaw's recull agresiú...

LOCUTOR: - ...poètic...

LOCUTORA: - ...sentimental i alliçonador, situant l'acció en l'època victoriana. Transformant el mític "Pigmalió", en un Professor de Filologia, de dicció, en resum: de llenguatge, que es llença a l'aventura de transformar a una verdulera, en una imatge ideal de bellesa física i de contingut espiritual, principalment en la paraula.

El Professor, odia el bla, bla, bla. Recordeu això?

DEL MISMO DISCO DE "MY FAIR LADY" - CARA NUMERO UNO, BLOQUE NUMERO CINCO, TITULADO "I'MAN ORDINARY MAN" (Soy un hombre ordinario y rudo) BUSCAR ANTES QUE TERMINE LA BANDA UN FRAGMENTO QUE PARECE EL PASE A MAYOR VELOCIDAD DE UNA GRABACION. ENTRA UN POCO ANTES PASA ESTE TROZO INDICADO Y TERMINA, ELLO A CRITERIO DEL SR. REALIZADOR Y MONTADOR.

LOCUTOR: - Hem volgut fer, abans, aquesta reflexió. Hem citat "My Fair Lady" i "Pigmalió" perquè desitjavem situar la vostra imaginació en un món assequible al títol d'aquest espai. Un títol que impressiona com es...

LOCUTORA: - Paraules de sempre.

EFFECTO SONORO? CORTO A CRITERIO DEL SR. MONTADOR, SOBRE SU ECO HABLA

LOCUTOR: - ¿Veritat que és molt transcendent?

LOCUTORA: - ¿Veritat que és un títol que obliga?

LOCUTOR: - El títol "Paraules de sempre", no admet bromes. Té d'ésser un missatge humà i entenedor; perquè el sempre, es el signe meravellós de la continuïtat sagrada del Destí. Ple, si voleu, de paradoxes, de llum i de fosca, de glaç o de foc de l'Home.

LOCUTORA: Avui parlarem d'un Poeta.

LOCUTOR: - I confessem, sincerament, que no podem concretar amn exactitut, el perquè, avui, tenim la necessitat de parlar d'un poeta.

Potser és l'influència d'un record, i de l'altíssim respecte que a

nosaltres, com a tots, ens mereix el veritable poeta, nom i signifi-

hagi pogut inventar-se.

LOCUTORA: - Hem dit que actuavem sota l'influència d'un record. Un record que escau el dia vint de gener del mil noucents seixanta u'.

LOCUTOR: - Un himne...

IRRUMPE DE FONDO DEL DISCO DECCA PFS 4024 CARA "PRIMERA GUERRA MUNDIAL Y SEGUNDA GUERRA MUNDIAL" EL ULTIMO FRAGMENTO QUE INCLUYE LA CANCION "CUANDO JOHNNY REGRESA AL HOGAR" - AGUANTA Y PASA DE FONDO PARA TERMINAR, COMO FONDO, CUANDO EL LOCUTOR DICE "El Poeta és el Profeta".

LOCUTORA: Escau una cerimònia transcendent i emotiva: La presa de possessió del trenta-i-cinc President dels Estats Units d'Amèrica: John Fitzgerald Kennedy. I, en aquest acte oficial, un vell venerable, un gran poeta, en Robert Frost, parla del "poder i de la poesia" i, aleshores diu, una gran frase de sempre; "El Poeta és, el Profeta".

(brevisima pausa)

LOCUTOR: - Amics: Ja ens estem apropant, com aquell que camina per uns viaranyes amb sentit d'aventura a les "paraules de sempre" d'avui, que seràn les d'un poeta de la llengua catalana.

Perquè, ademés, nosaltres, de poetes, en tenim un bosc. Volem recordar una anècdota que en la seva joventut va viure el nostre guionista.

LOCUTORA: Va succeir en l'inefable Cafe de la Rambla que, com tantes coses fa anys va desapareixer. Allí, un grup de joves, es reunien, dos cops a la setmana per a parlar de "todo lo divino y lo humano". Un jorn assistia, convidat, un jove irlandès de cara de Whisky, pipa d'Sherlock Holmes que xupava amb aparent beatitud. Cal dir que aquest irlandès tenia uns notables ulls de "murri".

De sobte, l'irlandès convidat, va tallar la conversa que feia anar la poesia amunt i avall, com si viatgés per unes montanyes russes d'un parc d'atraccions i va dir: (amb un català perfecte après a Oxford) "Vosaltres sou el país del món que teniu més poetes per kilòmetre quadrat" i... continuà xupant la pipa i prenen el seu tè.

LOCUTOR: Per tot lo dit, avui, en vosaltres, un Poeta.

PARAULES DE SEMPRE: Full nº 4.

LOCUTOR: Perquè el nostre Poeta d'avui, fou, també, un enamorat com el mític "Pigmalió", fou un sublim obsés com el Professor de My Fair Lady, de la llengua, de la perfecció de la paraula, i amb ella, solcant com un astronauta, l'infinit meravellós del seu "univers espiritual", va fixar a la gràfia, ~~XXX~~ paraules que portaven la ressonància del sempre...

LOCUTORA: - D'una veritat que emociona...

LOCUTOR: - ...que dona pau^a la gran i sagnant ferida de la insatisfacció.

DISCO EDIGSA "LA PRESO DE LLEIDA" POR COBLA - ESCOGER EL FRAGMENTO QUE SALE COMPLETA EL TEMA DE LA CANCION. SALE AGUANTA UN POCO Y PASA DE FONDO.

LOCUTORA: - Sabeu d'on és aquesta melodia?...

SALE NUEVAMENTE EL TEMA AGUANTA A CRITERIO DEL SR. MONTADOR Y PASA NUEVAMENTE DE FONDO.

LOCUTORA: Es la cançó mare de Lleida, la Capitalitat de la Terra Ferma de Catalunya. Capital universitària que havia estat durant quatre segles, de la Corona d'Aragó.

LOCUTOR: Far de la vastitud de les veïnes planúries de l'Urgell i el Segrià, regades per rius i canals.

SALE UN BREVE FLASH DEL TEMA Y PASA NUEVAMENTE DE FONDO PARA CESAR.

LOCUTORA: (lentamente como si siguesi el ritmo de la melodia) A la Ciutat de Lleida...

LOCUTOR: - (a ritmo normal) Si, a la Ciutat de Lleida, el dia 30 d'agost del 1.910, quan el món vivia, encara, en la pau daurada, empeltada de valsos, polques, mazurkes i rigodons...

A PARTIR DE LA PALABRA "PAU" SALE COMO FONDO UNA MUSICA CUALQUIERA DE ESTOS BAILES DE EPOCA AGUANTA COMO FONDO Y SALE A PP. DESPUES DE LA PALABRA RIGODONS, BREVE FLASH Y VUELVE DE FONDO PARA CESAR TOTALMENTE.

LOCUTORA: Allí, en la forta canícula, prenyada de pressentiments i

LOCUTOR: -, Allí, a la Ciutat de Lleida, al número 36 del Carrer Major, feia el seu primer plor a la vida, com un infant més, amb les seves petites mans, ben closes...

LOCUTORA: ...com un infant que sembla dir: "vull tot el món per a mí..."

SE INCORPORA COMO FONDO MUSICA MUY SUAVE

LOCUTOR: (lentamente) ...Marius Torres...

LOCUTORA: (a ritmo normal algo apasionado) ...el nostre poeta...

LOCUTOR: ...de l'esperança....

LOCUTORA: ... el nostre home que va escriure, amb el ritme encés de la poesia: paraules de sempre.

SALE EL TEMA AGUANTA A CRITERIO DEL SR. MONTADOR Y PASA DE FONDO PARA CESAR.

LOCUTOR: (con tono narrativo y normal) Era dòcil, i podriem resumir el record de la seva infantesa amb una evocació que ens recorda el seu amic, Joan Sales. "La seva mare, de vegades, entrava de puntes, i li gastava aquella broma infantil de tapar-li els ulls.

SALE MUSICA MUY? MUY SUAVE Y TRANQUILA BREVE FLASH Y PASA DE FONDO.

LOCUTORA: (muy evocativa) Pobres petites coses, sense cap transcendència que quan la persona estimada és morta -va morir jove, l'any que en Marius Torres, en feia setze- són les que més tossudament revé nen del fons del pou del passat i fan sentir una angúnia estranya, aguda, fina...

"COM SI LES TEVES MANS, SOBRE ELS MEUS ULLS, ENCARA

"POGUessin, COM ANTANY, ATURAR-SE AMB AMOR..."

SUBE LENTAMENTE LA MELODIA DE FONDO Y VUELVE A EL PARA CESAR SOBRE LA LETRA QUE SIGUE.

LOCUTOR: - Així recordava i evocava a la seva mare, Marius Torres anys després.

FINAL DE LA MELODIA QUE HA ESTADO DE FONDO. CESAR

LOCUTORA: (a ritmo normal) Marius Torres no era massa alta i, força magre. Els seus companys d'estudi l'anomenaven: "La Molécula".

Enllestit el batxillerat, i per tradició familiar, s'en vingué a

PARAULES DE SEMPRE: Full Nº 6.

LOCUTOR: - Sempre és mantingué fidel a la seva vocació científica. Havia heretat de l'avi Torres, una divisa: "A Déu per la ciència". Honestament hi va creure fins que, anys després, compregué que la ciència humana, no abasta tan amunt. Perquè per entreveure la veritat, calia trencar el vel del gran misteri.

SALE MUSICA SERENA BREVISIMO PP Y PASA DE FONDO.

LOCUTORA:

"I endevinar amb el cor, INVISIBLE I

"SEGURA, la claror de la terra natal de l'esperit,

"enllà del mur extrem de la nostra mesura,

"on es trenquen les ales dels ocells en la nit.

SALE BREVE RAFAGA Y ACABA.

LOCUTOR:- Ell, el metge, el Doctor Marius Torres, deixa que el misteri d'èsser profeta, com poeta que és, li faci endevinar...amb el cor,

LOCUTORA - ...(gran paraula de sempre)...

LOCUTOR: - invisible i segura, la claror de la terra natal de l'esperit. (pequeñísima pausa) - Marius Torres ha passat, ja, la llinda.

LOCUTORA: Treballant com a metge diu:...

LOCUTOR: - ..."Soc un metge que fa versos".

LOCUTORA: (cambio de tono narrativo) - Per la primavera del 1935, una malaltia s'esmunyí per la porta falsa, dintre del seu cos. Es presentà disfressada de grip i semblava molt innocent.

LOCUTOR: - Però un mal greu estava dintre...

LOCUTORA: ...havia entrat per la porta falsa.

LOCUTOR: Pocs dies abans de Nadal el duïen al Sanatori de Puig d'Olena, d'on ja no havia de sortir, fora de curtes escapades, durant els set anys que viuria.

LOCUTORA: Allí el va coneixer el seu amic Joan Sales, i ens explica com va ésser:

LOCUTOR: "Estava sol davant del piano tractant d'interpretar un tema de Bach. Duia un vestit fosc, bigoti i ulleres (el bigoti més endavant se'l va treure) i em va semblar molt magre."

PARAULES DE SEMPRE FULL N° 7.

LOCUTORA:- La majoria dels versos que havia escrit fins aleshores, no tenien pas el tó greu del: "Dolç Angel de la Mort". Eren fàcils i enjogassats. Tot això responia, en aquells moments, a un aspecte molt marcat del seu caràcter. Era un temperament irònic en el sentit exacte de la paraula, tan esbravada pel mal ús que se'n fa. Car LA IRONIA és LA FACULTAT de discernir molt finament la importància justa que cal donar a cada cosa.

LOCUTOR: Per això en Marius Torres va escriure les següents paraules:

LOCUTORA:

¿Per què has fet, o diví Pare de la ironia,
tan bells els sentiments humans?

LOCUTOR: Un dia le deia, Joan Sales, que no havia pensat mai en la mort. Marius Torres se'n va estranyar moltíssim, quasi no el creia; li semblava que tothom hi havia de pensar sovint des del moment que s'arriba a l'ús de la raó.

En Marius tenia sempre present el no res de l'home, el seu no res i així ho manifestava quan deia:

CUANDO EL LOCUTOR HA DICHO EL SEU NO RES SE INICIA COMO FONDO UNA MUSICA SEVERA QUE SALE COMO BREVE FLASH EN LA PALABRA "QUAN DEIA" Y VUELVE A FONDO DONDE SE MANTIENE.

LOCUTORA:

"Guarda'm de la follia d'una veu massa forta
"mentres vulguis donar-me, Senyor, per instrument
"una vida que ~~xa~~ sempre té alguna cosa morta"

SALE BREVISIMO FLASH DE MUSICA QUE PASA DE FONDO.

LOCUTOR: Unes paraules de sempre: "Tota vida humana sempre té, alguna cosa morta".

SALE LA MUSICA Y AGUANTA SEGUN CRITERIO Y ACABA.

LOCUTORA: Tot i la malaltia que curcava el cos de Marius Torres, ell era un home d'esperança. Pesava més la força de l'esperit, que la del concixement exacte i la seva conseqüència, que, com a metge tenia i

PARAULES DE SEMPRE; Full nº 8.

LOCUTOR: No en va havia dit: "Endevinar amb el cor invisible,
"i segura, la claror de la terra natal
"de l'esperit.

LOCUTORA: I fins del sofriment en Marius Torres en feia un cant d'es
perança:

LOCUTOR: "Tenim por, una por absurda del sofriment. I tanmateix
¿qué hi ha que ens faci més grans i més bons que el sofriment? Sobre-
tot, ni cal dir-ho, el sofriment desinteressat. ¿Us heu fixat com
són insuportables la majoria de persones que no han sofert mai? Res
no treballa tan profundament el nostre esperit com les contrarietats;
res no ens ensenya tant com el dolor, a ser humans, a perdonar les
faltes dels altres; res no ens acostava més als àngels. Res no engran-
deix tant una ànima com acceptar el dolor que comporta el compliment
del deure, res no l'enforteix tant com vèncer el dolor tot superant-
lo. Certament, cal no doblegar-se davant el dolor tot superant-lo.
El dolor és, en certa mesura, la selecció natural de les ànimes....
Per això em sembla tan admirable Beethoven. Tots els seus anys de
misèries, de soledat, de defalliments, de decepcions, d'amarguesa,
acaben en el cant de Joia de la IX Simfonia.

LOCUTORA:

"Joia que ets dels déus guspira,
"generada dalt del Cel.

A LA PALABRA BEETHOVEN ENTRA COMO FONDO EL TEMA CANTADO DEL ULTIMO
TIEMPO DE LA IX SINFONIA, AUMENTA UN POCO EL VOLUMEN EN EL MOMENTO
EN QUE LA SRA. LOCUTORA LEE EL VERSO EY IRRUMPE A PP. AGUANTA PARA
PASAR A FONDO Y CESAR. SEGUN CRITERIO REALIZADOR Y MONTADOR.

LOCUTOR: Puig d'Olena...

LOCUTORA: ...muntanya feta suavitat del bucòlic Moianès.

LOCUTOR: Allí, el Doctor Marius Torres...

LOCUTORA: ..."el metge que fa versos", va escriure el seu gran somni
de la veritat...

SALE UN FONDO MUSICAL SUAVE Y SOBRIO QUE PUEDA APOYAR COMO FONDO
TODO LO QUE SIGUE, AGUANTA BREVEMENTE Y PASA DE FONDO.

LOCUTOR: Marius Torres estima la música.

BREVISIMO FLASH VUELVE DE FONDO.

LOCUTORA:

Que sigui la meva ànima la corda d'un llaüt
per sempre igual i tensa
i que el destí no em pugui arrencar, decebut,
siñó una sola nota, invariable, immensa.
Una nota molt greu i molt constant. Vençut
no sigui mai el clau que tiba i que defensa
la viva pulcritud
de la vibració d'una corda ben tensa.

....

Jo vull ésser com tu, o corda que diries
que sempre et polsen uns mateixos dits.

SOLE UN BREVE FLASH DE LA MUSICA VUELVE DE FONDO.

LOCUTOR: Marius torres sap que és poeta:

LOCUTORA:

Poetes, com l'arquer que es dreça d'entre els morts
i, tibant el seu arc, encara espera vèncer,
en el combat obscur per la nostra remença
tibem els nostres arcs amb un suprem esforç.

I del nostre esperit, distés igual que un arc,
els versos volaran amb un impuls tan llarg
que es perdran en el cel inútil de la glòria.

SALE UN BREVE FLASH DE LA MUSICA Y VUELVE DE FONDO.

LOCUTOR: Marius Torres anhelà, sempre, l'infinít:

LOCUTORA:

Tremolosa mesura de dolor, vida obscura
dels homes, ¿que ets, doncs, als ulls de l'infinít?

PARAULES DE SEMPRE FULL N° 10.

d'oblidar la misèria que li fa d'esperit.

-Potser un altre infinit d'ambició més pura,
que guarda tantes llàgrimes com estrelles la nit-.
Si, només el miracle de ser una criatura,
Senyor, no em duu als teus peus, joiós i enfervorit,
l'invencible infinit que al meu ésser s'atansa
acoloreix en el meu cor de confiança
l'amarga meravella de viure i de sofrir.

-Si cap, en una gota d'aigua límpida i blava
el vertigen de llum dels espais sense fi
on Tu comences, on la meva ànima acaba!

SALE UN BREVE FLASH DE LA MUSICA Y VUELVE DE FONDO.

LOCUTOR: Paraules... paraules de sempre, accent de profeta. Res del bla, bla, bla del Pigmalió. Paraules escrites per a sempre, per un home que va deixar-nos als 32 anys, absolutament desconegut com poeta, havent realitzat aquell ideal que ens diu en un dels seus versos:

LOCUTORA:

"Una vida secreta, serena i, solitària".

LOCUTOR: Amics: ¿Val la mesura d'una reflexió?

SALE LA MUSICA Y CESA.

LOCUTORA: Va ingressar al Sanatori de Puig d'Olena, hem dit, als vols del Nadal de 1935.

Volem imaginar-nos que el Dr. Marius Torres, en aquell Nadal, ell que era poeta va sentir la íntima emoció d'una canço d'ara i sempre

SALE SUAVE "EL NOI DE LA MARE", A PODER SER EN LA VERSION DE LA ANTOLOGIA MUSICAL CATALANA EDIGSA. CONCHITA BADIA Y PEDRO VALLRIBERA AGUANTA Y PASA DE FONDO PARA CESAR.

LOCUTOR: Fou, també, en les Festes del Nadal de 1942, quan va traspasar la llinda del no retorn, camí de l'auténtica terra natal que ell deia de l'esperit.

Volem creure que en aquelles nits de miraclera transparència, quan

viure el somni dolç de la recordança de la seva mare, que, de puntetes, com quan era infant, li tapava novament els ulls, amb un presentiment de vida eterna, d'una propera abraçada.

SALE UN TEMA SUAVE DE ACUERDO CON LA POESIA QUE SIGUE PASA DE FONDO

LOCUTOR: I ell, el nostre Marius Torres, com una oració devia, també desgranar, la gran lletania de...

LOCUTORA: ...Dolç àngel de la Mort, si has de venir, més val que vinguis ara.

Ara no temo gens el teu bes glacial,
i hi ha una veu que em crida en la tenebra clara
de més enllà del gual.

Dels sofriments passats tinc l'ànima madura
per ben morir.

Tot allò que he estimat únicament perdura
en el meu cor, com una despulla de l'ahir,
freda, de tan pura.

Del llim d'aquesta terra amarada de plors
el meu anhel es desarrela.

Morir deu ésser bell, com lliscar sense esforç
en una nau sense timó, ni remes ni vela,
ni llast de records!

I tot el meu futur està sembrat de sal!

Tinc peresa de viure demà encara...

Més que el dolor sofert, el dolor que es prepara,
el dolor que m'espera em fa mal...

I gairebé donaria per a morir ara
-morir per sempre-, una ànima immortal.

SALE EL TEMA MUSICAL AGUANTA Y CESA.

LOCUTOR: - El silenci de Marius Torres, cada dia que passa, en aquest món nostre, famolenc de la veritat, es transforma en una

PARAULES DE SEMPRES FULL N° 12.

ENTRA FRAGMENTO FINAL DE LA PASION SEGUN SAN MATEO DE J.S. BACH.
ENLAZA CON CARETA DE SALIDA.

Guión Manuel Cubeles i Solé.

Setiembre 1972.

RADIO PENINSULAR - BARCELONA.

"PARAULES DE SEMPRE"

GRABACION DIA _____

EMISION LUNES 1 OCTUBRE DE

1.972

GUION: Manuel Cubeles i Solé.

PERSONAJE: Palabras de Antonio Gaudí.

CARETA DE ENTRADA (La música acaba y ENTRA)

MUSICA JAPONESA DE CARACTER EVOCADOR Y SUAVE AGUANTA Y PASA DE FONDO.

LOCUTORA: (lentamente y con suavidad) - Davant del Mar d'Amakusa...

LOCUTOR:- ...verd i plom...

LOCUTORA: ...immensitat i horitzó...

LOCUTOR: - ... s'exten: la Ciutat de Nagasaki.

CRECE SUAVE LA MUSICA JAPONESA AGUANTA Y VUELVE DE FONDO.

LOCUTORA: - Coberta de Natura, feta poesia...

LOCUTOR: - ...feta "Kebana"...

LOCUTORA:- ...el subtil art japonés...

LOCUTOR: - ...d'amor a les flors...

LOCUTORA:- ...de llenguatge amb les flors. (CADENCIA FONETICA DE CON-
(CLUSION DE FRASE.

(LEVE PAUSA DE SILENCIO)
(SOLO COMO FONDO MUY LEVE, LA MUSICA)

LOCUTOR: - Allí, en la seva lluminosa bahia, que recaragola la peninsu-
la de Nishisonaki, fa prop de mil anys "Matsura Basho" va escriure:

LOCUTORA: (lentamente)

"Els mesos i els dies són els caminants de l'eternitat.

"Els anys que venen i se'n van són, també com peregrins.

"Aquells que en fan del seu viure un solcar, com naus per
la mar. Aquells que "encendren" la seva testa anant damunt
de l'infatigable cavall,

sempre!...

descobreixen, horitzons pels que vindran.

SALE LA MUSICA JAPONESA, AGUANTA Y CESA.

LOCUTOR: (sobrio) - Aquestes "paraules de sempre", com "caminants" que
en fan del seu viure, un navegar, arriben de l'Orient.....

LOCUTORA(evocativa) ...del Mar d'Amakusa, DEL SONIDO DE LOS AVIONES, EN

LOCUTOR: a, l'Occident. LOCUTOR CON VOZ MAS POTENTE EXCLAMA:

LOCUTORA: El nostre Mediterrà. I es transformen, com volada d'aire, en la inexorable cadença d'unes altres...

LOCUTOR: ...d'unes altres, paraules de sempre.

SALE SUAVE "LA BALANGUERA" BREVISIMA RAFAGA QUE PASA DE FONDO Y AGUANTA.

CANTADA ORFEO CATALA - ARMONIZACION AMADEU VIVES. EL MONTADOR DEBERIA

CUIDAR DE QUE AL FINALIZAR LOCUTORA SU RECITADO COINCIDA CON LA ESTRO-

FA FINAL QUE DICE: "LA BALANGUERA FILA, FILA, LA BALENGUERA FILARA".

ELLO DEBERIA SER COMO SI FUESE UNA CONTINUACION DEL RECITADO QUE SIGUE.

LOCUTORA: (Lentament) - En les pàgines vermelles de la Història i de

"La Balanguera misteriosa,

"com una aranya d'art sutil,

"buida que buida sa filosa,

"de nostra vida trau el fil.

"Com una parca bé cavila,

"teixint la tela per demà.

IRRUMPE PODEROSO EL TEMA ANTES INDICADO Y ACABA.

LOCUTOR:- "Amb el fil de nostra vida"...

LOCUTORA: - "...teixint la tela per demà"...

LOCUTOR: - -com diu el poeta-,

LOCUTORA: "Cobrint de cendra la testa"...

LOCUTOR: -com diu el pensador",

LOCUTORA: Anem a la recerca, avui, d'un home que va descobrir...

LOCUTOR: ..."horitzons pels que vindran"

IRRUMPE MUSICA DRAMATICA AGUANTA Y PASA DE FONDO.

LOCUTORA: (Cambio de tono y de ritmo) Nagasaki és història.

FLASH DE LA MUSICA, VUELVE DE FONDO.

LOCUTOR: (tambien ha cambiado el tono) - Nagasaki, es tragedia.

IRRUMPE LA MUSICA QUE CESA TOTALMENTE EN MEZCLA DE SONIDO DE AVIONES DE

MOTOR QUEDA ESTE SONIDO QUE PASA DE FONDO.

LOCUTORA - Nou d'Agost del mil noucents quaranta-cinc...

AUMENTA CON ANGUSTIA EL RITMO ASCENDENTE DEL SONIDO DE LOS AVIONES, EN MEDIO DEL MISMO, EL LOCUTOR CON VOZ MAS POTENTE EXCLAMA:

LOCUTOR: - Una explosió!

EXPLOSION DE LA BOMBA ATOMICA. SUGERIMOS LA GRABADA EN EL DISCO "DESFILADE DE LA VICTORIA" - DECCA PFS. #024, EN MEDIO DE LA EXPLOSION CONTINUA EL SONIDO DE LOS AVIONES EN EL ECO DE LA BOMBA SE PIERDE EL SONIDO DE LOS AVIONES HASTA CESAR COMPLETAMENTE.

LOCUTOR: - Una immensa bola de foc, és l'apocalíptica signatura que confirma la realitat de la fisió atòmica com a destrucció.

(pequeña pausa)

LOCUTORA: (lentamente) - En les pàgines vermelles de la Història i de la Mort, Nagasaki feia llista amb Hiroshima.

SALE MUSICA SEVERA, PASA DE FONDO.

LOCUTOR: - Les dues Ciutats eren, el blanc sudari que, com bandera, duia la Pau a l'atemoritzada Humanitat.

SALE EL TEMA MUSICAL QUE DESAPARECE EN MEZCLA CON OTRO TEMA MUSICAL MAS SUAVE QUE PASA DE FONDO Y AGUANTA.

LOCUTORA: Els mesos i els dies passen...

LOCUTOR: ...son: els caminants del futur.

BREVISIMO FLASH DE LA MUSICA SUAVE QUE VUELVE A FONDO PARA CESAR.

LOCUTORA: I Nagasaki... (CAMBIO DE RITMO)

LOCUTOR: ...la Ciutat del Mar d'Amasuka...

LOCUTORA: ...es refà. Torna a cuidar la seva Naturalesa: a estimar-la en l'art suprem de la "Kebana".

I sols...com a record del malestruc, deixa les cremades ruines d'un Temple cristià. Es el monument als que moriren el nou d'agost del mil noucents quaranta-cinc.

(LEVE PAUSA)

LOCUTOR: Poc a poc, l'infatigable cavall de "Matsura Basho", la Balanguera misteriosa, de "Joan Alcover", ens porten al nostre home que ha escrit, amb el signe perdurable de la pedra...

LOCUTORA: ...les seves paraules, el seu missatge per a sempre.

LOCUTOR: Una "Kobana", nova d'horitzons ca...
LOCUTOR: I la història ha començat a Nagasaki perquè és la tendresa d'un record.

FLASH DE LA MUSICA QUE VUELVE DE FONDO PARA CESAR EN EL TRANCURSO DE LO QUE SIGUE.

LOCUTORA: Un testimoni:

LOCUTOR: L'arquitecte Kenji Imai, de l'Universitat de Waseda. Tokio.

LOCUTORA: Una obra seva:

LOCUTOR: El Temple als Martirs Cristians del Japó, construït a Nagasaki, després de la desfeta atòmica, seguint la línia de l'home: que li va descobrir nous horitzons.

LOCUTORA: Una fidelitat:

LOCUTOR: Del Temple de Nagasaki, n'existeix una pel·lícula, i aquesta, comença amb l'esfinx plena d'auréola, sentit homenatge a l'inspirador de l'obra...

LOCUTORA: ... al guia de la seva visió estètica actual...

LOCUTOR: ...a l'home que, amb el seu signe, va obrir, per a sempre, a Kenji Imai, els horitzons infinits de la veritable llum.

LOCUTORA: I aquest home, nostre, que va obrir-li els horitzons de la veritable llum fou!:

LOCUTOR: Antoni Gaudi!

IRRUMPE MUSICA GRANDE AGUANTA Y PASA DE FONDO.

LOCUTORA: (con ritmo ràpido) El geni de la paraula immortal...

LOCUTOR: (idem) ...feta pedra...feta forma!

LOCUTORA:(subrayando) ...en la història de la Humanitat.

SALE MUSICA QUE AGUANTA Y EN MEZCLA CON OTRA DE MAS DULCE DESAPARECE, QUEDANDO "LA MAS DULCE" DE FONDO.

LOCUTOR:(cambio de ritmo para dar entrada a la poesia) - Una paraule que...

LOCUTORA:

"..."No és a escarpa i martell com esculpida
vida i sentit prengué la pedra dura,

LOCUTOR: Una "Kebana", nova d'horitzons on...

LOCUTORA:

... "Cada pedra pren lloc, basta o polida,
brillant al sol o als fonaments obscura,
simbolitzant la plenitud futura
de l'Eterna Ciutat de l'altra vida.

SALE LA MUSICA AGUANTA Y CESA.

LOCUTOR: Un home forjat en la "cultura màgica", queda corprés, davant un geni de la "cultura de la llum".

Cerca en ell el "per què" de la nova i insólita "Kebana".

LOCUTORA: (ritmo más rápido) - Kenji Imai...

LOCUTOR: (idem) ...mira...

LOCUTORA: ...contempla...

LOCUTOR: ...admira! i, s'emociona.

LOCUTORA: Pregunta... i: (CAMBIO DE TONO Y DE RITMO) "una sola veu li diu la veritat."

DE FONDO MUSICA MUY SUAVE Y SOBRIA.

LOCUTOR: (lentamente y cambio de tono) - "L'Arquitecte Gaudí, vist fora de la Fe, restarà sempre incompreensible. Serà, potser, un aspecte de la seva obra el que l'incrèdul copsarà, i fins hi tot, estimarà, però no serà la seva síntesi."

SALE EL FONDO AGUANTA Y CESA.

LOCUTORA: - I l'arquitecte Kenji Imai, el de la cultura màgica pregunta: ¿Qué és la seva síntesi?

LOCUTOR: I la veu contesta: Fixeu-vos bé en les cimeres que atalaien la seva poesia feta pedra.

LOCUTORA: (Cambio de tono y de ritmo) I "en els anys que venen i se'n van, com va dir davant el Mar de Amakusa el savi Matsura...

LOCUTOR: ...l'arquitecte Kenji Imai...

LOCUTORA: ...com fervent peregrí: Descobreix lo que la veu, l'any mil noucent vintisis va dir-li un dia.

LOCUTOR: Certament: En la cimera de les pedres palpitants hi ha un sig-

auténtica d'Antoni Gaudí.

LOCUTORA: I aquest signe és!:

LOCUTOR: La Creu.

CAMBIO DE RITMO PALABRA LOCUTOR LOCUTORA.

LOCUTORA: A Can Batlló, a Can Milà ...

LOCUTOR: ...Al Palau de'n Güell, a Bellesguard...

LOCUTORA: ...al Parc Güell, a les Teresianes...

LOCUTOR: ...al Palau d'Astorga, a la Casa Calvet:

SALE LA MUSICA SUAVE BREVE FLASH VUELVE A FONDO PARA CESAR ABSOLUTA3
MENTE AL FINAL DEL TEXTO QUE SIGUE:

LOCUTORA: (lentamente) La Creu, sempre la creu.

(pequeña pausa)

LOCUTOR: La veu: tenia raó. Kenji Imai, havia trobat la sintèsi, en la fe d'Antoni Gaudí.

LOCUTORA: Nosaltres preguntem: ¿I que altra cosa més, també, que una Creu és, el Temple de la Sagrada Família? - Allí, en la Galilea, Crist digué:

LOCUTOR: "Deixeu tot el que teniu i, seguiu-me"

LOCUTORA: I el nostre Antoni Gaudí, també va deixar-ho tot, per a carregar, damunt seu...

LOCUTOR: ...la seva creu.

SALE MUSICA SUAVE AGUANTA Y PASA DE FONDO,

LOCUTORA:

"Un fons de caritat en mi

"porta el llevat del sacrifici.

"I és en donar-me a Tu, i morir

"que pujo l'edifici.

SALE LA MUSICA Y ACABA, EN UN ENLACE DE UNA CANCION NAVIDEÑA SOLO PARA INSTRUMENTOS CON MEZCLA, SI ES POSIBLE, CON EL TAÑER DE CAMPANAS HUMILDES DE ERMITA, PASA DE FONDO Y AGUANTA.

LOCUTOR: El seu Temple és, un Naixement de la Vida que ens diu: amb pa-

SALE COMO UN ALIENTO LA MUSICA QUE VUELVE SUAVEMENTE DE FONDO.

LOCUTORA:

"Tots els infants en cercle immens hi són,

"com infantats de nou per la Mare infantina,

"tots voltant el tresor

"per a compartir-lo amb el Fill que s'inclina.

SALE LA MUSICA AGUANTA LEVEMENTE Y DEBERIA ENLAZAR CON UN TEMA ORQUESTRAL DE PASION, CON LENTAS Y GRAVES CAMPANAS PARA CREAR EL AMBIENTE DE LO QUE SIGUE, PASA DE FONDO

LOCUTOR: - El seu Temple es un camí d'apassionant dolor que ens porta a l'esperança de la vida.

SALE UN FLASH DE LA MUSICA Y CAMPANAS Y PASA DE FONDO NUEVAMENTE PARA ACOMPAÑAR LO QUE SIGUE:

LOCUTORA:

"El meu sabor es fet de milions de vides

"que ha apagat el meu bes, obscur en la fredor:

"astres, ànimes, déus. I ara que ets Tu que em crides,

"seré un instant amarg de la teva amargor...

"Gran ocell del silenci, indiferent i muda

"**germana de la Nit, sobre la carn vençuda**

"el meu vol és profund i pàl·lid, però breu.

"Calmo, amb dits de repòs, la seva última alarma;

"però, més que l'angúnia, m'allunya d'aturar-me

"la llum d'alba de l'Angel que ve darrera meu.

SALE EL TEMA MUSICAL CON LAS CAMPANAS, AGUANTA LEVEMENTE Y SUGERIMOS ENLACE AQUI, TODO CESANDO CON EL FRAGMENTO DE LA SINFONIA DE LOS "SALMOS DE STRAWINSKY, EL TROZO AQUEL QUE CANTAN "LAUDATE" - "LAUDATE" Y QUE FINALIZA CON EL "ALELUYA", DEBERIA INTENTARSE QUE EN ESTE CANTO HUBIESE DE SER POSIBLE INTERCALACION DE CAMPANAS DE GLORIA, PASA DE FONDO Y AGUANTA.

LOCUTOR: El seu Temple serà com llum d'alba, de l'angel que ve darrera

LOCUTORA:

"Per això en cada instant sense morir revisc

" i, puix que he vist la Vida, conec millor el meu risc;

" i en cada mot tallat a la Seva mesura.

" Però, el que hi ha en el cor de l'home, Crist ho sap

" com ho sabé quan era germa nostre a la terra.

SALE EL TEMA Y AGUANTA SI PUEDE SER HASTA LOS ALELUYAS, LO QUE IMPORTA ES CREAR, CON LA MUSICA, UNA SEPARACION DE TIEMPO DENTRO DEL TEMA. ACABA.

LOCUTOR: - Per la voluntat d'un poble...

LOCUTORA: - ...a l'impuls del misteriós alé...

LOCUTOR: - Antoni Gaudí, aguanta la Creu per a col·locar-la, en la immòvil presència del seu somni etern...

LOCUTORA: ...en la inamutable cadença de la seva Fe...

LOCUTOR: Allí!

LOCUTORA: en la cimera més alta del seu Temple, com la veu digué a l'arquitecte Kenji Imai.

(pequeña pausa)

LOCUTOR: Antoni Gaudí...

LOCUTORA: ...poeta de la pedra, profeta d'un espai que: "espera a uns fidels que han de venir", deia, sempre, als qui li preguntaven quan s'acabaria el Temple de la Sagrada Família:

LOCUTOR: - "El meu client no té pressa"

LOCUTORA: - Sols el poeta, amb paraules de sempre, troba la resposta:

LOCUTOR: - ¿Quí el va somniar perquè així naixés? ¿Quí va imaginar-nos son cos? Quí l'aixeca? ¿Quines vides s'esmercen en crear-lo?

Per totes aquestes preguntes, una sola contesta: La Fe.

LOCUTORA: (muy suave) La veu digué: Antoni Gaudí fou, senzillament, un home de fe.

LOCUTOR: (en el mismo tono de antes) - La Fe en lo de dalt: en aquest ardor s'hi consumen tantes forces, que en el seu resplendor, els noms desapareixen; però res hi és perdut.

La Fe anònima i humil aixeca un Temple per les generacions futures

EN EL MOMENTO DE INICIAR LA LOCUTORA EL TEXTO QUE SIGUE, INTERESARIA COMO FONDO, SE SITUASE UNA MUSICA TENSA, INHUMANA DE FACTURA ACTUAL. AGUANTA ASI HASTA ANTES DE ENTRAR EL VERSO EN QUE SE MEZCLA Y DESAPARECE CON UNA MUSICA TRISTE I DESOLADA, QUEDARA HASTA EL FINAL DEL VERSO.

LOCUTORA:- Nosaltres les generacions que vivim nascudes del ventre de la Humanitat atemoritzada de Hiroshima i Nagasaki.

LOCUTOR: Nosaltres que no podem comprendre la meditació del filòsof del Mar d'Amakusa quan diu: "Els mesos i els anys són els camins de l'eternitat", perquè tenim pressa, molta pressa.

LOCUTORA: Nosaltres que anem buidant amb la vanitat d'aquesta pressa, la filosa de l'aranya sutil...

LOCUTOR:- ... nosaltres que potser un dia direm:

ENTRA AQUI COMO FONDO LA CITADA MUSICA SUAVE. CESA EN EL FRAGMENTO DEL LOCUTOR.

LOCUTORA:

"Somni semblaria

"el temps que ha volat

"de la vida mia,

"sense les ferides que al cor ha deixat,

"sense les ferides que es tornen obri

"quan vegi que no vessa,

"ni canta ni plora la font del jardí

LOCUTOR: Podem? Si, podem entendre que la Fe anònima i humil, aixeca un Temple per les generacions del dema?

(pequeña pausa)

LOCUTOR: Antoni Gaudí, un home de fe, el poeta palpitant va dir:

"El meu client no té pressa".

LOCUTORA: Joan Maragall, un home de fe, el poeta de la paraula viva va dir:

LOCUTOR: El Temple que no es clou mai, que està sempre formant-se; que no acaba de tancar la seva volta lluminosa del cel, ni les seves parets als vents, ni les seves portes a l'atzar dels passos dels homes, ni els seus tornaveus a les remors de la Ciutat, ni al cant dels ocells! El

Temple que constant espera els seus altars, dolint amb perenal fervor la presència de Déu en ells, alçant-se sempre envers la infinita altura sense arribar-hi mai; però sense perdre tampoc la gran esperança!

Quin bell símbol per anar-se'l trametent els segles els uns als altres!

SALE MUSICA SUAVE, PASA DE FONDO Y QUEDA.

LOCUTORA: L'arquitecte Kenji Imai, va entendre el dictat de la Veu...

LOCUTOR: ...L'arquitecte Gaudí, vist fora de la Fe, restarà sempre incompreensible.

LOCUTORA: Les paraules de Joan Maragall ho confirmen.

LOCUTOR: Per això Kenji Imai, ell...

LOCUTORA: ...l'home de l'Assia, ah fet a Nagasaki, el seu Temple, seguint les petjades de la síntesi...

LOCUTOR: ...de la veritat d'Antoni Gaudí.

SALE RAFAGA DE MUSICA Y VUELVE DE FONDO.

LOCUTORA: Per això, Imai, enamorat de la "Kebana" de les flors, l'ha ornamentat amb el delicat deliri, del gran deliri de llum i naturalesa mediterrànea amb que Gaudí va concebre l'obra seva del Temple: bosc d'or, de blaus i de capvespres vermellencs.

LOCUTOR: El Temple es, Evangeli, fet poesia en la pedra palpitant.

SALE RAFAGA DE MUSICA Y VUELVE DE FONDO

LOCUTORA:

"Es a la part de Llevant, místic exemple,

"com una flor gegant, floreix un Temple.

SALE LA MUSICA COMO RESOLUCION FINAL.

(Pequeña pausa)

LOCUTOR: Gaudí té trenta-un anys quan, el tres de novembre de 1.883, accepta la proposta del llibreter i editor, Josep Maria Bocabella i Verdaguer, de dirigir els treballs del Temple de la Sagrada Família.

En aquells moments Gaudí és un home amplament obert a la vida. Vesteix a la moda de l'època: un abric curt, de color beige, i calçat amb llargues botes, va a l'obra. Allí dona ordres, projecta i treballa.

Com sempre, endut per la força del seu geni, cerca i descobreix nous

LOCUTORA: Deu anys han transcorregut i l'obra germina com una flor gegant.

LOCUTOR: Gaudí ho deixa tot. Sols es queda amb la Creu del seu somni de fe, feta Temple.

Vestit senzillament, el gran barret negre al vent, de front aureolat de rinxols blancs...

SALE COMO FONDO UNA MUSICA SOBRIA DE ACENTO RELIGIOSO

...desafiant el món, treballa, sent...

LOCUTORA: pensa, i un jorn exclama:

LOCUTOR: "L'home sense religió és un home espiritualment mancat, un home mutilat, i mentre vegi morir la gent creuré en la immortalitat."

LOCUTORA: I ell treballa, treballa sempre. Es lleva a les set del matí, i va cada dia a peu, des de la seva casa del Parc Güell, a la Parròquia de Sant Joan de Gràcia, on reb el Pa del Crist, cada dia, i... després: a l'Obra, al seu Temple!, fins al capvespre: aleshores va a Sant Felip Neri.

Antoni Gaudí es un home amb alegria interna, cap monstruositat de complexa tragèdia psíquica, el tortura: Ell diu amb claretat meridiana:

LOCUTOR: - "A mesura que el cos se'm fatiga, el meu esperit se sent més àgil i més lliure. Les hores em passen treballant, i... no puc parlar-vos de mi, no soc res; sóc: un simple servidor de Déu."

LOCUTORA: De fet la conversa de Gaudí, era una festa per a l'esperit, no era pas un ermità reclòs en el silenci. Ell es relacionava, des de el Temple, des de el Cercle Artístic de Sant Lluc, des de l'Orfeó Català, amb tots aquells homes que, com ell, cadascun, amb la cadença del sempre; volien i anhelaven descobrir horitzons pels que vindran.

Per això, les seves paraules, alimentades per una rara flama interior, sobten a tothom i duen una energia que dona vida a les coses senzilles.

LOCUTOR: Aquell petit somriure radiant -dirà Francesc Pujols- més lluminós que l'esclat d'una rialla, expressava la naturalitat i la facilitat que tenia de dir les coses més estranyes i més allunyades del pensament comú.

Paraules de sempre - full nº 12.

joves i, alguns d'ells durant anys, anaven cada dia a treballar, allí, en la gran empresa de Gaudí: Creu feta Temple.

SALE MUSICA SERENA AGUANTA Y PASA DE FONDO, PARA CESAR DESPUES DEL VERSO

LOCUTORA: Gaudí: paraula curta de dir...

LOCUTOR: ...història gran a fer.

LOCUTORA: Nosaltres hem fet una visió d'ell, cercant paraules de sempre, perquè tot lo seu, es això.

LOCUTOR: L'obra seva continua per camins de passió, es...

LOCUTORA:

"Mobilitat de la immobilitat:

"que animen la pedra, alens de natura

"i enlairen sabes vegetals, l'esclat

"a glorioses músiques d'altura,

LOCUTOR: i continua amb la pausa i la mida, dels mesos i els dies que són els "caminants de l'eternitat".

LOCUTORA: Perquè el seu client no té pressa.

LOCUTOR: I la creu, la de Gaudí, la més alta en totes les seves obres, arribarà al cim, quan el seu client digui:

LOCUTORA ...Ara!

IRRUMPE POTENTE DE LA SINFONIA DE LOS SALMOS DE STRAWINSKY EL FRAGMENTO DE ANTES "LAUDAMUS, LAUDAMUS" CON EL ALELUYIA. AGUANTA

CARETA DE SALIDA.

Guión de Manuel Cubeles i Solé.

27 Setiembre de 1.972.

RADIO PENINSULAR.

RADIO NACIONAL DE ESPAÑA BARCELONA.

P A R A U L E S D E S E M P R E.

Personatge: Santiago Rusiñol.

EMISION: LUNES DIA 9 DE OCTUBRE 1.972.

GRABACION PREVISTA _____

GUION ESCRITO POR:
MANUEL CUBELES I SOLE.

CARETA DE ENTRADA:

LOCUTORA: - Hi ha un adagi barceloní que diu:

LOCUTOR: - "Volta el món i torna al Born"

LOCUTORA: - Aquest adagi, escau a la història d'avui, on trobarem, en la vida d'un home singular...

LOCUTOR: - ...d'un gran barceloní...

LOCUTORA: - Paraules de sempre.

LOCUTOR: - ...no pas escrites, ni dites amb majestuosa grandielo-
qüència, ni tampoc poades, en la immensitat d'un complex pensament.

LOCUTORA: - Però si, nascudes, en la veritat d'una generosa manera d'ésser, que ens oferiràn l'impagable avinantesa de riure, tot sentint-nos remoguts, com diu: Carles Soldevila, per una robusta compassió, mare legitima, de l'alt sentiment.

Això, per si sol, és, una penyora d'immortalitat.

LOCUTOR: - La "volta al món i torna al born" d'aquest home que fou col.leccionista...

LOCUTORA: - ...artista i escriptor...

LOCUTOR: - ... en una sola peça, començ a de sobte, quan va adonar-se que, abans d'esdevenir un personatge greu i àntenimentat, calia conèixer la vida bohèmia, i...

LOCUTORA: - ...tal dit i tal fet.

LOCUTOR: - El viatge s'inicia sortint, ell i tres amics...

LOCUTORA: - ...quatre, que foren grans artistes després, envers la Ciutat que els romans anomenaren: la "Luteia Parisorum".

IRRUMPE EFECTO DE TREN, PONIENDOSE EN MARCHA LENTAMENTE, SILBIDO, ACELERA VELOCIDAD, Y PASA ENTONCES DE FONDO, AGUANTA EL EFECTO Y, DE VEZ EN CUANDO SE OYE ALGUNO QUE OTRO SILBIDO. SOBRE ESTE FONDO HABLAN.

LOCUTOR: - (evocativo) Somnis i sentiments...

LOCUTORA: - ...il.lusions, inconformisme...

PARAULES DE SEMPRES - FULL Nº 2.

BREVE FLASH DEL RITMO DEL TREN EN MARCHA, VUELVE DE FONDO.

LOCUTORA: - Durant el llarg tric-trac, tric-trac, del tren, que pensen els quatre afamats de la dolça bohèmia?

SALE EL EFECTO DEL TREN QUE CON UN LARGO SILBIDO VA REDUCIENDO MARCHA HASTA PARAR.

LOCUTOR: - París!!...

LOCUTORA: - Criden tots quatre.

LOCUTOR: - París en un jorn fred, emplomat i enflocat per borrallons de blanca neu.

COMO FONDO SALE MUSICA TIPICAMENTE FRANCESA, UNA MELODIA INSTRUMENTAL DE AQUELLAS QUE NO TIENEN EPOCA PERO QUE DICEN SIEMPRE LO QUE ES PARIS AGUANTA COMO FONDO.

LOCUTORA: - Per ells, però, és, un jorn meravellós!

LOCUTOR: - -Lo que pot el sentiment-

LOCUTORA: - Què importa el fred!

LOCUTOR: - Què importa la neu!!

LOCUTORA: - Per ells, tot canta la seva Primavera.

LOCUTOR: - Son:...

LOCUTORA: - ...a París!!

SALE EL TEMA AGUANTA Y VUELVE DE FONDO PARA EN ESTE FONDO CAMBIARSE CON OTRA DE IGUAL CRITERIO PERO DIFERENTE MELODIA, ESTA ULTIMA QUEDA COMO FONDO.

LOCUTOR: - París, viu en aquell moment, 1.887 - 1.889, un dels millors de la seva història. Conserva intacte el seu encís estimulant, la seva hospitalitat sense manies i la seva simpatia humana

IRRUMPE MUSICA DE FONDO A PP. AGUANTA Y SE MEZCLA ENTONCES, A CRITERIO DEL SR. REALIZADOR Y SR. MONTADOR, CON AMBIENTE DE CIUDAD, SIN COCHES, PUEDE DARSE A ESTE AMBIENTE EL SENTIDO DE RAFAGAS, SI SE DESEA, PASA TODO ELLO DE FONDO Y SIGUE.

LOCUTORA: - Ardits, els nostres quatre, caminen amb un objectiu concret d'hostatge i vida:

LOCUTOR: - Montmartre

PARAULES DE SEMPRE - FULL N° 3.

LOCUTORA: - Deixen, com ocells de pas, i per a les estones de la reflexió tranquil·la, el preocupar-se del...

LOCUTOR: - ...Louvre...

LOCUTORA:- ...Notre Dame...

LOCUTOR: - ...L'Opéra, o la Sorbona.

LOCUTORA:- Ells, són!...

LOCUTOR: - ...bohèmia que cerca i que giravolta com un penell a l'impuls del vent de la vida.

LOCUTORA: - Ells son!:

LOCUTOR: - Creació!!

LOCUTORA: (Cambio de tono y de ritmo) - Nos s'aturen als Boulevards...

LOCUTOR: ...passen de llarg, amb olímpica indiferència pels Champs Elysees...

LOCUTORA: - ...Montmartre!!

IRRUMPE LA MUSICA DE FONDO AGUANTA Y CESA.

LOCUTOR: Pel Pigalle, arriben a un carrer costut i recaragolat:

LOCUTORA: Rue Lepic.

LOCUTOR: (cambio de tono y de ritmo) -"Un carrer alfombrat d'herba, il·luminat amb petroli, gris com el zenc, i més ennuvolat i més negre que tots els carrers".

LOCUTORA: - En un molí fan hostatge. Un molí que és història i símbol del Montmartre...

LOCUTOR: ...rovell de l'ou de la bohèmia...

LOCUTORA: ... de l'apatxe, del chansonnier i del couplet, desenfadat i agresiu.

IRRUMPE BRUTALMENTE, CANCION COUPLE FRANCESA, CANTADO CON VOZ CANALLES-CA, TIPO EDITH PIAF, AGUANTA PASA DE FONDO PARA CESAR CUANDO SE DICE: "BOHEMI I VOLIEN".

LOCUTOR: - Allí viuen els nostres quatre.

LOCUTORA: - Treballant quan en tenen ganes...

LOCUTOR: - Pintant...

LOCUTOR: - "Passant gana"...

LOCUTORA: - -de tant en tant" -

LOCUTOR: - ...Perquè feia, "bohemi"

LOCUTORA: - ...i volien.

(PEQUEÑA PAUSA)

LOCUTOR: (Cambio de ritmo) - El dia no té hores...

LOCUTORA: idem - ...ni la nit tampoc.

LOCUTOR: - Amunt i avall, com una farandola, observen la freda grandesa dels Museus.

LOCUTORA: - Amunt i avall, viuen aventures. En més d'una surten, "comes ajudeu-me", per la por al ganivet "apatxe".

LOCUTOR: - Amunt i avall!!!, assisteixen a la fabulosa pirotècnia humana de les tertúlies d'artistes...

LOCUTORA: - ...Literats, pensadors i poetes.

LOCUTOR: - París és la "meca" del món. Es el mercat de tota cosa bona i dolenta. Tota la riuada mundial s'escorre per la Gran Ciutat.

LOCUTORA: - A m u n t i a v a l l l, més d'una i altra vegada, s'aixopluguen, al clòs, d'un altre, però monumental Moli. El de la Plaça Blanche.

LOCUTOR: - Allí, al "Moulin Rouge", piquen frenètics de peus i de mans, sota la màgia d'una formidable quadrilla, capitanejada per la llegendària "Goule" que ballen...

LOCUTORA: ...el CAN CAN!!

IRRUMPE CON FUERZA BRUTALMENTE, UN FURIOSO "CAN CAN" BUSCARLO CON MUCHO EFECTO, SE MEZCLAN GRITOS DE GENTES, APLAUSOS, SR. MONTADOR UNA AQUELARRE "SIN BRUJAS", PASA DE FONDO.

LOCUTOR: (con entusiasmo) Moulin Rouge!!

SALVAJE RAFAGA DEL CAN CAN, VUELVE DE FONDO.

LOCUTORA: - (con énfasis y entusiasmo) - Si/ Moul i n R ou g e!!!

VUELVE IDENTICA FORMA DE RAFAGA AGUANTA Y PASA DE FONDO.

dor i director, en una sola peça: un fill de la Ciutat de Terrassa, Josep Oller i Rabassa...

LOCUTORA: Que feu cantar, allí l'any 1.900 els Cors d'en Clavé, de Barcelona.

LOCUTOR: Que, quan van allí, al Moulin Rouge, fills de la terra on havia nascut en Josep Oller, aquest els fa servir, com obsequi, el més car i espumejant elixir, i el cambré els hi, ddu:

LOCUTORA: ..."de part d'un amic del Rei d'Anglaterra, de part d'un amic del President de la República Francesa.

LOCUTOR: i...tots els de la seva terra queden "bocabadats d'admiració, perquè això és cert. Josep Oller és estimat i admirat pel tot Paris, pel tot Europa. Perquè tots admiren el...

LOCUTORA: ...Moulin Rouge!!

SALE EL CAN CAN Y ACABA CON APLAUSOS Y GRITOS.

(PEQUEÑA PAUSA)

LOCUTOR: - Però tornem als "quatre bohemis" del petit Moulin de la Galette, que pinten, graven i fan escultura. I d'ells, escollim el nostre personatge d'avui:

LOCUTORA: Pintor....

LOCUTOR: - ...Col.leccionista i, escriptor.

LOCUTORA: - President del "Partit Modernista", com li deien alguns amics, o, si voleu, "Gran Sacerdot del Modernisme". En resum:

LOCUTOR: Un home complert, amb deliciós condiment d'humor, l'impagable virtut del riure, mare legítima, també, d'un alt sentiment, que, en les seves paraules de sempre, en la seva obra per a sempre, va signar la seva vida, amb la rúbrica, els fets i el nom de gran senyor:

LOCUTORA: Santiago Rusiñol.

SALE MUSICA GRANDE PERO OPTIMISTA AGUANTA Y PASA DE FONDO Y CESAR EN EL MOMENTO QUE CREAN ADECUADO LOES SRES. REALIZADOR Y MONTADOR.

LOCUTORA: - El nostre "don" Santiago Rusiñol, fou un home singular.

LOCUTOR: - Singular fou, la visió de la vida que ell va copsar.

LOCUTOR: - ...i, alegria que torna...

LOCUTORA - En feu el seu signe constant.

LOCUTOR: - De la dolça bohèmia en feu un generós signe d'amistat, de convivència i de respecte.

LOCUTORA: Ell digué:

LOCUTOR:- "Quan les coses no se saben de cert, no es diuen, i quan es saben de cert: es callen".

LOCUTORA: De l'apassionada bohèmia, en feu un cant de llibertat. Ell en "L'Alegria que passa", posant el seu sentir en la boca del Clown, el pallassí del repic de timbal i clam de pregoner;; Diu:

LOCUTOR: - "Tant sols voldria tenir una carretera meva. Una carretera llarga, i jo, anant amunt i avall com una oreneta".

LOCUTORA: Per ell, la vida no és el cant melangiós, que torna la pell de gallina, de la trompeta...

SALE COMO FONDO EL TEMA DE LA TROMPETA DE LA PELICULA "LA ESTRADA"

QUEDA COMO FONDO.

CONTINUA LOCUTORA: - ...del palassi neorealista de la pel.lícula italiana que evoca aquesta melodia.

SALE EL TEMA DE LA TROMPETA AGUANTA Y PASA DE FONDO, Y EN ESTE FONDO SE MEZCLA PARA CESAR, CON UNA MELODIA SUAVE MELODICA PERO OPTIMISTA QUE AGUANTA COMO FONDO PARA SALIR A P.P. CUANDO SE INDICA.

CONTINUA LOCUTORA: - Sinó un himne alegre, ple d'optimisme, com aquesta melodia.

SALE LA MELODIA AGUANTA Y PASA DE FONDO PARA CESAR.

LOCUTOR: Santiago Rosiñol, fou un senyor bohemi i rodamons. Un artista de cap a peus.

LOCUTORA: Santiago Rusiñol va anar a París, com a hohemi ric.

LOCUTOR: Ja hem explicat perquè va fer-ho.

LOCUTORA: Allí va pintar una gran quantitat de quadros amb aquell art tant seu...

LOCUTOR: ...i, diem seu, perquè fou singular i...

LOCUTORA: ...rusiñolesc.

PARAULES DE SEMPRE - FULL 7.

LOCUTOR: - Santiago Rusiñol, pintava durant el dia.

LOCUTORA:- Santiago Rusiñol, escrivia durant la nit.

LOCUTOR: - Tot fou obra per sempre.

LOCUTORA:- Tot fou...

LOCUTOR: Paraules de sempre.

SALE MUSICA TIPICAMENTE PARISINA, DE CARACTER CHANSSONNIER, AGUANTA Y PASA DE FONDO.

LOCUTORA: - Quan descriu la casa de la Rue Lepic, en el seu estimat Montmartre diu amb una pictòrica imatge:

LOCUTOR: (cuidado con el texto que sigue, hay momentos de humor, pero el final es muy evocativo)

"Travessant el jardí, es pujaven dos graons, es dava una empenta a la porta i un es trobava a la casa que tenia dos piso i dues golfes, pre-tensions de soterrani, teulada i hivernacle; i amb tot, hi estàvem es-pessos. Els quartos del primer pis eren de tant flac subjecte, que si es picava de peus, trontollava la teulada, la cuina i... el galliner. L'escala era tã estreta que s'hi aprenia de "modos", fent compliments per dar pas. La barana dels balcons ens arribava als genolls; i el barret al sostre; els colzes a cada banda; i la fèdor per tot arreu. Semblava, tot plegat, un miracle que la casa no s'ensorrés de debò, però nosaltres teniem tal provisió d'esperances, d'il.lusions en el nos tre rebost espiritual, que res no hi podien les neus, ni les pluges, ni els... veïns, ni les esclètxes, ni tot el poder dels homes."

SALE UN FLASH DE LA MUSICA PASA NUEVAMENTE DE FONDO.

LOCUTOR CONTINUA: (lentamente y evocativo) - "Allí arrancavem els fulls esperant els de demà i mai mirant els que llençavem.

SALE MUSICA Y ACABA.

LOCUTORA: Santiago Rusiñol no vol res que sigui gris...

LOCUTOR: ...L'optimisme és el seu lema.

LOCUTORA: L'alegria, la seva norma, i...

LOCUTOR: ...la bellesa el seu delit.

LOCUTORA: Fins en un moment difícil de la seva vida, va demostrar-ho,

valgui, doncs, com a perfil, la següent anécdota:

LOCUTOR:- En una de les seves estades a París, després dels anys de vida bohèmia, i quan hi anava acompanyat, com a home seriós i entenimentat, per la seva muller i la seva filla...

LOCUTORA: ...en Santiago Rusiñol, sentí l'avís, aquesta vegada seriós, del seu ronyó averiat.

LOCUTOR: - Cap a casa: digué.

LOCUTORA: Torna, doncs, a Barcelona, i, consultes mèdiques i més consultes mèdiques. Finalment es determina que cal operar-lo, que cal extreure-li el ronyó malalt.

LOCUTOR: La cosa es greu. Una intervenció, en aquells temps, era fer oposicions, com diu la seva filla, per anar-se'n a l'altra vida.

LOCUTORA: Va venir el dia temut de la intervenció quirúrgica. Tot va anar com una seda. Tots els seus familiars estaven desfets de la gran angúnia que havien passat, però contents dels bons resultats.

LOCUTOR:- Això era la Vigília del Carnaval barceloní.

IRRUMPE MUSICA DE CARNAVAL, DISCORDANTE CON GRITOS DE MUCHEDUMBRE, PASA DE FONDO Y AGUANTA.

LOCUTORA: El Carnaval de Barcelona del que era impuls i sentit un monstre de l'humor: "L'Espardenyer del Born": En Sebastià Junyent.

SALE EL TEMA QUE RAPIDAMENTE SE MEZCLA PARA CESAR CON UNA "POLKA" MUY AIROSA AHUANTA Y PASA DE FONDO PARA CESAR A LA PALABRA "ES DIA DE CARNAVAL".

LOCUTOR:(con alegría) - Hi ha sarau a Llotja...

LOCUTORA: (lentamente y, con intención) - En Rusiñol, al llit.

LOCUTOR: (idem) - Hi ha sarau a La Patacada...

LOCUTORA:(idem anterior) - En Rusiñol quiet al... llit.

LOCUTOR: (idem). N'hi ha, també, a La Punyalada.

BREVE FLASH DE LA MUSICA Y VUELVE DE FONDO PARA CESAR EN EL LUGAR ANTES INDICADO.

LOCUTORA: (tono normal algo optimista) - Barcelona viu la Festa. Es, dia de Carnaval, l'endemà de la greu operació que ha sofert Santiago

(PEQUEÑA PAUSA)

(EL TROZO QUE SIGUE DEBE DE INTERPRETARSE EN FORMA DE GUION TEATRAL (Y CON NATURALIDAD. BUSCANDO LOS EFECTOS. EL SR. LOCUTOR EFECTUARA (EL PAPEL DE "RUSIÑOL" PORQUE SU INTERVENCION ES QUEJUMBROSA, DE EN-(FERMO, y EL DE DR. SUÑER, QUE ES NORMAL, MATIZ A CRITERIO DEL SR. (REALIZADOR. LA SRA. LOCUTORA INTERPRETARA EL PAPEL DE Dª LUISA. EL (COMENTARISTA DEBE SITUAR EL AMBIENTE Y LA ACCION)

COMENTARISTA: En Rusiñol crida a la seva muller i amb una veu que tot just se li sent, diu:

RUSIÑOL: - Lluïsa, avui deu ésser Carnaval, veritat?

LLUISA: - Si, Santiago.

RUSIÑOL: - Doncs, jo m'haig de disfressar. Seria el primer any de la me-va vida que no m'hagi disfressat.

LLUISA: (con mucha sorpresa y angustia) - Però que em dius, Santiago, per l'amor de Déu. Però si no et pots bellugar!

RUSIÑOL (siempre en el mismo tono de antes) Es que per disfressar-me del que em vull disfressar, no cal que em mogui gens.

LLUISA: - Què vols dir?

RUSIÑOL: - Vés, Lluïsa, i compram un nas. Cal seguir la tradició.

COMENTARISTA: - La seva muller, que estava més morta que viva, per no contrariar-lo, li va comprar el nas.

RUSIÑOL: - Lluïsa, porta'm el mirall.

COMENTARISTA: - I posant-se el nas, va dir, bo i somrient:

RUSIÑOL: - Caram! Que n'estic en caràcter! Semblo el "Cirano" en les se-ves acaballes.

COMENTARISTA: - i es va quedar mig ensopit.

(PEQUEÑA PAUSA)

COMENTARISTA: - El metge que era un senyor vellet, que es deia, senyor Sunyer, va arribar tard. Era, un bon tros curt de vista. Es va mirar a Rusiñol, el va auscultar, li va prendre el pols i va sortir de l'habita-tació.

LLUISA: - Que li sembla, senyor Sunyer, com el troba?

SUNYER: - El cor està bé, el pols, marxa amb regularitat, la ferida no

senyala res de nou; però... si vol que li sigui franc, Lluïsa, li veig la cara tan canviada, té tan mal aspecte, que no se pas que me'n pensi. Surto molt capficat.

COMENTARISTA: La senyora Lluïsa, recordant de sobte, el nas, que amb la preocupació per l'estat del malalt, no hi havia pensat mes va contestar:

LLUISA: (avergonzada y tímida) Es... que va disfressat.

SUNYER: Que va disfressat!... Diu?

LLUISA: Es que Xavui és Carnaval, senyor Sunyer, hi ha volgut seguir la tradició.

SUNYER: Vaja unes bromes!...

COMENTARISTA: ...Contesta el metge mig seriós i somrient...

SUNYER: Cal ser un humorista com en Rusiñol per conservar el bon humor, fins en els moments més tràgics de la seva vida.

SALE MUSICA AMABLE Y OPTIMISTA, PASA DE FONDO Y CESA.

LOCUTORA: (tono normal) - Heus ací un verídic aspecte més de la grandesa de Santiago Rusiñol...

LOCUTOR: (evocativo) "Tant sols voldria tenir una carretera meva. Una carretera llarga... i jo, anant amunt i avall com l'oreneta."

LOCUTORA: Paraules humanes...

LOCUTOR: ...de sempre, en la veritat de la gran senzillesa.

(BREVISIMA PAUSA)

SALE EFECTO DE SIRENA DE BARCO, REPITE EL EFECTO ALGO MAS LEJANO.

LOCUTORA: Any 1.884...

LOCUTOR: ...embarca en el vaixell "Lulio" i acompanyat de la seva família, marxa cap a Mallorca.

SALE EFECTO LEJANO, NUEVAMENTE DE SIRENA DE BARCO, QUE ENLAZA CON UNA CANCION TRADICIONAL MALLORQUINA QUE NO SEA EL PARADO DE VALLDEMOSA, PASA DE FONDO.

LOCUTORA: La seva estimada Illa de la Calma, quan era, veritablement el "paradís de la Calma"

SALE EL TEMA DE LA CANCION, BREVE FLASH Y PASA DE FONDO PARA CESAR.

LOCUTOR: La Ciutat de Mallorca, encara està : emmurallada. Tot just de-

LOCUTORA: El genial pintor Mir, flama feta color. En Ribas, l'alomar i molts d'altres.

LOCUTOR: En Santiago Rusiñol anava allí, per a pintar durant el dia, parlar, divertir-se i...

LOCUTORA: ...escriure per la nit.

AL INICIARSE EL TEXTO QUE SIGUE SALE PAUSADO SONIDO DE CASCAVELES DE CABALLO, AGUANTA ASI Y CESA EN LA ENTRADA DE "EL PARADO DE VALLDEMOSA".

LOCUTORA SIGUE: El cotxe passava triomfalment pel mig d'un camí florit, florit amb l'alta i única meravella de la llum i el paisatge mallorquí. ¿Quí podia estar trist davant d'aquell paisatge tan optimista?

¿Com podien fer-se terenyines al pensament sota aquell cel tan clar?

MUY BREVISIMA RAFAGA DE LOS CASCAVELES VUELVE DE FONDO.

LOCUTOR: (como si fuese Rusiñol) - Cantem-ne una!...

LOCUTORA: ...diu en Rusiñol.

LOCUTOR: (como si continuase el texto anterior) Ja que som a Mallorca, una canço mallorquina, una cançó que serà... El Parado!

LOCUTORA: I girant-se al cotxer li diu:

LOCUTOR: - Això del Parado, no va per tu, Tomeu. Tu ves fent i no t'aturis.

BREVISIMA RAFAGA DE CASCAVELES PARA CESAR A LA PALABRA "DOS" QUE SIGUE.

LOCUTOR: "Bueno"; A la una!... A les dos! i.. ales tres!!

IRRUMPE PERFECTAMENTE ENLAZADO CON EL TRES EL PARADO DE VALLDEMOSA, TROZO CANTADO EN MALLORQUIN AGUANTA Y PASA DE FONDO PARA CESAR.

LOCUTORA: Sentint el cant, en Tomeu, es va embadalint i el carruatge acaba per aturar-se. I en Rusiñol diu:

LOCUTOR: - I què Tomeu!, que hem de fer? Arribarem tard per a pintar, apa!, a veure si t'animes.

LOCUTORA: (cambiando la voz a grave como si fuese un muchacho y con la calma mallorquina dice "ARI, DIC"... (locutora con tono normal de voz) diu en Tomeu, desvetllant-se i tornen els cavalls a emprendre el trot...

LOCUTOR:- mallorqui.

IRRUMPEN NUEVAMENTE LOS CASCAVELES QUE SE VAN ALEJANDO HASTA CESAR.

LOCUTORA: - (evocativa) "Arribarem tard per a pintar a la llum del sol..."

LOCUTOR:(idem) Voldria la nit estel.lada per a escriure sobre la Mallorca dels meus amors.

SALE SUAVE UN TROZO MAJESTUOSO, MELODICO Y LENTO DE LA "RAPSODIA MALLORQUINA" DE BALTASAR SAMPER, AGUANTA Y PASA DE FONDO.

LOCUTOR: I de la nit, i en la nit, escriu amb la immortalitat de les paraules senzilles de sempre, la seva visió d'un poblet de Mallorca.

SALE UNA RAFAGA DE LA MUSICA QUE VUELVE DE FONDO.

LOCUTORA:(buscando toda la intención del texto que sigue).

"Deià és estàtic, és plàstic i es primitiu. Sembla un d'aquells poblets que Orgagna va pintar al fossar de Pisa, amb... una ermita a cada pedra, un arbre amic, a cada pedra.

A la nit, sobretot, és un altar que inspira a cantar-hi una part del Rosari, a la Mare de Déu de la Lluna.

El cel es torna blavós, serè. Ni l'oreig l'entela, i al mig del gran drap, quasi a tocar, les set estrelles del carro hi brillen com set diamants.

Es podria dir que Deià té el Carro a la porta de casa, per anar i venir de la Lluna."

SALE LA MUSICA DE FONDO AGUANTA Y PASA NUEVAMENTE DE FONDO PARA CESAR.

LOCUTOR: Pintor... escriptor... tot és imatge i, ben certa, impulsada per l'alé genial de la visió feta color, feta gràfia en el sentiment i el pensament de de Santiago Rusiñol.

LOCUTOR: Hem iniciat el programa dient...

LOCUTORA ..."Volta al món i torna al Born.

SALE MUSICA MELODICA ADECUADA AL TONO DEL PROGRAMA PER DE LINEA RAPIDA PASA DE FONDO PARA CESAR COMO CIERRE DESPUES DE LA "PALABRA ARANJUEZ".

LOCUTOR: De la gran singladura que fou la vida del nostre Santiago Rusiñol, podrieu, vosaltres, preguntar-nos...

LOCUTORA: (iniciando un ritmo rápido en crescendo) On és el del Cau ferrat?...

LOCUTOR: (idem) ...¿On és el de les tertúlies diverses?...

LOCUTOR: ...¿On és el Russiñol de L'Auca del senyor Esteve?

LOCUTORA: On es, el Rusiñol, d'Aranjuez? (CESA LA MUSICA DE FONDO)

BREVISIMA PAUSA.

LOCUTOR: (normal) Hem donat d'en Rusiñol, valgui la comparança, una sola volta, al seu immens forrellat. Dies tindrem, en l'espai i la veu per a parlar-ne.

LOCUTORA: Ara, finim, amb unes paraules seves que porten la tendresa i fins el sereníssim humor, del verb ^{elevat..} a cadença d'oració.

SALE MUSICA SERENA Y SUAVE, PASA DE FONDO.

LOCUTOR: (Cuidado, con todo el matiz que el texto requiere)

"Si pogués, ara que tot és col·leccionat, jo faria col·lecció de records. Tindria a casa meva i davant dels meus ulls, aquells cartipassos tacats de tinta que tant em feien sofrir. Tindria aquella ditxosa pissarra on mai sortien els comptes. Tindria un estel pintat amb una lluna i un sol i un palmó amb un llaç de color rosa, i una capsa barata d'aquarel·les i tot el que em portaven els bons reis, aquelles nits d'insomni, però de somnis de color rosa.

I una flor seca entre les pàgines d'un llibre. Cartes amb lletres borroses de les que només jo, en sabia el secret, i, planúries, paisatges, camins i boscos.

I també més enllà, moltes receptes, i nits de sofriment, i una Creu de terme i moltes creus de cementiri. I tota aquesta col·lecció feta de trossos de la meva vida, seria el meu llibre d'hores, i com no l'entendria ningú, seria jo sol a llegir-lo."

SALE LA MUSICA FLASH, VUELVE DE FONDO.

LOCUTORA: (buscando el final) Com no l'entendria ningú... Cert. Sols l'home que sent i viu en la sensibilitat i la veritat, es capaç d'entendre les paraules... del Santiago Rusiñol, el de sempre.

SALE MUSICA AGUANTA Y ACABA.

CARETA DE SALIDA.

RADIO PENINSULAR.

RADIO NACIONAL DE ESPAÑA - BARCELONA.

"P A R A U L E S D E S E M P R E"

Personaje: CARLES RIBA.

EMISION LUNES DIA 16 OCTUBRE 1972.

GRABACION _____

GUION ESCRITO POR

MANUEL CUBELES I SOLE.

CARETA DE ENTRADA.

(pequeña pausa)

LOCUTORA:- (Lentamente y con cierto énfasis)

- Erfurt, finals de setembre del mil-vuicents-vuit.

-IRRUMPE, INICIO DE LA "BATALLA DE LA VICTORIA" BEETHOVEN (VERSION DISCOGRAFICA DE LA DEUTSCHE-GRAMMOPHON - DIRECTOR HERBERT VON KARAJAN - ORQUESTA FILARMONICA DE BERLIN - DE NO ESTAR EN DISCOTECA, EL SR. MONTADOR PUEDE SOLICITARLA DEL GUIONISTA, PUES INTERESA ESTA VERSION). ES UN REDOBLE DE TAMBORES, TOQUE DE TROMPETERIA y MARCHA MILITAR, AGUANTA TODO A p.p. DESPUES VUELVE OTRO REDOBLE DE TAMBORES ES EL MOMENTO EN QUE DEBE MESCLARSE EL EFECTO DE GALOPAR DE CABALLOS NO DE CARGA DE CABALLERIA, SINO COMO SI FUESEN DE UNA PERSONA O DOS QUE RECORREN A CABALLO UN CAMINO. DESPUES, DEL ULTIMO ANTEDICHO REDOBLE DE TAMBORES, SALEN DOS TOQUES MAS DE TROMPETERIA, EN EL PRIMERO DEBE INICIARSE EL FUNDIDO PARA CESAR YA QUE NO DEBE ENTRAR PARA NADA, LO QUE SIGUE QUE ES EL TEMA DE LA CANCION INGLESA: "ES UN MUCHACHO EXCELENTE". - QUEDA A P.P. EL GALOPE DE CABALLOS AGUANTA SOLO Y SE VA ALEJANDO HASTA CESAR.

(PEQUEÑA PAUSA)

- EFECTO DE UNA GRAN PUERTA QUE SE ABRE.

(BREVISIMA PAUSA)

- -EFECTOS DE PASOS COMO SI ^{ANDUVIESEN} CON LA RESONANCIA QUE PRODUCE EL ANDAR POR LOS CORREDORES DE UN CASTILLO, SE PIERDEN, EN FONDO.

(MUY BREVISIMA PAUSA)

LOCUTORA: - Con voz grave, como si fuese de hombre)

Sire!:

PARAULES DE SEMPRES - FULL Nº 2.

LOCUTORA: _ (con mucho respeto y lentamente, idéntico todo de voz)

Monsieur Johann Wolfgang Goethe!

EFFECTO CORTO DE PASOS LENTOS QUE SE ACERCAN Y SE PARAN.

LOCUTORA:- (con tono narrativo y voz normal)

Napoleó Bonaparte, alça el cap, mira amb el seu esguard d'àguila a Goethe i, diu:

LOCUTOR: - (lentamente y sobriedad)

"Vous êtes un homme!"

LOCUTORA: (con voz íntima, y como si fuese una evocativa confirmación) - "Vos sou, un home".

ADVERTENCIA AL SR. MONTADOR. BUSCAR EN EL SEGUNDO TIEMPO (MARCHA FUNEBRE) DE LA TERCERA SINFONIA DE BEETHOVEN, (DEUTSCHE GRAMMOPHON 104.302 S.T. - ORQUESTA FILARMÓNICA DE BERLIN. - HERBERT VON KARAJAN) CERCA DE LAS ESTRIAS DEL FINAL DE LA CARA DONDE SE HALLA EL SEGUNDO TIEMPO (UN GRUESO DE DEDO APROXIMADAMENTE) SE HALLA UNA ENTRADA CORTA PERO SUAVE DE VIOLINES SOLOS. ESTA SUBIDA DE VIOLINES DEBERIA ENCAJAR, COMO FONDO CON LA PALABRA DE LA SRA. LOCUTORA UN HOME, CON EL FIN DE QUE LA POTENTE ENTRADA DE CONTRABAJOS QUE VIENE A CONTINUACION IRRUMPA VALIENTE A P.P. EN EL MOMENTO EN QUE SE ACABA DE PRONUNCIAR DICHA PALABRA. CONTINUA A P.P. LO QUE SIGUE CON INTERVENCION DEL METAL Y PASAR PARA CESAR DENTRO DEL TEXTO QUE SIGUE, CUANDO VUELVE OTRA INTERVENCION SUAVE DE LA CUERDA.

LOCUTORA:- Napoleó va definir a Goethe, el geni de les lletres, del pensament i la poesia alemanes, amb una curta frase: Vos sou un home. Un home que va dir-nos quí era i, com sentia, amb les següents paraules:

LOCUTOR: (lentamente buscando la intención)

"Gran univers. Amplia existència.

"Llealtat i perseverància durant la vastitud dels anys.

"Investigació i creació constants.

"Cercle ininterromput.

SALE COMO FONDO MUSICA SERENA QUE ACABA COMO FONDO EN LA PALABRA

"HOME D'AVUI"

"El més antic, conservat amb fidelitat.

"Comprensió i simpatia pel que és nou.

"Serenitat i clares intencions.

"Això és el que ens fa avançar amb pas segur i ferm.

BREVISIMA RAFAGA DE APOYATURA Y BAJA DE FONDO PARA CESAR EN LA PALABRA ANTES INDICADA.

LOCUTORA: - Així fou sempre, també, en la vida...

LOCUTOR: - ...en l'obra i, les seves paraules,

LOCUTORA: - el nostre home d'avui.

CRECE A P.P. TICS TACS DE RELOJES DE DIVERSAS MODULACIONES (EN MEZCLA COMO SI FUESEN SUAVES RAFAGAS DE VIENTO) SOBRE ESTE FONDO DE EFECTO RITMICO, DE SENSACION DE PASAR DEL TIEMPO, MEZCLA DE LENTAS CAMPANADAS DE HORAS, PASA TODO DE FONDO PARA CESAR A CRITERIO de R. y M.

LOCUTOR: Barcelona...

LOCUTORA: ...dotze de ^UJuliol del mil noucents-cinquanta-nou.

LOCUTOR: (lentamente) - Mort l'home de l'obra...

LOCUTORA: ...per a sempre...

LOCUTOR: ...que recordem, en les nostres paraules d'avui.

IRRUMPE LA CANCION "LA VALL DEL RIU VERMELL". COMO ES CORTA PONERLA COMPLETA (SALVO MEJOR CIRTERIO) INCLUIDO EL TEXTO HABLADO DEL FINAL. DEBE SER PRECISAMENTE LA VERSION "NEGRO SPRITUAL" (CUBIERTA DE DISCO,

PARAULES DE SEMPRE - FULL N° 4.

ROJA SANGRE DE TORO) CARA -B-, ULTIMA CANCION - CANTADA POR LA CORAL SAN JORDI CON CONJUNTO INSTRUMENTAL - EDITADA "ALS 4 VENTS" STEREO - 33rev. - A-\$V - 24-L - DE NO TENERLA PUEDE SOLICITARSE AL GUIONISTA. AGUANTA A CRITERIO DE LOS RES. REALIZADOR Y MONTADOR. PASA DE FONDO.

LOCUTORA: - Un poeta, davant la disort escriu:

LOCUTOR: ..."Si tu no hi ets, qui ens jutgarà?"

SALE EL TEMA INDICADO AGUANTA HASTA CESAR Y COMO SE HA INDICADO.

LOCUTORA: - Ell, el nostre home d'avui, el de la paraula de sempre, va escriure...

LOCUTOR: "Esperit és creació"

LOCUTORA: - Goethe digué...

LOCUTOR: - "...Gran univers, àmplia existència!

LOCUTORA:- El nostre home d'avui, va escriure:

LOCUTOR: - "Creació és, expressió poètica. I expressió és forma.

LOCUTORA:- Goethe, recordeu? insistia en...

LOCUTOR: - Investigar i crear constantment.

LOCUTORA:- L'home que feu exclamar, al poeta punyit pel dolor:

"Si tu no hi ets, qui ens jutgarà, digué:

LOCUTOR:- "La forma, per durar eterna, vol més encara que, la puresa: Vol la integritat de l'esperit creador; com si assolís la sobreabundor serena d'una obra de Bach...

LOCUTORA: (muy íntimo) ... d'una obra de Bach...

LOCUTOR: ...i el nostre home d'avui, que passà pels camins de la vida ...

LOCUTOR: ...amb el solc ferm de la integritat i la fidelitat...

LOCUTORA: ...signant, sempre, amb paraules de sempre...

LOCUTOR: - Fou:!

LOCUTORA: Carles Riba!

IRRUMPE POTENTE "TOCATA Y FUGA DE BACH", AGUANTA Y PASA DE FONDO PARA CESAR, EN EL MOMENTO QUE CREA ADECUADO EL SR. REALIZADOR Y EL SR. MONTADOR, SI ENCAJA, PUEDE DEJAR EL FONDO HASTA CASI LA TERMINACION "amb pas segur i ferm".

LOCUTOR: - Carles Riba, l'home del cercle ininterromput, va neixer en un jorn amb cadença de Tardor...

LOCUTORA: - ...el vinti-tres de setembre de mil-vuitcents-noranta-tres, al número ú, del carrer de Muntaner de Barcelona.

LOCUTOR: Fou un infant sense cap sacsejada, ni cap malastre que el marqués decisivament.

LOCUTORA: Per això podem dir que, Carles Riba, inicià el seu camí, pels horitzons de la vida, amb el signe de les paraules de Goethe:

LOCUTOR: - "Serenitat i, clares intencions"...

LOCUTORA: - ..."tot avançant amb pas, ferm i segur"

SI SE HA CREIDO CONVENIENTE, EN ESTA ULTIMA FRASE PUEDE HABER ACABADO COMO FONDO LA MUSICA.

(PEQUEÑA PAUSA)

LOCUTOR: (cambio de tono y de ritmo -narrativo-)

De la seva vocació literària i els seus primers temps universitaris, Albert Manent, ens diu:

"Carles Riba es guanyà dos amics íntims i entranyables: Lluís Valeri i Josep Maria de Sagarra. Valeri havia descobert Riba, el mil-noucents-deu, quan tots dos feien el curs comú de Dret i de Lletres, i en parlava molt a Sagarra".

PARAULES DE SEMPRE - FULL Nº 6.

LOCUTORA:- Sagarra ens descriu així, la seva coneixença amb Carles Riba.

ENTRA COMO FONDO UNA MUSICA EVOCATIVA, MATIZADA CON MUCHA SUAVIDAD AGUANTA HASTA "QUE DELATAVEN LA SEVA MIOPIA".

LOCUTOR:- (con tono explicativo, como si fuese Sagarra)

"A finals de curs, mentre féiem aquelles caminades sentimentals pel Passeig de Gràcia, descobrint àcides o, dolces criatures, que avui ja guaiten nêts sobre la falda, vaig trobar Valeri acompanyat d'un minyó d'aire seriós, molt pulcre, amb la seva americana negra i el seu "pantalón" de ratlles, guarnit d'un plec una mica burlleta al llavi i d'unes gruixudíssimes ulleres que delataven la seva miopia".

LOCUTORA:- Un cop presentat, Riba li llegí un tros de la traducció de les "Bucòliques" de Virgili que semblà, a Sagarra, una obra mestra. Jo el veia -afegeix Sagarra...

LOCUTOR: - "Com un que camina segur i que, a consciència, emprén, una determinada ruta".

SALE MUSICA SERENA ALGO LENTA Y DE CORTE CLASICO AGUANTA Y PASA DE FONDO.

LOCUTORA: - ¿Recordeu les paraules de Goethe? - "Això és el que fa avançar amb pas ferm i segur"

LOCUTOR: - Curiosa és la coincidència amb les paraules de Josep Maria de Sagarra.

SALE MUSICA Y ACABA.

LOCUTORA: (cambio de tono a ritmo narrativo)

El Grup "Amics de la Poesia", va decidir convocar uns Jocs Florals. Van fer corre la veu -com ens explica Albert Manent-, en-

tre els nois i noies, als quals, els plaia fer versos. El Jurat seria format per estudiants. President: Carles Riba.

LOCUTOR: - (idem que Sra. Locutora)

La Festa se celebrà la Diada de Sant Jordi del mil-noucents-dotze. Una jove poeta^{/ssa}~~XX~~, filla d'uns argenters del carrer d'Avinyó guanyà la "Flor Natural" i, alhora, fou proclamada Reina de la Festa.

LOCUTORA: - Després d'aquests Jocs Florals, feren coneixença tot un grup i, de tant en tant, a la botiga de l'argenter del Carrer d'Avinyó, es reunien un grup d'incipients escriptors.

LOCUTOR: De totes aquestes visites i converses literàries sorgí l'enamorament entre Carles Riba i... la poeta^{/ssa}~~sa~~ guanyadora de la Flor Natural...

LOCUTORA: (con suave y lento afecto)

Clementina Arderiu

SALE MUSICA MUY SUAVE Y EVOCATIVA AGUANTA Y PASA DE FONDO.

LOCUTOR: (cambiando el tono) - Ella fou sempre...

LOCUTORA: ...per a Carles Riba...

LOCUTOR: estimul i suport constant.

BREVISIMA RAFAGA DE MUSICA, VUELVE DE FONDO

LOCUTORA: (evocativa) - Junts van compartir joies i vicisituds i mai no s'afeblí la seva mútua fidelitat, ni es féu difícil llur convivència.

BREVISIMA RAFAGA DE MUSICA PASA NUEVAMENTE DE FONDO.

LOCUTORA: (continua con más dulzura y emoción, lentamente)

La nostra Clementina Arderiu, venerable testa blanca, ànima exquisida, poeta^{/ssa}~~sa~~, també de l'alta veritat, viu, ara: plena de re

cords, i en el somni perdurable i les paraules de sempre del seu!:
Carles Riba.

SALE LA MUSICA Y ACABA.

(PEQUEÑA PAUSA)

LOCUTOR: (a ritmo de narración y matiz de optimismo)

El sis de maig de mil-noucents-setze, van casar-se. Va beneïr
la unió, el sacerdot-poeta: Mossèn Llorenç Riber. En foren pa-
drins: Francesc Galí, Josep Carner, Josep Maria López-Picó i
Josep Maria de Sagarra.

Anaren a viure al "Putget", en un lloc ventós i solitari del que,
Clementina Arderiu, l'exquisida poetessa, ^{/ssa evoca} ~~anxparia~~ així:

ARRANCA, CASI COMO FONDO UNA MELODIA QUE AGUANTA COMO FONDO DURANTE
EL SIGUIENTE RECITADO:

LOCUTORA: - "Pel meu carrer passa una gent estranya,
"homes i dones, cadascú amb el feix;
"pel meu carrer que és dalt de la muntanya,
"corren les aigües i molta herba creix.
"Però es el vent, que d'entrebancs no cura,
"del meu carrer el passejador fidel:
"ell ve rabent, sols un moment s'atura
"i des d'aquí llança son clam al cel.

SALE FLASH DE LA MUSICA Y VUELVE DE FONDO.

LOCUTOR: (tono medido) Carles Riba trobà en Clementina, la do-
ble companyia de la llar i de les lletres.

LOCUTORA: - Carles Riba explicant aquesta elecció va escriure:

LOCUTOR: - "La primera poetessa ^{/ssa} ~~sa~~ que vaig descobrir, vaig voler-
la meva per a sempre".

SALE MUSICA Y ACABA.

(PEQUEÑA PAUSA)

LOCUTORA: (con entonación brillante) - La Rambla!

EFFECTO DE AMBIENTE DE CIUDAD PASA RAPIDAMENTE DE FONDO.

LOCUTOR: - (idem) Cantonada a la Plaça de Catalunya!

SALE EL EFECTO Y VUELVE RAPIDAMENTE DE FONDO DONDE SOBRE EL FONDO DE LA FRASE "CAFE CONTINENTAL" CESA Y ENTRA MUSICA DE BRASERIE.

LOCUTORA: (idem) - Allí! El Café Continental.

IRRUMPE LA MUSICA DE BRASERIE AGUANTA Y PASA DE FONDO PARA CESAR A DISCRECION DE LOS SRES. REALIZADOR Y MONTADOR.

LOCUTOR: Allí es reunien tres o quatre penyes literàries.

LOCUTORA: - La de Francesc Matheu i els floralistes...

LOCUTOR: - ...La dels artistes que endegava Francesc Pujols...

LOCUTORA: - i la de la "Revista", presidida per Josep Maria López-Picó. En ella, el nostre Carles Riba, Clementina Arderiu i una munió d'amics.

LOCUTOR: - López Picó, (el gran amic de sempre d'en Riba) aprofitava la tertúlia del Continental per encarregar feines diverses, als més joves del grup heterogeni.

LOCUTORA: - A la "Penya", Riba, en més d'una i altra ocasió, disentia amb precisió i vehemència, i era escoltat per tothom. Però, també, (com ha escrit en Josep Pla, en "Homenots), escoltava amb atenció.

LOCUTOR: - Carles Riba no deia res sobrer, tenia un control perfecte de l'expressió verbal i del pensament.

LOCUTORA: (recordando las palabras de Goethe - lentamente)

"Serenitat i clares intencions"

Això és lo que feia avançar, amb pas ferm i segur al nostre Carles Riba, pels camins de l'alt pensament, per l'univers del lluminós esperit.

(BREVISIMA PAUSA)

LOCUTOR: - (narrativo para cambiar cuando hace la exposición de la obra) - Publica en mil-noucents-dinou, el "Primer llibre d'estances". En ell, no hi ha imatgeria elemental ni paisatge. El pensament domina el lirisme i els temes deixen transpuar, malgrat la contenció, un gruix d'humanitat i una passió soterrada. Son: "diàlegs amb l'ànima o, entre els sentits i la ment."

MUSICA DE ACUERDO CON LA POESIA Y LA EXPOSICION EFECTUADA POR EL LOCUTOR, AGUANTA Y PASA DE FONDO.

LOCUTORA:

"T'ha enquerat la gràcia fugitiva
"d'un desig i ara ets deserta, Oh Ment.
"Ai soledat sense dolç pensament
"i foll traüt sense paraula viva!
"Però ¿què hi fa, si dins el teu oblit
"la inquietud pregonament perdura?
"Encara el goig sobre la carn s'atura,
"duent l'anunci d'algun cant no dit.
"I ell és el foc sagrat que et perpetua
"damunt les cendres del desolament;
"no vulguis calma en ton oblit, Oh Ment,
"Oh folla que has gosat mirar-te nua.

SALE RAFAGA DE MUSICA Y PASA NUEVAMENTE DE FONDO.

PARAULES DE SEMPRE - FULL Nº 11.

SALE MUSICA AGUANTA Y PASA DE FONDO PARA CESAR EN MEZCLA CON OTRA MAS APASIONADA QUE DEBE JUGAR, EN LAS RAFAGAS, CON EL RITMO ASCENDENTE QUE LA SRA. LOCUTORA DARA A LOS FRAGMENTOS POETICOS QUE SIGUEN, DESPUES DE LA INTERVENCION DEL SR. LOCUTOR.

LOCUTOR: - Carles Riba pertany a la mena de poetes que fan de llur lirisme un camí per arribar, més clarament, a la definició viva del seu propi pensament, amb paraules de sempre.

Els seus versos prenen l'aire d'un íntim diàleg, amb les grandioses forces que mouen la seva vida interior.

SALE COMO UN PODEROSO ALIENTO UNA BREVE RAFAGA DE LA NUEVA MUSICA SITUADA EN FONDO Y VUELVE A EL.

LOCUTORA: (Cuidado en la estructuración ascendente de estos tres fragmentos que sigue son: como un diálogo, SON MUSICA HUMANA)

LOCUTORA:- -Espera, ¿Qué saps tu si aquest es l'espavent extrem, Oh folla ment."

RAFAGA MUSICAL EXACTA AL RITMO GENERAL PASA NUEVAMENTE DE FONDO.

LOCUTORA: -

"Sentit, com goses, foll servir la imatge pura

"amb un pac que no dura

"de juvenesa errívola i de deler encantat?

RAFAGA MUSICAL "IDEM" PASA NUEVAMENTE DE FONDO.

LOCUTORA:-

"¿Qué saps de mes batalles, Oh Ment, dins ton pregon

"hostal? Deixa que en ton

"desolament s'obstini una esperança bella,

"i surt, dona'm la mà folla, que el món

"se'ns obre avui com la immortal presència d'Ella,

"i és cada renovada meravella

"com un raig d'alba on la tenebra es fon,

SALE MUSICA Y ACABA.

LOCUTOR: - Es aquest, en Carles Riba, el de la paraula feta sempre, gran univers dels sentits.

(con cambio de tono) És aquest, en Carles Riba...

LOCUTORA: - ...sincera existència, ment singular.

LOCUTOR:- "Soc home de passions, no de problemes"...

LOCUTORA: ...diu i així viu, lleal i perseverant, en la vastitud del seu temps.

LOCUTOR: Estima el més antic, amb fidelitat, i cerca la vera veritat, també, en lo nou i bell que la vida dona a cada instant.

LOCUTORA: En l'humà; l'humanisme de Riba és: inèdit. El seu ideal no era el món de Grècia i Roma com a "forma de vida" i nodrença espiritual exclusiva.

LOCUTOR:- Anava molt més enllà. Les seves fonts humanístiques, diu Albert Manent, eren diverses, però totes s'integraven en ell...

LOCUTORA: ...en una experiència unitària.

LOCUTOR: Sols així pot comprendre la seva tasca a la "Fundació Bernat Metge"...

LOCUTORA: ...A l'Escola de Bibliotecàries...

LOCUTOR: ...a l'Institut d'Estudis Catalans.

LOCUTORA: Amb la seva immortal traducció de:

LOCUTOR: "L'Odissea d'Homer"!

LOCUTORA: Recordem, altra vegada, les paraules de Goethe: "Investigació i Creació constants" i...

LOCUTOR: ...Carles Riba fou, això.

LOCUTORA: Gran, es doncs, la seva obra.

LOCUTOR: Tota construïda amb materials de sempre, amb LLUM, com aquestes paraules de sempre.

SALE MUSICA AGUANTA Y PASA DE FONDO.

LOCUTORA: -

"Conjuraria, mans al cel, la nit
"i amb la nit una tempesta ardent:
"grans vents que desnaturen harmoniosos llaços,
"i corns d'empait sorrut dins la dolçor dels bacs,
"i brusques morts d'estels; i de sobte, després,
"una aurora esclatant que et revelés
-conjuraria, mans al cel,
"per a omplir els teus braços oberts
"Em caldria, la mà sobre el teu front,
"el parlar d'un llenguatge inexistent:
"violins entre els nacres d'un silenci marí,
"i aloses sobre el món en son primer matí
"i sil.labeig de fonts; i de sobte, després,
"ton nom quotidià que et despertés
"caldria per acompanyar,
"amor, els meus somnis oferts.

SALE MUSICA Y ACABA.

LOCUTOR: Soc..un home de passions, no de problemes.

SALE EFECTO DE TIC TAC DE METRONOMO A "TEMPO DE ANDANTE" LEVEMENTE LIGERO, PASA DE FONDO.

LOCUTORA: Carles Riba, fou en el seu tot, de poeta, pensador i humanista, un agud observador del "benigne detall de la vida"...

LOCUTOR: del ver detall quotidià.

LOCUTORA: En el seu carnet de notes trobem...

RAFAGA DE TIC TAC PASA NUEVAMENTE DE FONDO.

LOCUTOR: Deixant fer el temps, el creo.

SALE RAFAGA DE TIC TAC VUELVE DE FONDO.

LOCUTORA: "Poètica: art de fer necessaris uns signes als segles, els segles a uns signes.

SALE EL TIC TAC QUE VA CESANDO PAULATINAMENTE COMO ALEJANDOSE.

LOCUTOR: La poesia no pot omplir la vida, però necessita tota la

vida.

LOCUTORA: Tota la seva vida fou, una constant creació...

LOCUTOR: ..."uns signes als segles, els segles a uns signes..."

LOCUTORA: ...que ell va escriure fent-los poesia...

LOCUTOR: ...versos! que si ell llegia ho feia amb un ritme personalíssim, marcant les inflexions i accentuant certes paraules...

LOCUTORA: que ara escoltareu, dites per la pròpia veu, del nostre, del de sempre: Carles Riba.

SALE MUSICA SOBRIA Y DE CORTE CLASICO, PASA DE FONDO Y SE INCORPORA DEL DISCO ENTREGADO POR EL GUIONISTA AL SR. REALIZADOR, "ELEGIES DE BIERVILLE" IX, SALE LA VOZ DEL PROPIO CARLES RIBA. EL TEXTO ES COMO SIGUE:

"Glòria de Salamina vermella en el mar a l'aurora!

"Adormits en el vent de Queronea, xiprers!

"Esplendor per als ulls o màncònica estampa,

crit d'arribada o foc sota la cendra d'un nom,

llocs! la meva presència amb cor violent us completa,

mots! la meva veu assedegada us fa plens.

Si en el meu cos carnal solament un triomf inefable

va poder-me engendrar contra la nit i el no-res

(entre els braços del pare, oh mare en la llum i en la Gràcia,

pura presa en el pur començament dels meus anys)

no calia victòria amb humiliació de reialmes

ni importava un ponent buit de la fuga i la sang,

perquè fos deixada en el solc incansable dels segles

la furiosa llavor per al meu ésser civil.

El que fou necessari i bastava, és que uns homes sentissin

com no hi ha fast més dolç que ésse' i gustar-se un mateix;

simplement, subtilment, sabessin com no hi ha inútil

cap esperit, si creix lliure en la seva virtut;

que per podè' esdeveni' el que volien llurs déus, en la forma

viva del que eren ja des de l'arrel de llurs morts,

consentissin a fer-se ells diversos! iguals en les armes,
persuadits per la llei, ells que es dicaven les lleis,
i a la força més forta que estreny o que inunda, oposessin
la raó que es coneix i l'escomesa viril.

Homes que vau mesurar i accomplir accions més humanes
per mereixer l'orgull d'ésse' i de dir-vos humans,
jo em reconec entre els fills de les vostres sembres il.lustres:
sé que no forem fets per a un destí bestial.

La llibertat conquerida en l'apassionada recerca
del que és ver i el que és just, i amb sobrepreu de dolor,
ens enseynàreu que on sigui del món que és salvada, se salva
per al llinatge tot dels qui la volen guanyar;
i que si enlloc és vençuda i la seva llum és coberta
per la tempesta o la nit, tota la terra en sofreix.
Si, però l'esperança meravellosa traspassa,
crida més real que la tenebra o l'estel
-ossos decebut i l'heròica pira en el vespre
desesperat- per a molts sembla d'antuvi una fe;
sols que té menys espera i arrenca de tots els exilis
cap al seu crit, i els batuts va retrobant-se soldats.

SALE MUSICA Y ACABA.

LOCUTORA: En aquesta veu, la de sempre, la del pròpi Carles
Riba, va, el nostre comiat.

LOCUTOR: Però, com el poeta-amic, preguntem:

LOCUTORA: Si tu no hi ets, Carles Riba, quí ens jutgarà!

SALE FRAGMENTO SOBRIO Y LLENO DE GRANDEZA PARA CERRAR.

CARETA DE SALIDA.

Manuel Cubeles i Solé.

Octubre 1972.

RADIO PENINSULAR.

RADIO NACIONAL DE ESPAÑA - BARCELONA.

"PARAULES DE SEMPRE"

Personaje: JOAQUIM RUYRA.

EMISION LUNES: DIA 23 OCTUBRE 1.972.

GRABACION _____

Guión Escrito por:

Manuel Cubeles i Solé.

CARETA DE ENTRADA:

GOLPE A P.P. DE GONG, MAJESTUOSO, VIBRANTE. CUANDO CASI TERMINA SU SONIDO, IRRUMPE CON POTENCIA Y ACENTO DE TRAGEDIA GRIEGA, LA PALABRA ADSCRITA A LA SRA. LOCUTORA. DICHA PALABRA, SI LAS PRUEBAS SATISFACEN AL SR. REALIZADOR, DEBERIA SER PRONUNCIADA CON RESONANCIA.

LOCUTORA:- ¡H o m e r!!

ESTALLA UN GRAN TRUENO, QUE DEBE DAR LA SENSACION DE QUE SE TRANSFORMA EN UNA GRAN CASCADA DE MUSICA EPICA, GRANDIOSA, AGUANTA ESTA MUSICA Y PASA DE FONDO.

LOCUTOR: (Lentamente y con tono adecuado)

Homer: Quí ets?

LOCUTORA:- (remarcando mucho la interrogación)

¿Ets llegenda?

FLASH DE LA MUSICA, Y VUELVE DE FONDO.

LOCUTOR: - Ets: El ressò incrustat, per a sempre, en els segles, d'una genial manipulació de Rondalles, en la més alta i més noble estructura poética.

LOCUTORA: - Homer: Per a tu!...

LOCUTOR: - ...El Temps, no és la fera inexorable que devora els seus propis fills, sinó...

LOCUTORA: - ...Les Hores joioses que et fan perdurable en l'humana immortalitat.

FLASH DE LA MUSICA QUE PASA NUEVAMENTE DE FONDO PARA CESAR EN LA PALABRA "HOMES FUTURS".

LOCUTOR: - Homer: Ets el pur narrador que has donat tots els destins dels homes, per la joia de contar-los als homes futurs.

(pequeña Pausa)

LOCUTORA: (cambio de tono y de ritmo)

Arbres...

LOCUTOR: ...Roques...

LOCUTORA: ...Aigües!!

LOCUTOR: (Con evocación y lentamente)

Tot perdura, ací i allí, del Mediterrani etern, com en els dies del sofert navegador d'Ítaca:

LOCUTORA: Ulisses, el teu heroi.

LOCUTOR: (reiterativo) - Tot perdura d'ací d'allà del Mediterrani etern,
SALE SUAVE COMO FONDO, EL "TERCER NOCTURNO" DE DEBUSSY. ORQUESTA Y CORO FEMENINO - "LAS SIRENAS". ROGAMOS QUE CUALQUIER DUDA SOBRE LA LOCALIZACION DE ESTE DISCO EN DISCOTECA, SE CONSULTE AL MTRO. RAFAEL FERRER, FUE CONSULTADO POR EL GUIONISTA.

LOCUTOR: (continuando el texto anterior) com quan en feres narració poética, del mític encís de les "Sirenes".

SUBE A P.P. EL TEMA DE FONDO, ELLO CON CADENCIA SENSUAL. AGUANTA Y BAJA NUEVAMENTE A FONDO.

LOCUTORA: (tono sensual, atrayente, y lento como un cantar)

"-Vina, tan celebrat Ulisses, honor de l'Acaia!

" Atura el teu vaixell i a la nostra veu dóna orella!

" Mai ningú ha doblat per aquí amb el negre navili,

" que de les nostres boques la veu no escoltés que és dolçura;

LEVISIMA SUBIDA DENTRO DEL FONDO MUSICAL Y VUELVE A QUEDAR COMO ANTE.

" però després se'n torna joiós i més ple de ciència.

" Car nosaltres sabem tot quant a Troia la vasta

" els argius i els troians han sofert per divina volença,

" com tot allò que passi damunt la terra nodrissa.

SALE LA MUSICA AGUANTA Y VUELVE NUEVAMENTE DE FONDO. SIGUE RESONANCIA EN VOZ.

LOCUTORA: - (con resonancia y cambiando el tono de voz)

"Vina celebrat Ulisses, honor de l'Acaia!"

SALE FLASH DE LA MUSICA, VUELVE DE FONDO. AHORA EN VOZ EFECTO DE ECO.

LOCUTORA: - E s c o l t a... (CON ECO)

AL FINALIZAR EL ECO, SUBE MUY SUAVE LA MUSICA COMO UN RESPIRO Y VUELVE DE FONDO.

LOCUTORA: - ...la dolçura de les nostres veus. (ESTO DICHO CON TONO MUY QUEDO, DULCE Y SENSUAL)

SALE LA MUSICA LENTAMENTE Y CON SUAVIDAD Y VUELVE DE FONDO COMO UN DESMAYO PARA FUNDIR Y CESAR.

(Pequeña Pausa)

LOCUTOR: - El nostre homes de les paraules de sempre, que avui re-trobem en la Història, va escriure, també, per la pura joia de contar.

LOCUTORA: - També, com Homer, va tenir:

LOCUTOR: ...arbres...

LOCUTORA: ...roques!

LOCUTOR:- aigües... en el Mediterrani etern.

LOCUTORA: El nostre home d'avui, va escriure mogut, primordialment, per la grandesa de l'espectacle, i va respondre a la vida!..

LOCUTOR: ...amb vida.

LOCUTORA: (cambio de ritmo) Al nostre home d'avui...

LOCUTOR: ...la joia d'assistir al espectacle de la vida, se li convertí en una ampla, desbordant necessitat de perpetuar-la per a ell i per als altres; Convidà, els altres, a la seva joia, amb el do de la paraula en la qual perduren el so...

LOCUTORA: ...i la llum i l'olor, i el palp, i el moviment.

LOCUTOR:- Si Homer, el pur narrador, donava tots els destins dels homes per la joia de contar-los als homes futurs,

LOCUTORA: El nostre home d'avui...

LOCUTOR: ...el benigne narrador...

LOCUTORA: de la meravellosa prosa,

SALE COMO FONDO MUSICA SUAVE. AGUANTA COMO FONDO.

LOCUTORA: (continuando) rescatà la seva joia, per un preu més alt: per l'amor, que és: humilitat activa.

SALE MUSICA AGUANTA Y VUELVE DE FONDO.

LOCUTOR: I si Homer, cec...

LOCUTORA: ...o no.

LOCUTOR: ...Fill d'Esmirna...

LOCUTORA: ... o no.

LOCUTOR: Fill de Xiros...

LOCUTORA: ...o no.

LOCUTOR: Es, una discussió que encara continua...

LOCUTORA: Si Homer, per començar la seva Odissea, on fa de narrador,

en la glòria rítmica del hexàmetre, demana ajuda a la Musa...

LOCUTOR: Nosaltres, per narrar-vos qui fou, el nostre home d'avui

FLASH DE MUSICA Y PASA DE FONDO PARA CESAR SEGUIDAMENTE.

LOCUTOR (continua) el de l'humilitat activa, començarem tot dient:

LOCUTORA: (como si explicase un cuento)

Heus ací que una vegada -i la història que anem a explicar-vos es ben certa- que allí...

SALE COMO FONDO "GIRONA AIMADA" SARDANA DE BOU, SIN EL CONTRAPUNTO DE ENTRADA, AGUANTA COMO FONDO.

LOCUTOR: - ...a la Ciutat de Girona, va neixer, l'any mil-vuicents-cinquanta-vuit, un infant, que, amb el pas dels anys, arribaria a ésser el "Príncep dels nostres Prosistes".

SALE EL TEMA MUSICAL AGUANTA Y PASA DE FONDO PARA CESAR.

LOCUTORA: I heus ací, també, que, com els seus pares eren fills d'una Vila marinera, on tenien Masia i terres de conreu,...

LOCUTOR: ...allí,

LOCUTORA: el nostre infant, gironí, passà llargues estades.

LOCUTOR: La Vila marinera es deia, es diu i, es dirà sempre:

LOCUTORA: B l a n e s.

LOCUTOR: (a ritmo) - Allí, en Quimet de can Creus, com li deien d'infant, observava i vivia, encuriós, l'existència dels pescadors que sortien, mar enllà, de l'aixopluc de la seva Cala, entre el Puig de Sant Joan i el petit Tómbol de la Palomera.

EN LA PALABRA "SANT JOAN" HA COMENZADO COMO FONDO "MARINADA" DE EBREZ MOYA CANTADA QUE IRRUMPE A PP CUANDO SE HA PRONUNCIADO LA PALABRA "PALOMERA", AGUANTA Y PASA DE FONDO.

LOCUTORA: De Girona a Blanes...

LOCUTOR: ...De Blanes a Girona.

LOCUTORA: En "Quimet de Can Creus", aprenia els girs de la parla marinera, els de la gent de La Selva i l'Empordà.

LOCUTOR: Contemplava les roques on l'etern mediterrani, al besar-les, en escuma blanca i de plata, desfèia el seu blau.

RAFAGA DE LA MUSICA Y VUELVE DE FONDO.

LOCUTORA:- Contemplava les arbredes, pintades de verd i despenjades pel buf de la tramontana.

SUBE RAFAGA DE LA MUSICA DE FONDO Y VUELVE A ELLA.

LOCUTOR: I, abeurant-se en tota aquesta gran bellesa, en Quimet de Can Creus, com li deien a Blanes, al fer-se home:

LOCUTORA:- ...a l'escriure, amb l'impronta del seu geni immortal, i d'una humilitat activa:

LOCUTOR: ...paraules de sempre!

LOCUTORA:- Fou, per a nosaltres i per a l'història!

LOCUTOR: Joaquim Ruyra!

SALE EL TEMA DE LA MARINADA EN UN TROZO TRIOMFAL Y ACABA.

(pequeña pausa)

LOCUTORA: Joaquim Ruyra, l'escriptor de les coses benignes, el gran estilista de la llengua catalana.

LOCUTOR: Si Homer apel.là, simplement a la imaginació,

LOCUTORA: ...Joaquim Ruyra apel.la així mateix a la imaginació, però com a camí per arribar al cor.

LOCUTOR: Joaquim Ruyra és detura llargament en els objectes, com diu Carles Riba, és un detallista, però no per prouja analítica, sinó per un amor que té necessitat d'engrandir la visió de l'objecte, de fer-lo executar en cadascun dels seus detalls tot complet cada vegada i cada vegada en un caire especial i sota una llum nova.

LOCUTORA: - Joaquim Ruyra, el contador, a cada descoberta, sembla que exulti d'un pur agraïment.

Un ramet de llor que verdeja en un costat d'un carro...

LOCUTOR: ...un flabiol de boix que brolla un xic de dins la butxaca sarronera del carreter, no són uns mers particulars per a la coneixença formal:

LOCUTORA: son:

ENTRA COMO FONDO MUSICA SUAVE.

LOCUTOR: ...un centre d'irradiació fantàstica, entorn del qual, l'objecte es multiplica en les seves possibilitats com per garantir-se tota la nostra amor.

SALE MUSICA AGUANTA Y ACABA.

LOCUTORA: (cambio de tono y de ritmo)

En Josep Pla, ens diu en els seus Homenots, tot parlant de l'obra de Joaquim Ruyra:

LOCUTOR: - "Lectura indiscreptiblement fascinadora. En el llibre no hi ha cap idea, ni rastre d'una idea. Hi ha la realitat pura. La poesia d'aspecte literari, artificiosa, subratllada, no hi té a penes cap paper, hi és invisible. Però hi ha una cosa enlluernadora; l'adeqüació de l'adjectiu al substantiu es tan perfecta, exacta, precisa, que això hi crea una immensa poesia suspesa sobre la realitat mateixa".

SALE MUSICA EVOCATIVA, PASA DE FONDO.

LOCUTORA: Joaquim Ruyra, el de la prosa de sempre...

LOCUTOR: ...l'home de l'humilitat activa.

LOCUTORA: Joaquim Ruyra l'home...

LOCUTOR: ...de la immensa poesia suspesa sobre la realitat mateixa,

LOCUTORA: ...va deixar-nos per a sempre,

LOCUTOR: ...la nostra gent de Girona.

LOCUTORA: Els nostres arbres, de la Selva fins l'Empordà.

LOCUTOR: Les nostres Costes desde Blanes a, Cap de Creus.

LOCUTORA: (cambio de tono) - I... l'aigua blava del Mediterrani etern!

LOCUTOR: en el sò

LOCUTORA:...de la paraula.

LOCUTOR:en la llum

LOCUTORA: ...de la seva paraula.

LOCUTOR: En el palp i el moviment,

LOCUTORA:...de les seves narracions

BREVE FLASH DE LA MUSICA QUE PASA DE FONDO PARA CESAR EN LA MEZCLA CON CAMPANAS DE ERMITA? LEJANAS QUE TOCAN A ORACION.

LOCUTORA - La narració de "L'extasis de l'Oncle Ventura".

SALE LA MUSICA CESA EN LA MEZCLA Y QUEDAN SOLO LAS CAMPANAS LEJANAS QUE AGUANTAN Y CESAN DENTRO DE SU FONDO.

LOCUTORA: (Como una narracion descriptiva)

Per fi era arribat el dia d'anar a la fluixa amb l'Oncle Ventura. Ell m'ho havia anunciat a l'hora de dinar, i des de llavors jo no pensava altra cosa. M'havia dit amb aire de secret:

LOCUTOR: - Aquesta nit hi anirem. Ans de sortida de lluna hem de mirar de ser a sa fonda: entens? Cap allà a vuit hores vina-te'n al gussi.

LOCUTORA: L'Oncle Ventura tenia una cara llarga, les galtes flaques, vorejades de dos grans sècs que li baixaven del nas a les boqueres; els cabells fluixots, desmaiats; els polsos amb balma, i els ulls fets de manera que en posició normal semblava que miressin enlaire i deixaven veure el blanc per sota les nines. El seu aspecte era el d'un home evangélic: dolç, sofert, resignat.

Quan pescava a la canya solia seure amb el cos tirat endavant, les mans junyides a l'entorn dels genolls i la vista perduda cap al lluny. S'hauria dit que estava en oració.

(pequeña pausa)

LOCUTORA: - De seguida d'haver sopat, me'n vaig córrer a la platja a fer guardar el gussi.

FONDO DE RUMOR DE OLAS ACABANDO EN LA PLAYA, AGUANTAN A CRITERIO DEL MONTADOR.

LOCUTORA: Que, a poc a poc, el rellotge del poble va comptar els instants.

CAMPANADAS LENTAS DE HORAS AGUANTAN CUATRO A P.P. Y EL RESTO DE 4 MAS, EN TOTAL 8, TOCAN COMO FONDO.

LOCUTORA: Canten set hores. - Canten vuit hores - I l'oncle no venia.

Per fi va compareixer l'home, caminant xano-xano. Gràcies a Déu! Aleshores me vaig acostar alegroi a les ones.

SALEN A P.P. OLAS DE LA MAR, PASAN DE FONDO ~~XXXXXXXXXX~~.

Redimontri com bramulaven! I mentres armava els remes, com endevinant el meu pensament, l'Oncle Ventura va dir-me:

LOCUTOR: - Bon carés de temps.

SALE A PP. EL OLEAJE QUE HABIA DE FONDO Y VUELVE DE FONDO PARA CESAR.

LOCUTORA: - Varem fondejar davant per davant de la punta de Santa Anna. Suravem a catorze brases de fons. Quina soledat!

(Pequeña Pausa)

SALE MUSICA SUAVE DE ACUERDO CON TEXTO AGUANTA Y PASA DE FONDO.

LOCUTORA: - A dalt, la nit fonda i estrellada, a baix el mar immens fet una tehebra. L'aigua no s'afigurava sinó pel guspireig d'alguna bombolla que hi pipellejava i pel llustrejar esborradís, quasi imperceptible, de les ones, que al estufar-se reflectien la celística.

RAFAGA DE LA MUSICA DE FONDO Y VUELVE A EL.

LOCUTORA: - La Costa, en la mitja foscor regnant, simulava un tortuós carrer d'edificis enderrocats: piràmides, cúpules, torres gegantines i malgirbades, arcs, muradals...tot esquerdat, malmés, embolcallat de pins i bardisses

RAFAGA DE MUSICA, VUELVE DE FONDO PARA CESAR Y QUEDA ENTONCES, COMO FONDO, EFEECTO DE MAR.

LOCUTORA: - Després d'haver abundosament grumejat, escàrem, l'Oncle Ventura i jo, les fluixes amb sardina fresca i les descabdellàrem tot amollant-les a l'aigua.

SALE EFECTO DE MAR, AGUANTA Y PASA DE FONDO PARA CESAR A DISCRECION.

LOCUTORA: Espera i aguarda, no agafavem res. I l'Oncle Ventura va dir-me.

LOCUTOR: - No cal maldar: es peix ha acabat sa gana. Quan vulgus farem proa cap a casa.

LOCUTORA: - No, -vaig contestar-li-, deixeu-me provar unes quantes calades mes.

SALE MUSICA ALGO MAS SOBRIA, AGUANTA Y PASA DE FONDO, CUANDO DICE: "I EM VAIG GIRAR A MIRAR-ME'L", EN MEZCLA DESAPARECE Y QUEDA OTRA MUSICA MAS EVOCATIVA QUE AGUANTA.

LOCUTORA: -Va entrar un oratge fred i molestós. Aleshores me vaig penedir de no haver cregut a l'oncle. -Pobre home!-, vaig pensar, ara, per la meva culpa, deu estar patint de fred. I em vaig girar a mirar-me'l.

LOCUTORA: - No, l'Oncle no patia pas fred. Estava extàtic. Immòbil, amb els braços plegat, amb la mirada enlaire, tot ell arruixat pel doll argentí de la lluna. Era l'estampa d'un benaventurat.

SALE FLASH DE MUSICA AGUANTA Y VUELVE DE FONDO.

LOCUTORA: - Però... ¿Què somnaria aquell home incult i retret?
¿Realemtn rebia un raig de llum de l'Esperit Sant, que tot sovint l'embadalia? O tal vegada, fruïa rememorant les percepcions puríssimes i harmonioses de la seva vida marinera?

No em vaig poder contenir. Vaig emparar-me de les mans dures del bon home, i estrenyent-les entre les meves i mig rient per dissimular l'emoció, vaig exclamar:

Posta va, que esteu pensant en una cosa molt bonica!

LOCUTOR: Si, marrec:

BREVISIMA APOYATURA MUSICAL VUELVE DE FONDO. LOCUTOR LENTAMENTE.

LOCUTOR: Estava pensat una cosa ben bonica, una cosa que fa pla salivera. Demà... no, avui mateix que ja hem tombat sa diada, mal que dura sa nit... avui s'obre sa matança, i per dinar menjaré allò que en diuen... "sang i fetge, ceba i porc".

SALE MUSICA Y ACABA.

LOCUTORA: Mai més no he cregut en fesomies.

(Pequeña Pausa)

LOCUTOR: - (Cambio de ritmo y de tono)

Joaquim Ruyra, el nostre home, de les paraules de sempre d'avui, es detura llargament en els objectes i els detalls.

LOCUTORA: (como evocando) - L'Oncle Ventura tenia la cara llarga.

LOCUTOR: Les galtes flaques i, el seu aspecte era, el d'un home evangélic.

LOCUTORA: Joaquim Ruyra, l'home fet, en les paraules de sempre, de la seva immensa poesia suspesa diu de la realitat:

LOCUTOR: La Costa en la mitja foscor regnant, simulava un tortuós carrer d'edificis enderrocats i...

LOCUTORA: "per dinar menjaré, diu en boca de l'Oncle Ventura:

LOCUTOR: - ...alló que en diuen, "sang i fetge, ceba i porc".

IRRUMPE LA ULTIMA TIRADA COMPLETA DELS LLARGS DEL "TOC D'ORACIO" DE PEP VENTURA/ ACABA.

LOCUTORA: - Ja s'han acabat les ballades de Tot Sants. La Cobla es a l'Hostal.

COMO FONDO RUMOR DE GENTE, LEJANAS SE OYEN CAMPANAS EN TOQUE LENTO DE ORACION A LOS MUERTOS. AGUANTAN COMO FONDO.

LOCUTORA: A toc d'oració alguns pagesos se posen a parlar de la Nit dels Morts, de la nit que entra. Se contenen casos d'aparicions sobrenaturals.

Un dels músics, un home alt i magre, espatllut, carallarg, de frontallera calba i patilles blanques, després de xarrupar les solies del seu plat, pren part a la conversa.

CESAN LOS RUMORES DE GENTE, Y QUEDA SOLO COMO FONDO CON PARADAS Y REPETICION SOBRE EL TEXTO A CRITERIO DEL MONTADOR, LAS LENTAS CAMPANAS DE MUERTO.

LOCUTORA: Tot dient:

LOCUTOR: (como si fuese una narración vivida)

No sé si haureu conegut a ne'n "Refila de Navata": Jo si.

Era la primera tenora de l'Empordà, un gran compositor, un músic dels que no en corren gaires.

Ses Sardanes... jo ho crec! encara es toquen i es ballen amb devoció: perquè la seva música té quelcom de religiós, de sant, de... no es pot dir, Vaja. Fou el meu mestre de tenora.

EN LA PEQUEÑA PAUSA QUEDAN SOLAS LEJANAS LAS CAMPANAS DE MUERTO.

LOCUTORA: Aquí el narrador fa una petita pausa. Tot es silenci. Les paelles dels fogons han parat de xauxinar.

El músic continua així:

LOCUTOR: Avui, fa anys d'això: En "Refila de Navata" havia anat a tocar les ballades de Tot Sants. Quan foren plegades, a capvespre, tot solet, prengué el camí de casa seva. Duia la tenora lligada a l'esquena dintre la bossa de cuir, i halo halo, anava enfilant totes les dreceres que trobava.

LOCUTOR: Els seus pensaments n'eren lluny, lluny... ja no eren de la terra; Havia tingut una inspiració i companyia de cor.

SALE COMO LEVE FONDO, SIN EL CONTRAPUNTO DE ENTRADA, UN FLASH DELS CURTS DE LA SARDANA "JUANO" DEL MTRO. RAFAEL FERRER. EL FONDO, COMO TEMA DEBE SER OSCILANTE, SE REPITEN LOS MISMOS COMPASES, MAS CORTOS, MAS LARGOS, COMO SI FUESE EL TEMA MUSICAL QUE, COMO SE DICE EL PERSONAJE QUE NARRA EL LOCUTOR SIENDE DENTRO DE SI. ESTO DEBE DE ENTRAR AL INICIO DEL TEXTO ANTERIOR.

LOCUTOR:

Ningú, sinó el que algú cop les ha sentides, pot figurar-se de quina manera les inspiracions roben l'ànima de l'artista.

SALE AQUI DE LA MISMA SARDANA EL FRAGMENTO QUE CANTA LA TENORA, EN ELS LLARGS, PASA DE FONDO PARA CESAR.

LOCUTOR: - En Refila, distret, camina que caminaràs, ve que ensopega amb una rabassa descolgada. Llavors torna en sí (Vull dir que sortí del seu capficament.) Mira d'ací d'allà...

S'havia perdut al mig de la boscúria.

En Refila estava ben desorientat, quan amb una alenada d'aire arriba a les seves orelles, una mena de música estranya i embadalidora.

SALE COMO FONDO EL TEMA DE LA TENORA SOLA DELS LLARGS DE LA SARDANA "ERMITA VELLA" DE JOAQUIM SERRA, AGUANTA COMO FONDO.

LOCUTOR: - Qué serà? Qué no serà?... de moment, en Refila, cregué que era una il.lusió seva. Però ca!... se'n va dessenganyà de seguida. Aquella música no s'assemblava a res que ell mai hagués, pensat ni sentit. Era un aire de sardana nou, plàcevol, melangiós.

SALE EL TEMA ANTES ALUDIDO AGUANTA Y PASA DE FONDO PARA CESAR.

LOCUTOR: En Refila de Navata no es recordava de sa casa, ni de sa família, ni del camí perdut. Era un músic de cor.

COMO FONDO
SALE LA SARDANA "ERMITA VELLA" DE JOAQUIM SERRA SIN EL CONTRAPUNTO DE ENTRADA, ENTERA, AGUANTA.

LOCUTOR: - A la llum de la celístia, tira cap allà!...

A la manera que caminava, els sons atractívols eren més clars, menys confosos...

SALE BREVE RAFAGA DE LA SARDANA A SEGUNDO PLANO, Y VUELVE DE FONDO.

LOCUTOR: - Endavant!

Tot d'un plegat, topa amb una paret emmantellada d'aura.

Vatua! - Allí es feien les ballades!

En Refila en sentia el trepig;

SALE NUEVAMENTE EL TONO EN RAFAGA MUY CORTA DE LA SARDANA, CUANDO BAJA NO QUEDA TAN DE FONDO. CUIDADO PUES EL LOCUTOR CON SU VOZ EN LO QUE SIGUE:

LOCUTOR: Un trepitg seguit, seguit, acompassat... arreglat a l'aire de la música. Allí dessota d'aquells arbres, es puntejava la Sardana, sense altra lluminària que la de les estrelles.

SALE RAFAGA DE LA SARDANA Y VUELVE DE FONDO.

LOCUTOR: En Refila s'estremí de cap a peus, comprenent-ho tot:

era... a un cementiri.

SALE UN BREVE FLASH DE LA SARDANA, MEZCLADA CON LENTOS SONIDOS DE CAMPANA, PASA DE FONDO.

LOCUTORA: ERA LA NIT DELS MORTS.

OTRA RAFAGA DE LA SARDANA CON LAS CAMPANAS, PASA DE FONDO, PARA CESAR EN ESTE FONDO LAS CAMPANAS.

LOCUTOR: Els músics estaven encamellats damunt d'una tomba antiga envellutada de molsa, i tocaven llurs tenores i flabiols amb alé de pit, alé suau que no arribava a botir gens ni mica llurs galtes esllanguides.

I amb quin gust i amb quina finesa tocaven, s'emparava del cor, hi despertava les il.lusions de la vida passada... però alhora, hi vessava una tristesa, una tristesa...

BREVISIMA RAFAGA VUELVE DE FONDO.

LOCUTORA: Era la Nit dels Morts...

LOCUTOR: I els balladors serien uns bons empordanesos difunts que amb permís de Déu, s'esbarjien puntejant la sagrada Sardana.

LOCUTORA: Era... la Vetlla dels Morts.

SALE EL TEMA DE LA SARDANA Y ACABA.

(pequeña pausa)

LOCUTOR: I com aquests exemples de narració pura, l'obra de Joaquim Ruyra, el de les paraules de sempre d'avui, és una garba pletórica d'espigues.

LOCUTORA: Pinya de Rosa. La Parada.

LOCUTOR: Entre Flames, Assaigs, Poesies.

LOCUTORA: Les coses benigne amarades d'esperit franciscà.

LOCUTOR: Així fou l'autèntic Joaquim Ruyra...

LOCUTORA: ...l'home de l'humilitat activa.

LOCUTOR: Príncep dels nostres prosistes!

LOCUTORA: Que, amb una excepcional força creadora, com esmenta Manuel de Montoliu, que revelen senzilles impressions, obertes com màgics finestres, en la beutat visible d'aquest món,

SALE MUSICA COMO FONDO QUE DEBE SERVIR COMO FINAL DEL GUION, AGUANTA COMO FONDO.

LOCUTORA ...Vers una més pura i més alta beutat invisible, al fons de la musical prosa de...

LOCUTORA: ...Joaquim Ruyra!

LOCUTOR: ...batega inefablement, una pregària que enlaira la visió de la sincera llum de la Natura,

LOCUTORA: ...i el sentit humà de la poesia a pressentides esferes sobrenaturals i sobrehumanes.

FLASH DE LA MUSICA VUELVE DE FONDO Y AGUANTA.

LOCUTOR: Homer viu i respira...

LOCUTORA: ...i canta en els millors moments de gràcia de Joaquim Ruyra, però és:

LOCUTOR: Un Homer!

LOCUTORA: (lentamente)

Agenollat i, en adoració.

SALE MUSICA AGUANTA Y ACABA.

CARETA DE SALIDA.

Guión escrito por Manuel Cubeles
i Solé. - Octubre, 1972.

RADIO PENINSULAR.

RADIO NACIONAL DE ESPAÑA EN BARCELONA.

"P A R A U L E S D E S E M P R E"

Personaje: MIQUEL COSTA I LLOBERA.

EMISION: LUNES, DIA -30 OCTUBRE 1972.

GRABACION _____

Guión escrito por Manuel Cubeles i
solé.

L ANIVERSARIO DEL FALLECIMIENTO
del Poeta.

CARETA DE ENTRADA.

IRRUMPE COMO SI SE FUESE ACERCANDO A SU PLENITUD - LAS LEGIONES ROMANAS CELEBRANDO EL "TRIUNFO" PUEDE SER DE LOS "PINOS DE ROMA DE RESPINGHI" MEZCLADO CON ELLO GRITERIO DE GENTE, EN ESTA MEZCLA SE OYE EL GRITO DE SALUTACION DADO POR LA LOCUTORA, EN UN MOMENTO EN QUE TODO EL PODER DE SUGESTION DE LA MUSICA PASA A MEDIO PLANO DE SONIDO.

LOCUTORA: - (grito con entusiasmo)

¡Salut al noble Cèsar!!

CRECE PODEROSA LA MUSICA, AMUNTA LA OSCILACION DEL GRITERIO, SE OYEN EL PASAR ACOMPASADO DE LOS CABALLOS, AGUANTA Y SE VA ALEJANDO HASTA CESAR.

LOCUTOR: (lentamente - con acento profético - RESONANCIA)

Oh! R o m a!!...

LOCUTORA:- (con otro acento, lentamente con angustia y LEVE RESONANCIA)

...Oh! Roma!...

LOCUTOR:(con un tiempo más rápido pero dramático)

Som: Als "Idus" de març...Què diuen els augurs?

IRRUMPE EFECTO DE MUSICA ALTAMENTE DRAMATICO Y POTENTE, AGUANTA Y PASA DE FONDO.

LOCUTORA: (con una interpretación dramática)

"Al carrer ha cadellat una lleona,
"les tombes s'han obert i han escopit
"els morts de dins; encesos i terribles
"s'han vist guerrers lluitar entremig dels núvols
"en rengles i esquadrons com a la guerra,
"caient la sang damunt el Capitoli;
"un soroll de batalla omplia els aires,
"i amb renills de cavalls, uns gemecs d'homes
"es barrejàven i esgarips i xiscles
"de fantasmes brollaven pels carrers.
"Oh, Cèsar! Coses tan inusitades
les temo de debò."

SUBE EN FURIOSO CRESCENDO LA MUSICA AGUANTA LEVEMENTE Y EN UNA ONDULANTE BAJADA EL LOCUTOR DICE:

LOCUTOR: - (dramaticamente concreto)

Això ha dit l'augur.

SUBE LA CITADA ONDULACION DE LA MUSICA, AGUANTA POTENTE UNOS MOMENTOS A P.P. Y PASANDO A SEGUNDO PLANO DE SONIDO, SE OYE ENTONCES, PRONUNCIADO POR LA LOCUTORA, UN GRITO TERRIBLE, CON ADECUADA RESONANCIA A CRITERIO DEL SR. REALIZADOR.

LOCUTORA: (Con gran angustia un grito como un latigazo)

¡¡Som als IDUS de Marc,!!

IRRUMPE BRUTALMENTE LA MUSICA AGUANTA LA TENSION Y ES INTERRUMPIDA, CORTADA BRUSCAMENTE POR UN TREMENDO GOLPE DE GONG.

(Silencio total)

LOCUTOR: (dramático y lento - es la síntesis del momento del asesinato de César)

"I... tú , també, Br u t u s?"

CRECEN PASOS DE PERSONAS CORRIENDO Y ALEJANDOSE.

LOCUTORA: - (Gritando, con LEVE RESONANCIA)

¡¡César ha mort!!

IRRUMPE CRITERIO QUE AGUANTA EN ONDULANTES MEZCLAS DE INTENSIDAD DRAMATICA. OTRO GOLPE DE GONG CORTA BRUSCAMENTE TODO SONIDO.

(breve silencio total)

LOCUTOR: (con tono sobrio y ritmo algo solemne)

Quan aquest acte de la història de l'home: ES, Tragèdia a Roma!...

LOCUTORA: - (con otro tono)

...A la Ciutat d'Atenes, mare i nodrissa inestroncable dels enginys!...

LOCUTOR: Un jove llatí, aprofondeix en el pensament filosòfic de Filostrat.

LOCUTORA: Aquest home, jove, aleshores, es deia...

LOCUTOR: ...es diu encara i...

LOCUTORA:...es dirà sempre!

LOCUTOR: H o r a c i.

SALE MUSICA DE "LA SIESTA DE UN FAUNO" DE DEBUSSY", AGUANTA Y PASA DE FONDO.

LOCUTORA: - Horaci, el Líric.

LOCUTOR: - Allí, a l'immortal Atenes, aprengué a destriar la línea recta de la corba, i a cercar la veritat, tot vagant, somniador i pensivol, per sota els bells brancatges d'Academ.

SALE LA MUSICA, AGUANTA Y VUELVE DE FONDO.

LOCUTORA: I el nostre home d'avui...

LOCUTOR: ...el de la paraula de sempre,

LOCUTORA: ...líric en una horaciana visió,

LOCUTOR: segles després, evoca, en una esplendent traducció, el verb de sempre, d'Horaci, el Llatí.

SALE EL TEMA MUSICAL AGUANTA Y PASA DE FONDO.

LOCUTORA:

"Calma suplica el navegant qui es troba

"per la mar ampla, si ja negre nuvol

"tapa la lluna i cap estel propici

"guia li dona.

"Pau vol la tràcia furiosa en lluites,

"pau vol la Mèdia que els buiracs adorna;

"pau, amic Grosfe, que ni amb or ni perles

"poden comprar-ne.

SALE LA MUSICA AGUANTA Y PASA DE FONDO PARA CESAR.

LOCUTOR: Si al sol d'Atenes s'obrí la flor primerenca dels versos d'Horaci, somnis a la mitja-nit, l'hora en que els somnis son verídics!

LOCUTORA: Segles després...

LOCUTOR: Al sol de "Pollentia", calma en el mateix Mar d'Horaci,

LOCUTORA: ...el nostre home d'avui,

LOCUTOR: ...evocava la veritat, vivent de la Natura, feta lírica cançona, saludant a Horací, amb unes rimes immortals:

SALE MUSICA ADECUADA QUE PASA DE FONDO Y AGUANTA.

LOCUTORA:

"Princep afable de la docta lira,
"mestre i custodi de la forma bella;
"tu que cenyires de llorer i murtra
"doble corona,
"ara tolera que una mà atrevida
"passi a mon poble la que amb tal fortuna
"tu transportares al solar de Roma
"cítara grega

SALE MUSICA Y ACABA.

LOCUTOR: En els versos d'Horaci -amic de Brutus-, el poeta clama
la pau,

LOCUTORA: i...

LOCUTOR: En la pau octaviana, Horaci, comença l'obra seva

LOCUTORA: ...i

LOCUTOR: ...la fa!

LOCUTORA (cambio de tono) - en un bell indret de les montanyes de
la Itàlica "Sabina", en un recés amable...

LOCUTOR: ...que el nostre poeta d'avui,

LOCUTORA: ... el de les paraules de sempre,!

LOCUTOR: evoca, per a la seva terra, en l'entroncament d'un heretatge
romà:

SALE MUSICA ADECUADA, PASA DE FONDO. CUIDADO ES UNA EVOCACION A ROMA.

LOCUTORA:

"Filla de Roma per la sang, pel geni,
"clara i robusta com sa mare antiga,
"guarda en ses terres, per llavor de glòria,
"cendra romana.
"Si; dins sa terra el cavador atónit
"ossos i marbres i joiells hi troba,
"armes, monedes i penons que ostenten
"l'aguila augusta.

SALE MUSICA Y ACABA.

LOCUTOR: Si Horaci cercava la vida, i la inspiració, en un recés amable, redós d'amenitat, voltat de bardisses vives, de cirerers i pruneres salvatges. Poblats d'alzines fosques, encimat en el Lucrètil, ennoblit per les ruïnes d'un temple ancestral, encisat per la fresca cantúria escoladissa d'una fontanella, amat per Faune i escalfat pel sol!

LOCUTORA: (Cambio de tono y de ritmo)

El nostre home d'avui, canta el seu recés, també, d'horacianes cadences, dient:

MUSICA ADECUADA PASA DE FONDO.

LOCUTOR:

"Bella ma pàtria és ademés. Viuria
"sense enyorança ta divina Musa
"dins eixa terra que ceneix la blava
"mar de sirenes.

SALE MUSICA AGUANTA Y PASA DE FONDO PARA CESAR A CRITERIO MONTADOR.

LOCUTORA:- (como un sueño)

Mar blava... amb il.lusió de sirenes!

LOCUTOR: ...amb realitat de cultura,

LOCUTORA: (con más pasión)

I si en ossos... marbres i joiells...

LOCUTOR: hi ha l'evocació de la realitat, del món d'Horaci...

LOCUTORA: Si en Horaci hi ha el pluralisme dels mítics deus i la singularitat immortal de la Bellesa feta ritme, feta verb!

LOCUTOR: En el nostre home d'avui, el que diu: "Dins eixa terra que ceneix la mar blava de sirenes",

LOCUTORA: ...Hi ha la singularitat d'una ofrena seva, per a sempre, a un Déu fet Home, per desmesura divina d'amor als homes.

SALE COMO FONDO MUSICA DE PLENITUD Y GRANDIOSIDAD SERENA QUE DEBERA SALIR POTENTE DESPUES DE LA PALABRA "MIQUEL COSTA I LLOBERA".

LOCUTOR: (lentamente) - Aquest mes...

LOCUTORA: ...Octubre tardoral!

LOCUTOR: S'han complert els cinquanta anys que l'home de les parau-

les de sempre d'avui, amb el verb al llavi de flama evocativa a la mística Teresa, volava, envers el blau immarceble, occit el cos pel glavi sobtat de la Mort.

LOCUTORA: I aquest, el nostre Horaci, de la "terra cenyida per la mar de les sirenes...

LOCUTOR: ...fou!

LOCUTORA: Miquel Costa i Llobera.

IRRUMPE LA MUSICA DE FONDO, AGUANTA Y PASA NUEVAMENTE DE FONDO.

LOCUTOR: Fill de la romana "Galearis Maior",

LOCUTORA: del seu "Mare Nostrum"

BREVE FLASH MUSICAL, VUELVE DE FONDO.

LOCUTOR: Fill de la Mallorca de sempre.

BREVE FLASH DE LA MUSICA Y VUELVE DE FONDO.

LOCUTORA: Per això: Miquel, el Sacerdot.

LOCUTOR: Costa i Llobera: el Poeta...

LOCUTORA: D i g u é,

LOCUTOR: ¿recordeu?

LOCUTORA:

"Filla de Roma per la sang, pel geni

"clara i robusta com sa mare antiga

"guarda en ses terres per llavor de glòria,

"cendra romana.

SUBE MUSICA AGUANTA Y ACABA.

(Pequeña pausa)

LOCUTOR: - (cambio de tono i de ritmo)

En la històrica "Pollentia", del món d'ahir, del seu admirat Horaci,

LOCUTORA: El llatí, el líric.

LOCUTOR: En la bellesa vestida d'antic, disfressada de nou de la Pollença, espurna viva de la Mallorca...

LOCUTORA: d'avui.!

LOCUTOR: (cambiando el ritmo y el tono)

Nasqué el deu de març del mil-vuicents-cinquanta-quatre, el nostre home de les paraules de sempre:.. -

LOCUTORA: (con cambio de tono i narrativo)

Miquel Costa i Llobera, fou un infant net, observador, imaginatiu que, tot i essent petit, saborejava el brebatge de la rima intuitiva en l'energia dels perfils incomparables,

LOCUTOR:- dels penyals quasi escultòrics que embolcallaven, como encara, avui, l'austera distinció i pensativa bellesa de la seva Pollença que...

SIN INTERRUMPIR LA FRASE ENTRA MUSICA EVOCATIVA, DE LA RAPSODIA MALLORQUINA DE BALTASAR SAMPER.

LOCUTORA:

"Sobre la cinta de blanca arena,

"que besa una aigua de cèlic blau,

"grans pins hi vessen a copa plena

"olor de bàlsam, ombra serena,

"remor suau...

"oh dolç estatge de bellesa i pau!

FLASH DE LA MUSICA A PP. Y VUELVE DE FONDO.

"Es que en la calma de tals paratges

"tan dolç és viure i sentir,

"i vora l'aigua de purs miratges

"al ritme eòlic d'aquestes platges

"tan dolç dormir.

"Més jo tal sort jamai dec posseir.

"Que hi fa? D'aquesta cala opalina

"prou el misteri n'hauré gustat,

"mentre ara, a l'hora que el sol declina,

"m'hi sent cor fondre dins la divina

"serenitat...

"Oh dolç moment, oh glop d'eternitat!

SALE MUSICA Y ACABA.

LOCUTOR: - (Tono narrativo) - Estudiant profitós, un cop batxiller, el desig del pare, -i no pas cap personal inclinació- el porta a iniciar la Carrera de Lleis, que comença a Pollença i segueix a Barcelona,

durant els anys de mil-vuicents-setanta-dos a mil-vuicents-setanta-cinc. A l'Universitat barcelonina es consolida, per aquell temps, l'amistat que dura tota la vida, amb Antoni Rubió i Lluc, i l'estol dels homes que formen les files de la Renaixença.

Passa a Madrid els cursos de mil-vuicents-setanta-cinc a mil-vuicents-setanta-set.

Deixa sense acabar uns estudis i una carrera que mai li havien interessat, i retorna a Pollença amb l'ànim deprimat i les mans buides. Ddes d'allà, aquell mateix any, Miquel Costa i Llobera, fa un viatge a París...

LOCUTORA: ...Torna a Madrid i visita Toledo.

LOCUTOR: I... altra vegada a la Pollença dels seus amors.

LOCUTORA: El nostre jove Miquel Costa i Llobera, no ha perdut pas el temps, en els seus anys d'estudiant. Ha conegut el món de la cultura a l'Universitat, a les conferències de l'Ateneu, a les tertúlies literàries.

LOCUTOR: Ha freqüentat, amb afecció, els teatres, els concerts i els museus, afinant la seva sensibilitat artística.

Viu, una joventut que ell canta tot dient:

ENTRA MUSICA SUAVE AGUANTA BREVEMENTE Y PASA DE FONDO. OJO ADAPTADA AL

LOCUTORA: SENTIDO DESCRIPTIVO DE LA POESIA.

"No sé quin desig sens mida
"del fons del cor m'ha brollat;
"no sé quins somnis me'n duen
"tot sol, ribera de mar...
"No sé que em diuen les ones
"amb llur gemec incessant
"que ressona dins ma vida
"com no hi ressonava abans.
"Les ones para que demanin
"qualque cosa que no es sap;
"i mon cor també demana
"com les ones de la mar.

SALE BREVE FLASH DE LA MUSICA Y VUELVE DE FONDO.

LOCUTOR: - Una vocació religiosa llargament madurada, pel nostre Miquel Costa i Llobera, als seus trenta anys, pren realitat.

SALE BREVE FLASH DE MUSICA Y VUELVE DE FONDO.

LOCUTORA: -

Oh! jo t'he vista, t'he vista,

santa llum de l'ideal,

resplendir entre les boires

de l'horitzó llunyedà.

Sense voler he passada

la porta de l'hort tancat,

on amb penes i ventures

jugaven mos tendres anys.

Per l'ample camp de la vida

gojós i trist ja me'n vaig...

Brilla a mos ulls, sempre pura,

Santa llum de l'ideal.

SALE MUSICA Y CABA.

LOCUTOR: Marxa a Itàlia el mil-vuitcents-vuitanta-cinc, per a seguir els estudis sacerdotals, a la Universitat Gregoriana.

Allí, una vegada més, en la Roma, mare de pobles,

LOCUTORA: - ...viu en la dolça companyia dels versos d'Horaci: El...

LOCUTOR:

...Prncep afable de la docta lira,

LOCUTORA: ...mestre i custodi de la forma bella;

LOCUTOR: En la Itàlia dels seus somnis, canta Missa per primera vegada, en el mil-vuitcents-vuitanta-vuit, i en el mil-vuitcents-vuitanta-nou, obté el doctorat en Teologia.

SALE COMO FONDO MUSICA ADECUADA AL VERSO QUE SEGUIRA.

LOCUTORA:- El nostre home d'avui...

LOCUTOR: -...el Mossén Miquel Costa i Llobera, viu ja el seu somni fet realitat.

SALE BREVE FLASH DE LA MUSICA QUE SE HALLABA DE FONDO, VUELVE A EL.

LOCUTORA: - Oh, que és de bella la vida!
Oh que n'és d'ample l'espai!
Dau-me el bàcul del romiatge
que és hora de caminar...
Senyor, Senyor, beneïu-me!
Cor que batègues... avant!

SALE MUSICA AGUANTA Y VUELVE DE FONDO.

LOCUTOR: I retorna a la Mallorca, "terra cenyida per el mar de les sirenes!"

LOCUTORA: I en fa anclatge a Pollença, "davant la cinta de blanca sorra que besa una aigua de cèlic blau i grans pins hi vessen a copa plena."

SALE EL TEMA Y ACABA.

LOCUTOR: - Quan assoleix el sacerdoci, Miquel Costa i Llobera, ja és un poeta fet en la més gran mesura del geni. En ell hi ha una força que regeix i ordena la fantasia sens oprimir-la, mantenint-la subordinada a l'altesa de la reflexió i el sentiment; equilibri de facultats que es fonen i compenetren a l'escalf de la inspiració, engendrant l'obra poètica pura, ⁱlluminosa.

SALE COMO FONDO LA MUSICA DEL VERSO QUE SIGUE, CUIDADO EL VERSO HABLA DE ARPAS.

LOCUTOR: Mai l'excés de color no perjudica la netedat ideal del dibuix, mai l'excés d'harmonia no confon ni ofega la melodia.

SUBE A PP. EL TEMA, AGUANTA Y PASA DE FONDO DURANTE TODO EL TEXTO QUE SIGUE.

LOCUTORA:

L'arpa era antiga que en els jorns de glòria
davant els reis en el castell sonava;
encara dins la pols d'aquelles cordes
notes dormien de dolçura pàtria.
La jove prengué l'arpa, i tremolosos
els sons primers, com a gemecs, pujaven.

SALE UNA BREVE APOYATURA DE LA MUSICA DE ARPA VUELVE DE FONDO.

LOCUTORA:

Després va rompre un torrencial de notes,
com fonda pena que plorant esclata.
I los ecos, feels qui sempre vetlen,
repetiren la veu tan enyorada,
i es movia dins l'ombra una bandera
i l'òliba siulava.

BREVE RAFAGA DE MUSICA A PP. Y VUELVE DE FONDO.

LOCUTORA:

Estol de notes màgiques sortien
de dins les mans de la princesa blanca,
com los aucells aletejant nasqueren
de dins les mans puríssimes de l'auba.
Baixos els ulls, la Reina consirosa
bevia el so de l'harmonia estranya,
i per moments parlava com en somnis,
i sos fills, que eren morts, anomenava...
Tard era ja. La lluna blanca i freda
guaita tranquil.lament a dins la cambra.
I ningú sap, ai Déu! fin a quin hora
durà el ressò de l'arpa.

SALE UN FLASH DE LA MUSICA, AGUANTA Y BAJA NUEVAMENTE A FONDO DONDE
CESA, EN MEZCLA DE MUSICA MALLORQUINA DE CARACTER TRANQUILO, SUAVE
QUE QUEDA COMO FONDO.

LOCUTOR: Mossén Costa i Llobera, era l'home de tipus clàssic. Ho era
per estirp, i com per una subtil, profunda acció de la mateixa terra...

LOCUTORA: ...si, de la seva terra de Mallorca,

LOCUTOR: ...la dels perfils incomparables,

LOCUTORA: ...la de la llum...

LOCUTOR: Llum de Déu,

LOCUTORA: la dels penyals quasi escultòrics...

LOCUTOR: ...la de les oliveres d'esclatant presència bíblica.

BREVISIMA RAFAGA DE LA MUSICA MALLORQUINA DE FONDO, VUELVE A EL.

LOCUTORA:- En la Mallorca d'ahir...

LOCUTOR:- ...d'ara!...

LOCUTORA: ...i...

LOCUTOR: ...del demà, la poesia de Mossén Miquel Costa i Llobera,

LOCUTORA:...serán sempre!

LOCUTOR:Paraules de sempre, perquè, amb elles, descriu els arbres, les montanyes, les costums i l'humanisme de Mallorca.

SALE EL TEMA AGUANTA Y ACABA.

LOCUTOR: Per això, contemplant des de la seva Pollença, el Cap de Formentor, va escriure:

LA POESIA QUE SIGUE ES GRANDIOSA DE AMBIENTE Y SENTIDO. DESEARIA QUE SE ESTUDIASE LA POSIBILIDAD QUE LA MUSICA QUE ENTRE EN JUEGO, SEA DIFERENTE EN CADA ESTROFA Y QUE RESPONDA EN SUS MEZCLAS, FONDOS Y PP. AL SENTIDO DE LA POESIA. SALE EL TEMA AGUANTA Y PASA DE FONDO.

LOCUTORA:

Mon cor estima un arbre! Més vell que l'olivera,
més poderós que el roure, més verd que el taronger,
conserva de ses fulles l'eterna primavera,
i lluita amb les ventades que atupen la ribera
com un gegant guerrer.

SALE MUSICA EN RAFAGA Y COMBINACION A CRITERIO REALIZADOR Y MONTADOR
VUELVE DE FONDO.

No guaita per ses fulles la flor enamorada;
no va la fontanella ses ombres a besar;
més Déu ungi d'aroma sa testa consagrada
i li donà per trone l'esquerpa serralada
per font l'immensa mar.

RAFAG DE MUSICA IDEM IDEM.

Quan lluny, damunt les ones, renaix la llum divina,
no canta per ses branques l'aucell que encativam;
el crit sublim escolta de l'aguila marina,
o del voltor qui passa sent l'ala gegantina

remoure son fullam.

SUBE MUSICA IDEM, IDEM. DE ACUERDO CON LA EXPLICACION DADA.

Del llim d'aquesta terra sa vida no sustenta;
revincla per les roques sa poderosa rel,
té pluges i rosades i vents i llum ardenta,
i, com un vell profeta, rep vida i s'alimenta
de les amors del cel.

RAFAGA DE MUSICA IDEM IDEM. VUELVE DE FONDO.

Arbre sublim! del geni n'es ell la viva imatge:
domina les muntanyes i aguaita l'infinit;
per ell la terra es dura, mes besa son ramatge
el cel qui l'enamora i té el llamp i l'oratge
per glòria i per delit.

RAFAGA DE MUSICA IDEM IDEM.

Oh! si: que quan a lloure bramulen les ventades
i sembla entre l'escuma que tombi el seu penyal,
llavors ell riu i canta més fort que les onades,
i vencedor espolsa damunt les nuvolades
sa cabellera real.

Arbre, mon cor t'enveja. Sobre la terra impura,
com a penyora santa duré jo el teu record.
Lluitar constant i vèncer, reinar sobre l'altura
i alimentar-se i viure de cel i de llum pura...
oh vida! oh noble sort!

BREVISIMA RAFAGA MUSICAL VUELVE DE FONDO, PREPARANDO UN FINAL GRAN-
DIOSO.

Amunt, ànima forta! Traspassa la boirada
i arrela dins l'altura com l'arbre dels penyals.
Veuràs caure a tes plantes la mar del món irada,
i tes cançons tranquilles'niran per la ventada
com l'au dels temporals.

SALE MUSICA Y ACABA.

(pequeña pausa)

LOCUTOR: (tono normal) - Miquel, Poeta.

LOCUTOR: (cambio de tono) - Mossén Costa i Llobera, Sacerdot i Poeta, quina singladura més curta de temps, per a nosaltres, per a donar-te l'homenatge del llorer i la murtra, com tu feres amb el teu Horaci,

LOCUTORA: ...el líric que transportà al solar de Roma, la cítara grega.

LOCUTOR: a TU, també, Costa i Llobera, el mossén del Crist,

LOCUTORA: ...et diem...

LOCUTOR: ...-com tu vares dir a Horaci-

LOCUTORA: que ETS!

LOCUTOR: "Princep afable de la docta lira, Mestre custodi de la forma bella...

LOCUTORA: ...en el culte insobornable a a la gran veritat

TEMA MALLORQUIN DE LA RAPSODIA MALLORQUINA PASA DE FONDO.

LOCUTOR: En el teu gran amor a la teva terra, a la teva Mallorca que proclamares per a ella, l'èsser....

LOCUTORA:

"Filla de Roma, per la sang; pel geni

"clara i robusta com sa mare antiga,

BREVISIMA RAFAGA VUELVE DE FONDO.

LOCUTORA: " i guarda en ses terres per llavor de glòria,
" cendra romana.

LOCUTOR: I aquest amor, és també missatge de vida mallorquina, de poesia, en les imatges...

LOCUTORA: ...del "Lliri de la Beata Sor Catalina Thomàs....

LOCUTOR: ...Miramar...

LOCUTORA: Del Torrent de Pareïis,

LOCUTOR: ...el Gorg Blau, la Llegenda del Puig de Pollença,

LOCUTORA: ...i, tantes altres.

SALE EL TEMA MALLORQUIN, AGUANTA Y PASA DE FONDO PARA CESAR.

LOCUTOR: (cambio de tono y ritmo)

Ara, en aquest octubre tardoral,

LOCUTORA: ...de trista i humana remembrança, et retrobem en la glòria de la llum!

ENTRA COMO FONDO MUSICA SOBRIAMENTE DRAMATICA, AGUANTA.

LOCUTOR: On vius perenne;

LOCUTORA: (lentamente) Et retrobem, aci, amb el llorer i la murtra.

LOCUTOR: (lentamente y con sentida emoci6n)

Et vivim en aquell dotze d'octubre, d'ara ha fet cinquanta anys, que, quan evocares, tot predicant, en l'Església de les Tereses, de la Ciutat de Mallorca, la caiguda de la Mística Teresa, en rapte d'amor als peus de Crist...

LOCUTORA: (lentamente y remarcando la emoci6n evocativa)

...TU et desplomares,

LOCUTOR: (idem) - I nosaltres, ara, com aquells fidels que davant del teu silenci, i definitivament, s'agenollaren, imitant, també, lo que per a ells, era, un acte d'adoraci6...

LOCUTORA: ...acotem el cap en senyal de respecte...

LOCUTOR: ... a TU, p o e t a de Mallorca....

LOCUTORA:... el nostre MIQUEL COSTA I LLOBERA DE LES PARAULES DE SEMPRES D'AVUI, i com si fos...

LOCUTOR: un Himne d'esperanca, d'immortalitat, repetim:

LA MUSICA DE FONDO SE HA MEZCLADO CON OTRA PARA TERMINAR CON GRANDIOSIDAD

LOCUTORA: (con gran emoci6n)

Arbre sublim! Del geni n'és ell la viva imatge:
domina les muntanyes i aguaita l'infinit;
Per ella la terra és dura, més besa |son ramatge
el cel qui l'enamora, i té el llamp i l'oratge
per glòria i per delit.!

IRRUMPE LA MUSICA DE FONDO Y BUSCA RESOLUCION FINAL.

CARETA DE SALIDA.

Gui6n escrito por Manuel Cubeles
i Solé - Octubre de 1972 "L Aniversario de la muerte de Mossén
Costa i Llobera.

[Handwritten signature]

RADIO PENINSULAR

RADIO NACIONAL DE ESPAÑA BARCELONA

"PARAULES DE SEMPRES" Nº 7

Personaje: JOSEP VICENÇ FOIX.

EMISION: Lunes 5 de Noviembre 1.972

GRABACION _____

Guión escrito por Manuel Cubeles
i Solé.

CARETA DE ENTRADA:

ENTRA UN "SINFIN" RITMICO, PAUSADO, DE CASTAÑETA DE DEDOS, COMO ACOMPAÑANDO UNA IMAGINARIA MELODIA, DE RITMO TIPO "WEST SIDE STORY", AGUANTA Y MEZCLA, QUEDANDO, ENTRA UN LENTO SOLO DE TROMPETA DE JAZZ, TIPO LOUIS AMSTRONG, TODO PASA DE FONDO.

LOCUTOR: - (lento y sobrio)

"Tu volies que et digués que pensava dels poetes i de la poesia".
FLASH DEL TEMA DE FONDO PASANDO A P.P. PARA CESAR, DESPUES DE HABER VUELTO A FONDO, en "FOCS BOSCANES I CAMPS ESMARGENATS", DEJANDOLO PREPARADO PREPARADO PORQUE VUELVE A ENTRAR CUANDO SE INDIQUE.

LOCUTOR: (idem)

"No gosaves preguntar-me què creia dels meus versos i que n'espero.
"Què et diré, ara que visc d'evocar la flaire dels fonolls en un crepuscle de focs boscanes i camps esmargenats?

SALE SUBIENDO A P.P. MUSICA SUGIERO DEL "DAFNIS I CLOE" DE RAVEL, EN UN FRAGMENTO TENSO, SUAVE, METALIZADO, AGUANTA Y PASA DE FONDO.

LOCUTORA:

"I m'ho pregunt encara en mi requestes:

"Les ficcions -i jo en visc-!, fan esclava

"La ment, o són els seus camins celestes?

SALE SUAVE A P.P. LA MUSICA Y PASA RAPIDAMENTE A FUNDIDO PARA CESAR, EN LA PALABRA "QUE ETS MOLTES", ENTONCES VUELVE A SITUARSE COMO FONDO EL SINFIN Y LA MELODIA DE LA TROMPETA.

LOCUTOR: (idem)

"Però potser tu, que ets moltes, m'entendràs aviat si et dic que, als meus anys, m'és difícil de definir el poeta, -el món n'és ple, però no escriuen- i d'aclarar-te què és un versificador, també n'hi ha molts, els quals és mouen pels erms tot llegint, o copiant, barroers, allò que han dit en els segles els poetes.

IRRUMPE EL "SINFIN" Y EL SOLO DE TROMPETA, A CRITERIO, Y PASA DE FONDO PARA CESAR DEFINITIVAMENTE EN LA PALABRA "UN TESTIMONI". EN LA PALABRA "ENTRANYES" ENTRA NUEVAMENTE, COMO FONDO, EL TEMA DE "DAFNIS Y CLOE" O

MUSICA EQUIVALENTE QUE SE HAYA DETERMINADO, QUE DEBERA ENCAJAR EN LA POESIA QUE SE RECITARA.

LOCUTOR: (idem)

"Tu, quan llegeixes, vas, de dret, a cercar el sentit del que diuen o tenen la intenció de dir els escriptors. Si em llegeixes a mi -i temo que t'hi penses com qui vol contravenir el semàfor- recorda sempre que soc un testimoni del que conto, i que el real, del qual parteixo i del qual visc, amb cremors a les entranyes, com saps, i l'irreal que tu penses descobrir-hi són el mateix.

SALE EL TEMA MUSICAL DE FONDO AGUANTA Y PASA DE FONDO PARA ACOMPAÑAR COMO HEMOS DICHO, LA POESIA QUE SIGUE.

"El real, doncs, què és? Puix que a ple sol
Vaig per canals obscurs; i entre la gent,
En vast desert, perdut. El fadrí mol

"Sens gra ni bolla, i la passa indolent.
Oberts, els ulls són buits; i on va, què vol,
Ni el cuitós sap. I oposem cor i ment!

SALE MUSICA A P.P. AGUANTA Y PASA DE FONDO PARA CESAR EN LA PALABRAA
"SOL".

LOCUTOR: (idem)

"Soc dels qui creuen que cada poeta és ell. Ell tot sol davant del poema que escriu, no pas per a distreure's o distreure als altres. o salvar-se, sinó, per expressar-se.

(con levísima resonancia)

LOCUTORA:(valorando plenamente cada palabra)

"Entre negrors veig mil camins oberts

"I ulls clucs, de nit, ateny els ports segurs;

"Els gels són calds, i res no és confús,

"Els cels són blaus i els prats, alluny, més verds.

OJO MONTAJE

EN LA ULTIMA RAYA, DONDE LA LOCUTORA COMIENZA DICIENDO: "ELS CELS SON BLAUS"...ETC., ENTRA UN FONDO GRAVE, INCONCRETO DE MUSICA, AL TERMINAR EL VERSO, VA SUBIENDO, SUBIENDO, HASTA P.P. Y ENTONCES COMO UN DESMAYO.

pasa DE FONDO PARA ESTALLAR POTENTE, DESPUES DE LA/PALABRA "REDEMPCIO".

LOCUTOR: (idem)

"El poeta, mag especulador del mot, pelegrí de l'invisible, insatisfet, aventurer o investigador a la ratlla del son, no espera res per a ell. Ni la redempció.

ESTALLA EL TEMA DE FONDO. AGUANTA A P.P. Y CESA.

(pequeña pausa)

LOCUTORA: (cambio de tono y de ritmo)

Paraules de sempre del...

LOCUTOR: ...nostre home d'avui,

LOCUTORA: escrites en el nostre avui...

LOCUTOR: ...en el nostre món!

LOCUTORA: ...ple de gent...

LOCUTOR: ...ple de solitud...

LOCUTORA: ... on ell, el nostre poeta, és:

LOCUTOR: ... testimoni del que conta.

SALE UN TEMA DIVAGANTE, TRISTE, AGRIO, AGUANTA Y PASA DE FONDO.

LOCUTORA: (lentamente)

D'un avui ple de màscares,

LOCUTOR: Legions de fantasmes...

LOCUTORA: i, passos en la sorra.

SALE EL FLASH DEL TEMA QUE FUNDE, PARA CESAR, EN MEZCLA CON EL SINFIN DE DEDOS, ALUDIDO EN EL INICIO DEL PROGRAMA, EL CUAL QUEDA COMO UNICO FONDO.

LOCUTORA D'un avui!

LOCUTOR: on, la alienació ens desterra, com diu Rilke, en la "Gran Nit de la nova Ciutat!"

LOCUTORA: "Que ens sembla quieta, com si ens defugís i, on el paisatge és torna refactari, estenen la seva foscor!... com si no hi hagués ningú.

FLASH DEL SINFIN DE DEDOS, AGUANTA Y PASA DE FONDO PARA CESAR.

LOCUTOR: (lentamente)

En la realitat del món d'avui, el nostre home,

LOCUTORA: ...Poeta de la paraula de sempre...

LOCUTOR: ...Viu!

LOCUTORA: (lentamente)

...com cadascun de nosaltres, però en el ressò del seu pelegrinatge en l'invisible...

LOCUTOR: (aumentando el ritmo)

...de la seva investigació a la ratlla del son!

LOCUTORA: (més suave) - ...planta l'hora de l'alba, els seus poemes, escrits amb rimes velles i ritmes seculars, perquè en l'inmutable realitat de la qual parteix, i en la qual viu amb cremors a les entranyes hi ha la noble servitud a la llengua i la comunitat.

LOCUTOR: (iniciando el ritmo de scherzo)

I per expressar-se diu!

LOCUTORA: ...repeteix!

LOCUTOR: ...al món d'avui...

LOCUTORA: ...al de la alienació...

LOCUTOR: ...al del dessarrelament,

LOCUTORA: qué;!

LOCUTOR: (lenatamente y con cierto énfasis)

"res no s'acaba i tot comença."

TENIENDO EN CUENTA LA TONICA SEGUIDA EN LA MUSICA DE MONTAJE, HASTA ESTE MOMENTO, COLOCAR YA COMO FONDO UNA MUSICA QUE PERMITA SALIR POTENTE Y CRECIENDO EN EL MOMENTO EN QUE SE DIGA: J.V. FOIX.

LOCUTORA: (buscando la marcha de fonética e intención ascendente)

Aquest home potent i vivent

LOCUTOR: (idem) - Poeta i profeta...

LOCUTORA: Mag especulador del mot.

LOCUTOR: Insatisfet...

LOCUTORA: ...aventurer...

LOCUTORA: ...investigador a la ratlla del son...

LOCUTOR: (algo más lento) i, que no espera res per ell,

LOCUTORA: ...és!!

LOCUTOR: (Debe pronunciarse tal como está escrito o sea JOTA, VE.

FOIX)

LOCUTOR: J.V. FOIX!

IRRUMPE MUSICA SITUADA DE FONDO AGUANTA Y CESA.

(pequeña pausa)

INICIA UN FONDO A SEGUNDO PLANO DE CAMPANADAS DE HORAS, AGUANTA LEVEMENTE PARA PASAR DE FONDO Y CESAR EN LA PALABRA "EL FALDAR", DONDE ENTRA UNA MUSICA SUAVE SOBRIA DE CORTE CLASICO TIPO BACH, COMO FONDO Y AGUANTA.

LOCUTORA: (cambiando el tono es una descripción subjetiva de su nacimiento, cuidado)

El mestre d'aixa, donà el darrer cop per a dir-li:

LOCUTOR: au! - Navega! -

LOCUTORA: el mil vuitcents-noranta-quatze...

LOCUTOR: en un moll de focs dorments

LOCUTORA: en el faldar d'una carena.

SALE SUAVE MUSICA AGUANTA Y PASA DE FONDO NUEVAMENTE.

LOCUTOR: Encara és allí.

LOCUTORA: Encara li plau, obirar, com damunt del seu carrer planeja una tendra claror d'apotecari.

LOCUTOR: Encara...

LOCUTORA: ...en les acàcies que queden,

LOCUTOR: ardit, i cavalcant en el somni del seu cavall negre,

LOCUTORA: c o n t e m p l a...

LOCUTOR: ...com ballen, indiscriptiblement tronades, centenars de parells de sabates.

SALE MUSICA AGUANTA Y ACABA.

LOCUTORA: ¿Quí és en J.V. Foix, poeta que no espera res per a ell,

LOCUTOR: ...profeta del "res no s'acaba i tot comença?"

LOCUTORA: D'unes paraules de Carles Riba, a la Poesia d'Ausias March, ens atrevim a treure'n un paral·lelisme:

LOCUTOR: "El poeta ha estat sincer en el seu examen, ha aplicat els patrons escolàstics indiscutibles i, gairebé científicament, ha descobert en ell mateix, totes les febleses de la natura humana ferida.

LOCUTOR (siguint el text anterior)

"Aquesta poesia, així, sembla esvair-se en la irrealització de l'objecte absolut que ha servit.

Però resta i dura, podem dir, en l'humà camí cap a ella mateixa.

SALE MUSICA DEBERIA SER, DE ORGANO DE LOS SIGLOS DEL XII AL XIV, LENTA SUAVE, AGUANTA Y PASA DE FONDO.

LOCUTORA: (cuidado)(Foix sempre comienza con mayúscula)

Oh! Si prudent i amb paraula lleugera

Sabés fixar l'imperi de la ment,

I del meu estil pogués fer presonera;

Si, fugitiu de la faisó estrangera

Arromancés en dura nit, dolent,

L'Amor del Tot i del Res, sense esment

Del fosc i el rar, i a l'aspriva manera

Dels qui en vulgar parlaren sobirà,

-Oh Llull! Oh March!-, i amb claredat de signes,

Rustec però, sever, pogués rimar

Pels que vindran; si ponderats i dignes,

Els meus dictats guanyessin el demà,

Sense miralls ni atzurs, arpes ni cignes!

Saber narrar en llenguatge vigorós

Deler i desig, plers, i, sense esforç

Rimar bells mots amb el ritme dels cors

Amants o folls; i, gens fantasiosos,

-Oh dolç fallir!-, coronar de lluors

Éssers de carn, tot oblidant els morts

I l'ombra llur, reial, i d'un bell tors

Reprendre el tot vital i rigorós.

Saber sofrir sense llanguir, i amar

Sense esperar, i essent, ardit del segle,

Témer l'enuig i al naufrag dar la mà;

Viure l'instant i obrir els ulls al demà,
Del clar i l'obscur seguir normes i regla
I enmig d'orats i savis raonar.

SALE MUSICA AGUANTA Y PASA DE FONDO.

LOCUTOR: Foix diu:

LOCUTORA: (sobriamente)

"Si ponderats i dignes els meus dictats, guanyessin el demà."

BREVISIMA RAFAGA DE MUSICA, PASA NUEVAMENTE DE FONDO.

LOCUTOR: Foix anhela:

LOCUTORA: (suavemente)

Saber sofrir sense llanguir, i, amar sense esperar, i essent, ardit
del segle: viure l'instant i obrir els ulls al demà.

LOCUTOR: Perquè en l'avui: "Res no s'acaba i tot comença."

SALE MUSICA Y ACABA.

LOCUTORA: Foix es manifesta, tal com és: un poeta que escriu, no pas
per a distreures, distreure als altres sinó per expressar-se com a
testimoni, de la cosa que es real i, en la que nosaltres pensem des-
cobrir-hi una irrealitat que són el mateix.

LOCUTOR: irrealitat magistral que ell pregona...

LOCUTORA: (cambio de tono) ...en la delícia enigmàtica de la seva
prosa poètica com és, la pàgina titulada: "Pepa la Lleterera".

(pequñísima pausa)

LOCUTOR: Pepa, la lletera, té les cames més fines del món. Fa vuit
dies, al ball del carrer de Sant Vicenç, totes les noies li ho deien.
Va anar a dormir tan a deshora, que son germà matiner, ja apariava
la bicicleta. Quan dues hores més tard pujava Clos amunt, a cada mà
dos pots de llet enormes, els ulls se li aclucaven.

SALE COMO FONDO MUSICA INSTRUMENTAL DE TANGO AGUNTA PARA CESAR EN "CEL
LLUMINOS"

LOCUTOR: (continuando y sacando partido de las imágenes poéticas que
vienen)

Veia, ballant, deu mil parelles amb un clavell de llustrina al front;

dels fanals japonesos esberlats, els flams s'escapaven cap al cel i l'omplien d'estels incomptables. Les cases de banda i banda havien desaparegut. I, tot, d'una els Dansaires. Pepa es veia sola al món, de cara al cel lluminós.

En entreobrir els ulls, era davant el convent de les monges. Sor Roser la renyà: era tan tard! Deixà els pots al graó, i, entre reny i reny, els ulls se li tornaren a cloure.

ENTRA COMO FONDO UN TEMA EVOCATIVO TRANQUILO TIPO PELICULA NEOREALISTA ITALIANA? AGUANTA COMO TAL.

LOCUTOR: - (Continuando)

Aleshores, tots els balcons i totes les finestres del Clos s'esbataren; se sentí un batec d'ales dolcíssim, i de cada obertura en sortí un àngel. S'acostaven silenciosament i ordenadament a Pepa, i omplien llurs petits gerros argentats. En descloure els ulls, els pots de llet eren buits i el carrer era ple d'un perfum de roses.

SALE EL TEMA PARA CESAR TRANQUILAMENTE. A LA PALABRA TRES DE LA MATINADA ENTRA COMO FONDO UN VALS TIPO DEL DE LAS "VELAS". AGUANTA.

LOCUTOR:

El diumenge següent, en sortint, a les tres de la matinada, del ball de "La Violeta", li vaig dir: -Pepa! Quina son aquest nafi. Em va respondre que els dilluns santa Eulàlia li feia la feina.

SALE EL TEMA AGUANTA Y ACABA.

(pequeña pausa)

LOCUTORA: (con otro tono a ritmo)

Ell, en Foix, l'home-poeta, el mag especulador del mot, és testimoni del món,

LOCUTOR: de tots els que avui!

LOCUTORA: ...forjen el demà.

LOCUTOR: (lentamente)

Món ple de gent...

LOCUTORA: i, ple de solitud.

LOCUTOR: I per això ell quan...

LOCUTORA:...amb claror de signes,

en el somni diu la veritat.

CUIDADO MONTADOR SALE AQUI UNA RAFAGA DE MUSICA PARA PASAR A FONDO, TIPO "PACIFIC UNION" DE HONNEGER, AGUANTA.

LOCUTORA: (Como mera sugerencia digo que el verso que sigue debe valorarse cada palabra y la intención, con una voz sobria con ribetes geniales que los puede dar, tipo Edit Piaff, o sea una voz levemente canallesca, sin cantarlo como en la poesia de Sagarra)

"La dolcesa de viure oculta el Fet,
"I es colltorcen les testes moribundes;
"Braços segurs basteixen murs extravagants
-I hem esquinçat els cartells que tapen els sostres celestes!
"Tots mirem per l'ull de les claraboies
"I acotem, agònica, la faç,
"I els teus ulls, i els meus i els vostres,
"S'acluquen tendres i temibles en el son.

Si ens donàvem les mans no temeriem
Ni la projecció damunt els guixos
De tantes cares mortes,
Ni l'anar i el tornar sense folga,
Entre aiguamolls, borres i cordes,
Dels Mestres d'obres impassibles.

SALE EL TEMA DE MUSICA AGUANTA, VUELVE DE FONDO.

LOCUTOR: (con voz intensa, pero fria, esquemática) Lo que viene a continuación es el título de la poesia, que yo lo he situado al final del verso)

"Les cares mortes queien amb fressa de fulles, però els mestres d'obres no plegaven"

SALE UN FLASH DE LA MUSICA QUE VUELVE DE FONDO PARA TERMINAR EXACTAMENTE CON UN LEVE ACORDE DESPUES DE LA PALABRA "FET SOLITUD".

LOCUTORA: ...I els mestres d'obres no plegaven, construint, en la Gran Nit, la NOVA CIUTAT...

LOCUTOR: ...del MON D'AVUI...

LOCUTORA ...on la gentada...

LOCUTOR: ...son cares mortes que cauen amb la fressa de fulles, en el paisatge fet solitud.

(Pequeña pausa)

IRRUMPE SINFIN DE DEDOS, ALGO DESPUES EL SOLO DE LA TROMPETA DE JAZ,
AGUANTA, SE ALEJA HASTA CESAR.

(pequeña pausa)

LOCUTOR: (cambio de tono)

Allí en el moll de focs dorments...

LOCUTORA: ...en el faldar de la carena,

LOCUTOR: ... allí!, on el mestre d'aixa li digué:

LOCUTORA: Au!! a navegar,

LOCUTOR: Té, J.V. Foix el seu bergantí "Sarrià", ancorejat, però sempre prest, a noves singladures.

LOCUTORA: Allí!!! (cambio de tono, mas suave) En el silenci del carrer, somni de Pepa la Lletera, i que el voldria tot just fet a l'amplada de la seva passà, escriu, pensa i treballa, en el seu "Quadern de Bitàcora", perquè ell vol per noble servitud a la llengua i la comunitat, escriure pels que vindran...

LOCUTOR: ...aquests que vindran

LOCUTORA: que ell,

LOCUTOR: el nostre J.V. Foix,

LOCUTORA: Profeta en la realitat del món,

LOCUTOR: el de l'agudesesa rítmica burilada,

LOCUTORA: del seu Tot i del Res!

LOCUTOR: (cambiando el ritmo) Voldria visquessin...

LOCUTORA: (suavemente) ...desengantxant els estels, un a un. Esbaldint los amb esgarrifança d'infinít, en un aigua moll verd-argent,

LOCUTOR: ...perquè no fossin:

LOCUTORA: màscares,

LOCUTOR: ni legions de fantasmes, amb frec de passos per la sorra.

LOCUTORA: Perquè no vol que en el món del demà, allí...

LOCUTOR: ...al cim de Sant Pere Martir, cavalqui el monstre mitològic, a dalt del seu cavall alat, brandant un nou manyoc d'esgrogueïts números de diari,

LOCUTORA: si no que vol que quan la nit arribi, amb el seu buf poderós, fent oscil·lar suaument, les constel·lacions, l'home, amb cap cot, en un somni fet realitat, digui com ell i amb ell,

EN LA PALABRA ANTERIOR "REALIAT", ENTRA COMO FONDO MUSICA DE ORGANO DE LOS SIGLOS XII AL XIV, SUAVE MAJESTUOSA, SALE AHORA Y VUELVE DE FONDO PARA ACOMPAÑAR EL VERSO QUE SIGUE.

LOCUTORA:

"Les mans en creu i el front signat amb cendra

"Davall, de nit, als infèrtils ribatges

"On tantes veus fan cor, i vull comprendre,

"I on rocs i munts aparenten imatges.

"Oesc la mar pels calancs, i els oratges,

"I en antre obscur que la ment vol defendre,

"M'escolt a mi, I per cingles salvatges

"Amb un sol crit la Nit i el Cel vull fendre!

"Tot és confús, Senyor Déu. I el meu nom,

"Que em dic a mi, tot alt, en cala Morta

"Em torna estrany. I tantes veus no entenc.

"I si pels cims alimares encenc,

"Tot és més fosc. Senyor: feu aspra i forta

"L'Única Veu, la Imatge i el Seu Nom!

SALE MUSICA DE ORGANO QUE ESTABA DE FONDO Y ACABA.

LOCUTOR: (tono adecuado)

Perquè així pugui retrobar-se l'home, units en l'Única Veu, amb l'Univers puntejat de celístia i els Cims il·luminats per eternes alimares, i com a legió de veus fen cor a una armonia aspra i forta que diu:

SALE COMO FONDO MUSICA DE CORTE SERENO TIPO ARIA DE LA SUITE EN RE DE

LOCUTORA: (lentamente y con emoció)

LOCUTORA: "Res no s'acaba i tot comença"

SALE RAFAGA DE LA MUSICA Y VUELVE DE FONDO.

LOCUTOR: Ara, en aquest Novembre de Tardor,

LOCUTORA: Tu, Foix,

LOCUTOR: ...en el teu carrer, que en somnis vols que sigui de
l'amplada del teu pas,

LOCUTORA: en la teva Vila, moll de focs dorments...

LOCUTOR: ...vius i treballes...

LOCUTORA:... en l'alta i sagrada independència,

LOCUTOR: ...de poeta i de profeta que,

LOCUTORA: com diu Joan Triadó,

LOCUTOR: No pertany a cap escola, ni ets adepte a cap doctrina.

LOCUTORA: Només et subjectes a l'activitat incontenible del teu
pensament,

LOCUTOR: ...fet!

LOCUTORA: Paraules de sempre!

LOCUTORA: que són el tot de la teva personalitat.

LOCUTOR Tu:

LOCUTORA: J.V. Foix, vas creant amb totes les forces vitals que es
resolen en els teus versos que són dels que donen més sensació
d'infinit i a la vegada d'ordre, entre els que han estat escrits
modernament en català.

SALE EL TEMA Y ACABA.

LOCUTOR: I ara escoltarem en...

LOCUTORA:... la teva propia veu!,

LOCUTOR: un dels teus versos inspirats en la força del Misteri del
Nadal.

SALE EL TEMA DEL "CANT DELS OCELLS, POR CHELO SOLO. AGUANTA Y PASA DE FONDO PARA CESAR EN LA PALABRA "HUMANITAT".

LOCUTORA: Que tu dius que és "el dia més clar de l'any" perquè és també l'única Nit, i el "clam de tants", submís a l'absolut del temps, cosa decisiva per a l'Humanitat.

(pequeñísima pausa)

PONER LA GRABACION ENTREGADA AL SR. REALIZADOR DEL VERSO "HO SAP TOT-HOM I, ES PROFECIA", COM SE VERA LLEVA FONDO DE MUSICA DE ORGANO DE LOS SIGLOS XII AL XIV."

F O I X:

Ho sap tothom, i és profecia.
La meva mare ho va dir un dia
Quan m'acotxava amb blats lleugers;
Enllà del smoni ho repetia
L'aigua dels astres mitjancers
I els vidres balbs d'una establia
Tota d'arrels, al fosc d'un prat:
A cal fuster hi ha novetat.

Els nois que rondan per les cales
Hi cullen plomes per les ales
I algues de sol, i amb veu d'albat
Criden per l'ull de les escales
Que a cal fuster hi ha novetat.
Els qui ballaven per les sales
Surten i guaiten, des del moll,
Un estel nou que passa el coll.

El coraller ho sap pel pirata

Que amaga els tints en bucs d'escata
Quan crema l'arbre dels escrits;
Al capità d'una fragata
Li ho diu la rosa de les nits.
L'or i l'escuma d'una mata
Clamen, somnàmbuls, pel serrat:
A cal fuster hi ha novetat.

El plor dels rics salpa pels aires,
I les rialles dels captaires
Solquen els glaços del teulat.
Un pastor ho conta als vinyataires:
A cal fuster hi ha novetat.
El roc dels cims escampa flaires,
I al Port mateix, amb roig roent,
Pinten, pallards, l'Ajuntament.

El jutge crema paperassa
Dels anys revolts, a un cap de plaça,
I el mestre d'aixa riu tot sol.
El fum dels recs ja no escridassa
I els pescadors faran un bol.
Tot és silenci al ras de raça
Quan els ho diu l'autoritat:
A cal fuster hi ha novetat.

Els de la Vall i els de Colera
Salten contents a llur manera,

I els de la Selva s'han mudat;
Amb flors de fenc calquen a l'era:
A cal fuster hi ha novetat.
De Pau a Palau-saverdera
Porten les mels de llur cinglera
I omplen els dolls de vi moscat.

Els de Banyuls i els de Portvendres
Entreh amb llanes de mars tendres
I un raig de mots de bon copsar
Pels qui entre vents, saben comprendre's.
Els traginers de Perpinyà,
Amb sang barrada en draps de cendres,
Clamen dels dalts del pic nevat:
A cal fuster hi ha novetat.

Res no s'acaba i tot comença.
Venen mecànics de remença
Amb olis nous de llibertat;
Una veu canta en recompensa:
Que a cal fuster hi ha novetat.
Des d'Alacant a la Provença
Qui mor no mor, si el son es clar
Quan neix la Llum en el quintar.
La gent s'agleva en la nit dura,
Tots anuncien la ventura,
Les Illes porten el saïm,
I els de l'Urgell farina para:

PARAULES DE SEMPRE - FULL Nº 16.

Qui res no té, clarors del cim.
La fe que bull no té captura
I no es fa el Pa sense el Llevat:
A cal fuster hi ha novetat.

(Pequeñísima Pausa)

LOCUTORA: I en aquestes paraules de sempre....

LOCUTOR: que ens has dit, tu, J.V. Foix,

LOCUTORA: ...continues essent el poeta i profeta de sempre,

LOCUTOR: el mag especulador del mot que, insatisfet, aventurer
i investigador a la ratlla del son,

SALE COMO FONDO EL SIN FINFIN DE DEDOS Y EL SONIDO DE LA TROMPETA DE
DE JAZ.

LOCUTORA: no esperes, ni amb bata casolana, i babutxes, com
qualsevol escriptor condecorat, res per atu.

SALE EL TEMA AGUANTA Y CESA.

CARETA DE SALIDA.

Guión escrito por M.Cubeles Solé.

Noviembre de 1972.

RADIO PENINSULAR.

RADIO NACIONAL DE ESPAÑA EN BARCELONA

PARAULES DE SEMPRE.

Personaje: Lluís Millet.

EMISION: 13 de Noviembre de 1972.

GRABACION _____

Guión escrito por Manuel

Cubeles i Solé.

CARETA DE ENTRADA:

JUEGO DE CAMPANAS EN DIVERSOS PLANOS SONOROS. REPIQUE DE FIESTA PARA DAR LA SENSACION QUE LAS CAMPANAS SON TOCADAS DESDE DIVERSOS SITIOS DE UNA CIUDAD MEDIEVAL. EN MEZCLA SE INTERCALAN TOQUES HERALDICOS DE TROMPETERIA CON CARACTER MAJESTUOSO. TODO ELLO PASA DE FONDO.

LOCUTOR: (lentamente)

Segle catorze.

SUBE EL FONDO A PP. AGUANTA Y PASA NUEVAMENTE DE FONDO DONDE SE PREPARA PARA CESAR EN MEZCLA CON LA MARCHA DE LOS MAESTROS CANTORES DE NUREMBERG. (SU ENTRADA EN EL CERTAMEN ACTO 3º)

LOCUTORA: (lentamente)

Ciutat de Nurenberg!

SUBE EL FONDO SI SE DESEA CON LA MEZCLA MIENTRAS ESTA ACABA PARA QUEDAR SOLAMENTE LA MARCHA DE LOS MAESTROS CANTORES, AGUANTA Y PASA DE FONDO.

LOCUTOR: (majestuosamente) - Cenacle corporatiu dels "Meistersingers" (se pronuncia: MAISTERSINGERS)

FLASH DE LA MUSICA, Y VUELVE DE FONDO.

LOCUTORA: Agremiació d'artesans:

LOCUTOR: Llauners, pellaires...

LOCUTORA: ...Argentens, Herbolaris...

LOCUTOR: ...Sastres...

LOCUTORA: ...Sabonaires...

LOCUTOR: ...Flequers, Estanyaires,

LOCUTORA: i, Sabaters.

LOCUTOR: Tots ells, units en l'aixopluc de les senyeres de llurs dignes oficis...

LOCUTORA: ...al cloure la jornada de treball,

LOCUTOR: canten i enssenyen la rima popular,

LOCUTORA: ...la melodia fresca; nascuda en la misteriosa fontana del seu respectiu esperit.

SALE EL FONDO MUSICAL AGUANTA Y ACABA.

LOCUTOR: I en aquesta obra dels "Meistersingers" (MAISTERSINGERS)

LOCUTORA: ...el poble va viure...

LOCUTOR: ...i sentir, a través del missatge del cant,

LOCUTORA: ...com el de l'imaginari Walther que, el geni de Beyruth va crear, en homenatge...

LOCUTOR: ...dels mitjvals "Mestres Cantaires"...

LOCUTORA: ... de la Ciutat de Nuremberg.

LOCUTOR: Alenat, en tot ell, la grandesa de la poesia feta música...

LOCUTORA: ... en la presència de l'històric Jan Sachs.

EN EL TERCER ACTO DE LOS "MAESTROS CANTORES DE NUREMBERG", CASI AL FINAL, SE HALLA LA DENOMINADA "CANCION DE WALTHER". PUNTO DE REFERENCIA ES: EL CORO DE APRENDICES QUE ACABAN SU CORTA INTERVENCION ANTES DE ENTRAR WALTHER, CON LA PALABRA "SILENTIUM". HAY UNA ENTRADA DE ORQUESTA SOLA, DE 13 COMPASES. ENTRA AGUANTA Y PASA DE FONDO Y SOBRE EL CANTO:

LOCUTORA: (dulcemente y siguiendo el ritmo, en lo posible de la canción)

"Jo veia, en somni dolç d'amor,

"qui el meu daler calmava,

"mostrant-me un món feliç,

"la dóna ideal, l'Eva del Paradís.

SALE LA MUSICA, AGUANTA Y ACABA A DISCRECION DEL REALIZADOR Y MONTADOR.

(pequeña pausa)

LOCUTOR: (lentamente) - Han transcorregut prop de cinc-cents anys.
Fins ací, una pàgina de la història, idealitzada per a sempre en
unes pàgines immortals.

LOCUTORA: Però...

LOCUTOR: ...els meistersingers (MAISTERSINGERS)...

LOCUTORA: ...els Mestres Cantaires...

LOCUTOR: ...de l'esperit popular!

LOCUTORA: (lentamente) han continuat i, continuen existint.

LOCUTOR: Perquè ells...

LOCUTORA: -com va escriure el nostre home de les paraules de
sempre d'avui!

LOCUTOR: ... Han estat i són, amb la veu humana, que és l'instru-
ment musical per excel·lència, els portaveus d'un missatge de
l'ànima.

ENTRA COMO FONDO MUSICA ADECUADA, AGUANTA COMO TAL.

LOCUTORA: Per això l'obra dels Mestres Cantaires...

LOCUTOR: ...fou!!

LOCUTORA: i e s:

LOCUTOR: (solemne) MAGNA POESIA.

SALE EL TEMA AGUANTA Y PASA DE FONDO.

LOCUTORA: (sobre el fondo) (Verso de Schiller trad. Maragall)

"La majestat de l'home en vostres mans reposa.

"Servada sia!

"Caurà amb vosaltres o s'alçarà gloriosa.

"Amb sant encís, la Poesia

"del món s'avé amb la idea immensa:

"serena es fon en l'ona extensa

"de grossa harmonia."

SALE MUSICA AGUANTA Y PASA DE FONDO PARA CESAR.

LOCUTOR: I si en les pàgines de l'ahir, es parla de Jan Sachs, com mestre, dels mestres cantaires de la mitjeval Germània, amb el sant encís de la Poesia,...

LOCUTORA: En la nostra història d'avui...

LOCUTOR: ...i pel damunt dels nostres cants,

LOCUTORA: s'alça triomfant!

LOCUTOR: l'obra d'un home que...

LOCUTORA: amb el seu exemple i la seva paraula!,

LOCUTOR: sempre va estar, al servei del Poble,

LOCUTORA: ...i aquest home, mestre del cant, que és la llum de la paraula...

LOCUTOR: f o u! (SE PREPARA MUSICA DE FONDO QUE ENTRA COMO TAL)

LOCUTORA: Lluís Millet.

IRRUMPE MUSICA SEVERA Y GRANDE, AGUANTA Y PASA DE FONDO Y AGUANTA.

LOCUTOR: Lluís Millet, Fundador i Director de l'Orfeó Català.

LOCUTORA: Gesta de l'esperit en un anhel de concòrdia...

LOCUTOR: ...perquè l'Obra de l'Orfeó Català, no es, ni s'enten, sinó és compren a Lluís Millet,...

LOCUTORA: ...l'home que va senyalar un camí, amb paraules de sempre.

BREVISIMO FLASH DE LA MUSICA PASA NUEVAMENTE DE FONDO.

LOCUTOR: "Som germans pel cant!, perquè el cant és l'expressió més enlairada de l'amor. L'home en el món, no sempre canta: l'esperit s'aclofa sovint, i sovint terreja: sols de tant en tant reneix a la vida alta, i llavors vibra i generosament enlaira la paraula morta, la modula dins el ritme ordenat de la bellesa, filla esplendent de Déu altíssim".

SALE MUSICA AGUANTA Y ACABA.

(pequeña pausa)

LOCUTORA: (cambio de tono)

Barcelona, allí pels anys mil-vuitcents-vuitanta-cinc, vuitanta-sis.

EFFECTOS DE CIUDAD, COCHES DE CABALLOS, ETC. DE AQUELLA EPOCA. A FONDO

LOCUTORA: A la Rambla de les Flors hi ha una botiga. Esta situada en un raconet del Palau de la Virreina.

MEZCLADO CON EL FONDO AMBIENTE DE CIUDAD Y MUY A SEGUNDO PLANO ENTRA, TAMBIEN COMO FONDO EL TOCAR DE UN PIANO, POR EJEMPLO UN VALS DE LOS SENCILLOS DE CHOPIN. A PRIMER PLANO EFECTO DE UNA PUERTA QUE SE ABRE CON SONIDO DE CAMPANILLAS. SE OYE A P.P. EL TOCAR DEL PIANO OTRO NUEVO SONAR DE LA PUERTA CON CAMPANILLAS, SE REDUCE CESANDO EL AMBIENTE DE CIUDAD (ESTAMOS DENTRO DE LA TIENDA). EL TOCAR DEL PIANO CESA BRUSCAMENTE.

LOCUTORA: Déu vos guard. ¿Qué tenen paper de solfa?

LOCUTOR: El jove Lluís Millet, al/terna els seus estudis musicals, treballant com a dependent a la botiga de música anomenada "Can Guardia".

LOCUTORA: El jove Millet, aten als clients, els orienta en les seves demandes, els recomana les més fresques novetats en el món musical, i els fa veure practicamente al piano, la bondat de les composicions posades a la venda.

LOCUTOR: A la rebotiga, i fent la tertúlia quotidiana, es reuneixen, els músics encrostonats, que no pasen del pintoresquisme, mal entés, de la música italiana.

LOCUTORA: A la botiga, quasi cada dia, es troben en Millet i l'Alió. Aquest darrer, sempre porta un nou arranjament per a pia

no, de la música que ell estima tant: La cançó popular.

LOCUTOR: - "Mira, Lluís, aquesta nit, n'he deixat una més d'acabada. Escolta-la, ara,... la faré cantar.

ENTRA LA CANCION QUE EL MONTADOR DE ACUERDO CON EL REALIZADOR CONSIDERE MAS ADECUADA DEL GRUPO "FRANCESC ALIO", QUE CONTIENE EL DISCO DE LA ANTOLOGIA HISTORICA DE LA MUSICA CATALANA - EDIGSA. "LA RENAI-XENÇA - FRANCESC ALIO - ENRIC MORERA. CANTA CONXITA BADIA - AL PIANO PERE VALLRIBERA. AGUANTA Y PASA DE FONDO.

LOCUTORA: En Millet escolta i, entusiasmat, exclama:

LOCUTOR: "Què n'és de bonic això, Francesc, què n'és de bonic!"

SALE LA MUSICA AGUANTA Y PASA NUEVAMENTE A FONDO PARA CESAR.

LOCUTORA: I el mestre Millèt, en la singladura de la seva obra,

LOCUTOR: ...per a sempre,

LOCUTORA: L'Orfeó Català!

LOCUTOR ...va ésser fidel al seu amic que, seguint, l'ideari de Felip Pedrell, va iniciar la tasca de retornar-nos la cançó popular, als nostres llavis...

LOCUTORA: ... als nostres cors.

LOCUTOR: I Lluís Millet, mestre dels mestres cantaires, del nostre avui!...

LOCUTORA: ...va fer-ho:

LOCUTOR: ...amb el verb de la seva paraula,

LOCUTORA: En l'arranjament de cançons populars per a veus mixtes,

LOCUTOR: En la recerca, per totes les contrades, de la cançó del poble, que l'Obra del Cançoner de Catalunya, havia iniciat.

LOCUTORA: (lentamente)

"Quin bé, ell, en Millet, deia sempre, ens han fet al cor, les cançons de l'Alió.!"

SALE MUSICA SUAVE AGUANTA Y PASA DE FONDO.

LOCUTOR: Lluís Millet, anhelava quelcom més que ésser un magnífic pianista. Portava en l'ànima, el foc sagrat d'un ideal...

LOCUTORA: ...com el dels mestres cantaires de la Germània,

LOCUTOR: ...com el dels trovadors de la Provença.

LOCUTORA: Ell, que admirava tant i tant l'Obra de l'immortal Clavé

LOCUTOR: del que deia...

LOCUTORA: "barreja de Sigfrid i Jan Sach",

LOCUTOR: Volia fer foc nou en l'art coral de Catalunya.

LOCUTORA: Ell, que somniava...

LOCUTOR: ...sempre en un mateix somni,

LOCUTORA: en parlava constantment d'ell, al seu estimat amic, Amadeu Vives...

LOCUTOR: ... el de la testa beethoveniana, el de les sonates del "diví sord", sempre sota el braç

SALE MUSICA DE FONDO, AGUANTA Y PASA DE FONDO PARA CESAR.

LOCUTORA: Finalment el somni, pren forma i

LOCUTOR: Lluís Millet, amb la col.laboració d'Amadeu Vives, inicia en el mil-vuitcents-noranta-u...

LOCUTORA: ...la seva obra de sempre:

LOCUTOR: L'Orfeó Català.

LOCUTORA: Si les agrupacions claverianos cantaven d'orella, en Millet, ajudat per en Vives, comencen treballant dur, i instauren per a la seva coral d'homes, les classes de solfeig, Teoria Musical i Vocalització.

SALE UN BREVE FLASH DE LA MUSICA XDE FONDO PASA DE NUEVO A EL Y CESA.

LOCUTOR: I, Millet...

LOCUTORA: ...l'home de l'obra per a sempre,

LOCUTOR: ...amb paraules per a sempre

LOCUTORA: va intuir la seva perdurabilitat tot dient:

LOCUTOR: "Varem començar i encara dura"

(pequeña pausa)

LOCUTORA: (cambio de ritmo)

Primer un cor d'homes i, confirmant la tradició dels cors populars, surten a cantar en diades senyalades, principalment en les Caramelles de la nit de Pasqua Florida.

SE INICIA COMO FONDO "LES FLORS DE MAIG" DE CLAVER, CANTADO POR EL ORFEO CATALA, AGUANTA.

LOCUTOR: Canten les obres del seu immortal Claver, el seu Jan Sachs.

SALE EL TEMA AGUANTA Y PASA DE FONDO PARA CESAR.

LOCUTORA: Impulsat per Antoni Nicolau i d'altres, Lluís Millet, pacient però...

LOCUTOR: ...dinàmic i, infatigable prepara el seu cor,

LOCUTORA: ... els esperona,

LOCUTOR: els introdueix en l'alt món de la música.

LOCUTORA: Conten que el mestre Millet, deia, en el període d'aquesta difícil gestació:

LOCUTOR: "Si vosaltres no em deixeu, espero que, si a Déu plau, farem grans coses. No pararem fins cantar la "Novena".

LOCUTORA: (en tono narrativo)

Els cantaires d'en Millet, eren homes d'una cultura bastant prima, però amb un gran afany de viure en l'art. Alguns d'ells, però, influenciats pels corrents anticlericals d'aquells temps, els molestava, tot el que feia, com deien ells, "tuf de sagristia". Tot i així, cantaven i... callaven les seves opinions, pel gran respecte

i estima que el mestre els mercixia.

Un d'aquells cantaires, quan va sentir que en Millet els posava com a meta de les seves aspiracions artístiques el cant de la "Novena", es va sentir vexat, en els seus sentiments liberals i àcrates, i en acabar l'assaig, va dir enfurismat als seus companys:

LOCUTOR: (con tono adecuado)

"Bé, nois, això ja es massa. El Mestre ens vol prendre per una colla de llanuts. Ara ens diu que ens vol fer anar cantar una novena, no sé de quin sant ni de quina església; i jo un dia, passi, però cantar una "novena" per a distreure quatre beates, amb això no vull passar-hi".

(brevisima pausa)

LOCUTORA: Ens imaginem la cara d'aquell cantaire,

ENTRA COMO FONDO, CALCULANDO TIEMPO CON MASA CORAL, DE PARTE DE ORQUESTA DEL ULTIMO TIEMPO DE LA NOVENA SINFONIA DE BEETHOVEN. AGUANTA quan amb els ulls espurnejants d'emoció, i mirant fit a fit l'immortal batuta del mestre Lluís Millet, va cantar per primera vegada a Barcelona,

SUBE ALGO EL TONO DEL FONDO

L'Oda a l'Alegria de la Novena Simfonia de Beethoven.

SALE A PRIMER TERMINO LA INTERVENCION DEL SOLISTA, AGUANTA Y PASA DE FONDO, MIENTRAS TANTO SOBRE ESTE FONDO, EL LOCUTOR DICE LA TRADUCCION

LOCUTOR: (con énfasis)

"Germans: fora tristesses! Altres cants més
joiosos entonats ara sien, - de joia ressonanta..."

LOCUTORA: (con pasión)

...com la teva obra, Lluís Millet,

LOCUTOR: mestre de cantaires

IRRUMPE BRILLANTE EL TEMA DEL CORO AGUANTA Y PASA DE FONDO PARA PODER REPETIR LA TRADUCCION DE LA LETRA, LA LOCUTORA.

LOCUTORA: (con alegria)

"Joia que ets dels déus guspira

"generada dalt del cel:

"Vent de foc el pit respira

"sota els plecs del teu sant vel.

SALE EL TEMA AGUANTA Y PASA DE FONDO PARA CESAR.

LOCUTOR: Sant vel de la Joia...

LOCUTORA ...Lluís Millet...

LOCUTOR: que: com a senyera de cantaire i mestre...

LOCUTORA: en el gai saber de la ressonanta lira feta veu!

LOCUTOR: et fou guia.

LOCUTORA: (lentamente y con dulzura)

Guia il.luminada per la Fe, en la dolcesa inspirada de la teva

"Pregària a la Verge del Remei"

SALE DICHA CANCION INTERPRETADA POR EL ORFEO CATALA, AGUANTA Y PASA DE FONDO, AGUANTA.

LOCUTOR: I, com a contrapunt a la tendra melodia, nascuda en la Fe...

LOCUTORA: ...podriem repetir les teves paraules de poeta...

LOCUTOR: ...que arriben al nostre avui!

LOCUTORA: amb ressonància de profeta:

LOCUTOR: (lentamente y sobrio)

Oh! poble, si sents veritablement el dolor que fibla l'ànima,

perquè no has de cantar la cançó del penediment i de la adoració?

SALE EL TEMA AGUANTA Y ACABA.

LOCUTORA: Antoni Nicolau...

LOCUTOR: ...fou!

LOCUTORA: l'amic del jove Millet, estudiant de música i dependent de Can Guardia, que avui porta el nom de "Casa Beethoven".

LOCUTOR: Antoni Nicolau...

LOCUTORA: fou!

LOCUTOR: l'amic i el mentor que va apoiar al mestre Millet en tot moment...

LOCUTORA: durant la gestació de l'Orfeó Català,

LOCUTOR: en la realització del seu primer concert,

LOCUTORA: en la culminació d'un dels somnis del Mestre Millet, com va ésser el cantar per primera vegada, el seu Orfeó,

LOCUTOR: a Barcelona:

LOCUTORA: L'Oda a l'alegria de la Novena Simfonia de Beethoven.

LOCUTOR: (cambiando de tono y de ritmo) El Mestre Nicolau, el més gran polifonista de la música coral catalana, va escriure per a l'Orfeó Català, les seves més importants composicions.

LOCUTORA: Una pregonia estimació,

LOCUTOR: i una mútua admiració els unia.

LOCUTORA: Antoni Nicolau, el gran cantor de Montserrat...

SALE CANÇO DE LA ROSA, DE NICOLAU, SI PUEDE SER INTERPRETADA POR EL ORFEO, MEJOR, SI NO PONER LA DE LA ESCOLANIA DE MONTSERRAT, AGUANTA Y PASA DE FONDO, PARA CESAR PAULATINAMENTE.

LOCUTOR: Jo, amics:

LOCUTORA: -deia Lluís Millet-

LOCUTOR: (continuando) cerco entre la música coral del món civilitzat, lo millor que surt a l'estampa i gairebé no trobo res que iguali la finesa de sentiments, la sensibilitat exquisida,

expressió lluminosa d'una ànima enlairada, de les obres corals, del Mestre Nicolau.

I aquest miracle es deu a la cançó popular, a aquesta música naturalment nostra, que al nàixer ja la portem a dins, que ens ha semblat que ja l'haviem sentida; és que ja breçava a la nostra mare, i per això té la fisomia de nostra sobrietat, de nostra simplicitat.

SALE LA CANCION DE LA MARE DE NICOLAU-VERDAGUER, CANTADA POR EL ORFEO CATALA AGUANTA COMO FONDO.

La cançó popular ha tocat el cor d'en Nicolau.

IRRUMPE EL TEMA, DEBERIA CALCULARSE QUE SALIERA A P.P. EN EL MOMENTO EN QUE EL CANTO DICE "NO PLORES NO MANYAGUET DE LA MARE, NO PRORES NO, QUE JO CANTO D'AMOR." AL INICIARSE LA SEGUNDA ESTROFA, PASA DE FONDO PARA QUE LA LOCUTORA RECITE LA SEGUNDA ESTROFA QUE DEBERIA ENCAJAR CON LA SALIDA NUEVAMENTE DEL "MANYAGUET DE LA MARE".

LOCUTORA: (a ritmo del canto encajando para que termine en el momento en que el canto vuelve al estribillo)

"CADA GRONXADA ET DARE UNA ABRAÇADA,

"CADA ABRAÇADA UN BESET AMOROS;

"MES ROSSES TRENES SERAN TES CADENES,

"NIU I ALCOVETA LES ALES DEL COR.

SALE EL TEMA INDICADO DEL ESTRIBILLO, AGUANTA Y PASA DE FONDO.

LOCUTOR: Un Poeta, Mossén Cinto Verdaguer, amb el ritme de la nostra, d'ara i sempre, cançó popular del noi de la mare, en fa un vitrall lluminós de dolcesa, en la cadència del vers.

Antoni Nicolau

LOCUTORA: Un músic, màgic pintor dels sons, la retroba en el seu arrel popular, i l'exalta en la més gran polifonia.

Lluís Millet,

LOCUTOR: Un mestre la moldeja en la grandesa de la veu.

SALE EL ESTRIBILLO FINAL DE LA CANCION Y ACABA.

(Pequeña pausa)

LOCUTORA: Lluís Millet, es troba en el punt culminant de la seva potència creadora, quan empren la gegantina empresa de preparar i donar, amb el seu Orfeó Català, i, per primera vegada a Espanya:

LOCUTOR: "La Passió segons Sant Mateu, de Joan Sebastià Bach".

Sale como FONDO Y QUEDA, EL INICIO POR INSTRUMENTOS DE LA PASIO DE SAN MATEO.

LOCUTORA: L'Orfeó Català és un instrument ductil, en les mans del mestre Lluís Millet.

SALE UNA RAFAGA DE LA MUSICA Y VUELVE DE FONDO.

LOCUTOR: Un tema tan gran i tan profund com La Passió, no podia trobar un músic tan genial, ni un esperit més privilegiat que Joan Sebastià Bach.

LOCUTORA: El Mestre Millet s'entregà a l'Obra i va viure totalment per l'Obra.

LOCUTOR: Varen venir a Barcelona les més reconegudes figures mundials, especialitzades amb la música de Bach. Com a estrella d'aquest firmament d'artistes, descollava la figura d'aquell que en els nostres dies, denominem l'Apostol de la Pau, el Dr. Schweitzer.

FLASH DE LA MUSICA DE FONDO VUELVE A EL, CUIDADO DEBE ENCAJAR PERFECTAMENTE CON EL ULTIMO CORAL DE LA PASION DE BACH.

LOCUTORA: El mestre Millet semblava un home clàssic, un home sense inquietuds modernes; però, com tots els genis, tenia la visió clara de les coses immortals.

SALE EL ULTIMO CORAL DE LA PASION, AGUANPA Y PASA DE FONDO.

LOCUTOR: Lluís Millet...

LOCUTORA. ...mestre dels mestres cantaires.

LOCUTOR: Tu varés ésser un autèntic home de fé,

LOCUTORA: el símbol d'una fé veritable,

LOCUTOR: que encara avui, perdura, que perdurarà sempre!

LOCUTORA: ...en la senzillesa de la teva alta i clara paraula.

FLASH DEL ULTIMO CORAL DE LA PASION, VUELVE DE FONDO.

LOCUTOR: "Si tens els sentiments ensopits en ton cor, amic, fes un esforç i canta, que el cant et remoura el fons de tón ésser i s'aixecarà d'ell, l'ànsia de la immortalitat suprema, el tast d'aquella vida alta que fa de l'home un semideu. No: no seràs un superhome per l'orgull de dominar, per la força de penetració de tos ulls en comptar les estrelles del cel; no, seràs superhome per una potència més fina, més penetrant, que et farà trobar el valor de la vida en aquest fons amagat que guarden les coses creades, com se guarda una idea al fons de l'ànima, la idea de la Divinitat, que és la clau de la vera vida mortal i eterna".

SALE EL TEMA Y ACABA EL CORAL DE CIERRE DE LA PASION.

(brevisima pausa)

LOCUTORA: (lentamente) - Com les campanes lentes de solitud en una terra erma.

SALEN LENTAS CAMPANAS PASAN DE FONDO Y AGUANTAN

LOCUTOR: Sofrires el silenci.

LOCUTORA: Mestre dels mestres cantaires, sols en tu, fou flama, l'ideal...

LOCUTOR: ...reclòs en l'ermitatge de la teva ànima.

SALEN CAMPANAS BREVEMENTE Y BAJAN DE FONDO PARA CESAR.

LOCUTORA: Sols, en la teva fé cristiana, i davant la cançó feta esperit, escrius amb el mateix estil de lletra...

SALE COMO FONDO "LA TUNICA" DE LUIS MILLET CANTADA POR ORFEO CATALA

LOCUTOR: ...els teus cants espirituals per al poble.

SALE EL TEMA DE LA TUNICA AGUANTA Y PASA DE FONDO PARA CESAR

LOCUTORA: Poc tics, tacs de temps tenim per a fer-ne de tu, la justa...

LOCUTOR: ...profunda i...

LOCUTORA: ...merescuda mesura.

LOCUTOR: (lentamente) - Quan amb la testa albada i amb devoció de catecúmen, agafares la batuta per a recrear-nos el "Requiem de Mozart".

LOCUTORA: Quan el seu "Lacrymosa", es transformava, jorn per jorn, per la força del teu geni, Oh! Lluís Millet, amb cristal.lines espurnes d'infinit!

SALE COMO FONDO EL LACRYMOSA DEL REQUIEM DE MOZART AGUANTA.

LOCUTOR: Les ales immenses del teu esperit voleren enlairar-se més amunt de la percepció humana, volien anidar-se en la diafana llum del Verb, fet cant immortal.

SALE EL LACRYMOSA AGUANTA POTENTE Y PASA DE NUEVO A FONDO.

LOCUTORA: Lluís Millet, ens deixares en una clara nit de la Puríssima, de l'any mil-noucents-quaranta-u, 250 anys, i dos dies, en que també Mozzart, en el cant del Lacrymosa, va cloure els ulls al somni etern.

BREVE RAFAGA DEL LACRYMOSA PASA NUEVAMENTE DE FONDO.

LOCUTOR:
Però en la teva mort, mestre Millet, no dubtem, et va acompanyar la veu del poeta estimat, quan canta la maravella de la nit transparent.

LOCUTORA:

Quin cel més blau aquesta nit!

Sembla que es vegi l'Infinit,

l'Infinit sense vels,
més enllà de la lluna i dels estels.

La lluna i els estels brillen tan clar
en el blau infinit de la nit santa,
que l'ànima s'encanta
enllà...

SOBRE EL MOMENTO FINAL DE LA PALABRA "ENLLA" SALE EL LACRYMOSA Y
ACABA.

LOCUTOR: Pel teu afany de germanor,

ENTRA COMO FONDO EL ALELUYA DEL MESIAS DE HAENDEL.

LOCUTORA: pel teu missatge, per les teves paraules...

LOCUTOR: ...tot de sempre i tot futur,

LOCUTORA: (lentamente) - diem:

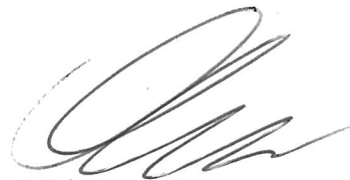
LOCUTOR: Lluís Millet, la teva obra continua en l'amor del teu...

LOCUTORA: ... del nostre ideal!

SALE TEMA AGUANTA Y ACABA.

Careta de Salida.

Guión escrito por Manuel Cubeles
i Solé - Noviembre de 1.972.

"RADIO PENINSULAR"

"RADIO NACIONAL DE ESPAÑA - BARCELONA"

"PARAULES DE SEMPRES" Nº 9

Personaje: JOAN MARAGALL.

EMISION: Lunes dia 20 Noviembre 1.972.

GRABACION: _____

Guión escrito por Manuel Cubeles
i Solé. Noviembre 1.972

CARETA DE ENTRADA:

IRRUMPE UN TEMA TENSO, LARGO Y LIGADO, VIENE DE LA LEJANIA, SE VA SITUANDO A P.P. AL LLEGAR A ESTE PUNTO ESTALLA COMO SI LA MUSICA SE DESINTEGRASE, COMO SI FUESE UNA CASCADA. EN MEDIO DE ELLA, Y REDUCIENDO EL VOLUMEN PARA QUE SE ENTIENDA EL TEXTO QUE SIGUE, CON LEVE RESONANCIA, HABLA LA LOCUTORA, LA MUSICA PASA DE FONDO Y AGUANTA.

LOCUTORA: - (con voz grave, articulando lentamente y con solemnidad -)

"Al començament existia!"

SUBE A P.P. LA DESINTEGRACION O CASCADA DE LA MUSICA QUE SE TRANSFORMA OTRA VEZ EN LA MUSICA DE VIOLINES DEL INICIO, PASA DE FONDO. CON LEVE RESONANCIA, HABLA LOCUTORA.

INDICACION LOCUTORA-REALIZADOR.

CON OTRO TONO DE VOZ, ARTICULANDO A OTRO RITMO Y PENSANDO QUE DENTRO DE LA LEVE RESONANCIA, DEBERA REPETIR, PERFECTAMENTE ENCADENADO A TRES TONOS DISTINTOS DE VOZ Y EN TRES PLANOS DISTINTOS DE SONODIDAD LA FRASE: "LA PARAULA".

LOCUTORA: - "Al començament existia:

La Paraula... (1º Tono y 1º Plano)

LOCUTORA: - La Paraula!... (2º "" 2º "")

LOCUTORA: - La Paraula!! (3º "" 3º "")

SUBE BRUTALMENTE EL TEMA DE VIOLINES Y EN MEZCLA DESAPARECE, QUEDANDO A P.P. UN CORO DE VOCES BLANCAS DE CARACTER POLIFONICO SIN PALABRA, MODULADAS COMO SI SONASEN EN EL ESPACIO, BAJAN Y QUEDAN DE FONDO.

LOCUTORA: - (Sin resonancia - voz grave y solemne)

I la Paraula estava amb Déu.

RAFAGA A P.P. DEL TEMA Y CESA.

(breve pausa)

LOCUTORA: - (Con algo más de emoción pero majestuosamente)

"I la Paraula era Déu.

GRAN TRUENO A P.P. MEZCLADO CON ARPEGIOS DE ARPA, EN SU ECO QUE RETUMBA PARA CESAR COMPLETAMENTE EL LOCUTOR CON RESONANCIA.

LOCUTOR:-(bien articulado, ante la resonancia que se pide, y con (el difícil tono que representa la grandeza de la traducción de la palabra: Jahvé)

JO SOC! EL QUE SOC!

IRRUMPE CON FUERZA MUY PODEROSA UN TEMA A BASE DE CHELOS Y CONTRABAJOS, LENTO, TREMENDO, AGUANTA Y PASA DE FONDO DONDE CONTINUA.

LOCUTORA: - (con algo más de ritmo, pero sentido profético)

"I la Paraula:

"estava amb Déu al començament".

(muy brevisima pausa)

LOCUTORA: - (idem)

"Totes les coses han vingut a l'existència...

LOCUTOR: - (continuando la frase anterior y remarcándola)

...per mitjà d'Ella.

RAFAGA A P.P. DE LA MUSICA, VUELVE DE FONDO, PREPARANDOSE PARA LA MEZCLA QUE SE PRODUCE EN LA PALABRA "MATERIA", DONDE CESA, QUEDANDO EN RESERVA, Y ENTRA A FONDO ACTIVO, UN TEMA (DIGAMOS METALIZADO PARA IDEA) A CRITERIO DEL MONTADOR QUE RESPONDA A LA LETRA QUE SIGUE:

LOCUTORA: - (con acento y ritmo declamatorio)

"Beneïda siguis, aspra Matéria,

LOCUTOR: - (idem)

"...Gleva estéril, roca dura",

LOCUTORA: - (idem)

"...Hi que no cedeixes, sinó a la violència

"i ens forces a treballar"

RAFAGA DE LA MUSICA DE FONDO A P.P. Y VUELVE COMO FONDO PARA CESAR EN LA PALABRA: "ENS OBLIGUES", DONDE EN MEZCLA QUEDA COMO FONDO EL TEMA ANTERIOR DE CHELOS Y CONTRABAJOS.

LOCUTOR: - (con acento declamatorio)

"Beneïda siguis, Matèria poderosa, Evolució
"irresistible, Realitat sempre naixent. Tu
"que fas esclatar a cada moment, els nostres
"reductes, i ens obligues a encaïçar sempre més
"lluny la Veritat."

RAFAGA A P.P. DE LA MUSICA DE CHELOS, VUELVE COMO FONDO.

LOCUTORA: -

En la Veritat que és La Paraula...

LOCUTOR: -

...I en la Paraula que es Déu...

LOCUTORA: -

...Hi ha la Vida!...

LOCUTOR: - (més lentamente)

I la Vida és, la Llum dels Homes.

RAFAGA A P.P. DEL FONDO MUSICAL, PASA NUEVAMENTE DE FONDO Y EN LA PALABRA "BENEÏDA", EN MEZCLA, CESA DEFINITIVAMENTE, QUEDANDO COMO FONDO, UNA MUSICA ADECUADA AL TEXTO QUE SIGUE, A CRITERIO DEL MONTADOR.

LOCUTORA: - (con fuerza)

"Beneïda siguis universal Matèria, Durada sense limits,
"Eter sense ribera, -Triple abisme de les estrelles,
"dels àtoms i de les generacions- Tu que, en desbordan
"i dissoldre les nostres estretes mesures ens reveles
"les dimensions de Déu"

RAFAGA DE LA MUSICA A P.P. Y CESA

LOCUTOR: (lentamente, evocando el final del texto anterior)

Ens reveles les dimensions de Déu!...

LOCUTORA: (lentamente)

En les nostres estretes mesures d'argila amassada i,
animada pel Verb Encarnat.

SALE UN EFECTO MUSICAL QUE COMIENZA Y ACABA. A CONTINUACION DEBEN JUGAR TRES TEMAS MUSICALES EL (A) PARA EL EVANGELISTA - EL (B) PARA EL CIENTIFICO - Y EL (C) PARA EL POETA. ESTOS TRES TEMAS VUELVEN A REPETIRSE CUANDO MAS TARDE SE DICE EL NOMBRE DE CADA UNO. EL TEMA (A) ENTRA AHORA COMO FONDO EN EL MOMENTO EN QUE SE CITA LA PRLABRA: "GENI PROFETIC".

LOCUTORA: - (con otro ritmo más vivo)

Com una volada d'aliga...

LOCUTOR: - (idem)

...el geni profétic, amb la Flama de l'Esperit,
va escriure per a sempre...

LOCUTORA: - (remarcando)

...que al Començament existia la Paraula,

LOCUTOR: (algo más a ritmo)

...i, la Paraula estava en Déu,

LOCUTORA: - (concluyente)

...i, era Déu.

SALE EL TEMA (A) QUE ESTABA COMO FONDO Y EN MEZCLA CESA PARA ENTRAR EL TEMA (B), QUE AGUANTA LEVEMENTE Y PASA DE FONDO.

LOCUTOR: - (igual como Locutora com una volada d'aliga)

Com un presentiment, en la recerca de sempre...

LOCUTORA: (algo más de ritmo)

...el científic de l'Estepa d'Àssia va esciure...

LOCUTOR: -

...el seu Himne a la Matèria, inspirat!...

LOCUTORA -

...en la Paraula!

LOCUTOR: - (concluyente)

que és Déu!

SALE EL TEMA (B) AGUANTA Y EN MEZCLA CESA PARA ENTRAR EL TEMA (C)
QUE AGUANTA LEVEMENTE Y PASA DE FONDO.

LOCUTORA: - Com un Elogi a la Paraula, en la proclamació del gran diàleg entre els homes!

LOCUTOR: - ...el nostre home d'avui-

LOCUTORA:- ... poeta i profeta, va escriure:

LOCUTOR: - (cambiando el acento y ritmo)

"Jo crec que la Paraula, és la cosa més meravellosa

"d'aquest món perquè, en ella, s'abracon i es confonen

"tota la meravella corporal i tota la meravella espiri

"tual de la Naturalesa".

"Sembla que la terra esmerci totes les seves forces en

"arribar a produir l'Home com a més al sentit de si ma-

"teixa; i que l'Home esmerci tota la força del seu ésser

"en produir..."

LOCUTORA:- ...La Paraula!

IRRUMPE EL TEMA (C) AGUANTA Y EN MEZCLA CESA, QUEDANDO NUEVAMENTE EN
P.P. PARA PASAR A FONDO, EL TEMA (A)

LOCUTORA:- Oh! quina cosa més sagrada:

LOCUTOR: - (lentamente)

"En el Principi era la Paraula, i la Paraula estava en Déu..."

LOCUTORA: - (con fuerza)

...era Déu!.

LOCUTOR: (a ritmo)

Per ella, foren fetes totes les coses.

BREVISIMA RAFAGA DE LA MUSICA, VUELVE DE FONDO.

LOCUTORA: - I la Paraula es feu Carn i habita en nosaltres.

BREVISIMA RAFAGA DE LA MUSICA, VUELVE DE FONDO.

LOCUTOR: - Això va dir, per a sempre:

LOCUTORA:- Joan l'Evangelista...

LOCUTOR: - ...l'Aliga de Patmos.

IRRUMPE EL TEMA (A) AGUANTA Y EN MEZCLA CESA, QUEDANDO NUEVAMENTE EN P.P. EL TEMA (B) QUE PASA DE FONDO Y AGUANTA.

LOCUTORA: Oh! Quin abisme de Llum, Déu meu!

LOCUTOR: - (lentamente)

L'Encarnació és, una Renovació una Restauració de totes les Forces i els Poders de l'Univers: el Crist...

LOCUTORA: (idem)

...Paraula feta Carn que habita en nosaltres-

LOCUTOR: - (como si fuese un punto y aparte de su texto anterior)

I que és l'Instrument, el Centre, el Fí de tota la Creació animada i material

SALE BREVE RAFAGA DE LA MUSICA A P.P. Y VUELVE DE FONDO.

LOCUTORA: - Això va expressar amb la Fé viva de sempre!

LOCUTOR: - Pierre Teilhard de Chardin,

LOCUTORA: ...el científic de l'estepa de l'Àssia.

IRRUMPE A P.P. EL TEMA (B) AGUANTA Y EN MEZCLA CESA QUEDANDO EL TEMA (C) QUE PASA DE FONDO, CUIDADO MONTADOR, ESTE TEMA DEBE SALIR EN LA PALABRA "JOAN MARAGALL", CON UNA RESOLUCION DE CIERRE TRIUNFAL.

LOCUTORA: - Oh! ressò del ritme creador a través de la terra, en la paraula humana!

LOCUTOR: - El Verb Encarnat, predicà amb la Paraula, la Llei Divi-
ha, conversant sobre els fets vius que en són camí.

LOCUTORA: - Tot l'Evangelí és un sublim seguit de converses plenes d'una llum viva.

RAFAGA DE LA MUSICA A P.P. Y VUELVE DE FONDO.

LOCUTOR: - Això, va escriure:

LOCUTORA: ...amb paraules de sempre,

LOCUTOR: - I amb una obra, per a sempre!

LOCUTORA:- El nostre home d'avui:

LOCUTOR:- Joan Maragall!!

SALE EL TEMA Y ACABA.

(brevisima pausa)

ENTRA SUAVEMENTE EL TEMA DE VIOLINES DEL INICIO DEL GUION, AGUANTA Y PASA DE FONDO.

LOCUTORA: -

Tinc una oda començada
que no puc acabar mai:
dia i nit me l'ha dictada
tot quant canta en la ventada,
tot quant brilla per l'espai.

Va entonar-la ma infantesa
entre enssomnis d'amor pur;
decaiguda i mig malmesa,
joventut me l'ha represa
amb compàs molt més segur.

De seguida amb veu més forta
m'han sigut dictats nous cants;
proò cada any que el temps se'n porta
veig una altra esparsa morta
i perduts els consonants.

Ja no sé com començava
ni sé com s'acabarà,
perquè tinc la pensa esclava
d'una força que s'esbrava
dictant-me-la sens parar.

I aixís sempre a la ventura,
sense saber si lliga o no,
va enllaçant la mà insegura
crits de goig, planys d'amargura,
himnes d'alta adoració.

Sols desitjo per ma glòria
que, si algú aquesta oda sap,
al moment en que jo, mòria,
me la digui de memòria
mot per mot, de cap a cap.

Me la digui a cau d'orella,
esbrinant-me, fil per fil,
de la ignota meravella
que a la vida ens aparella
el teixit ferm i subtil.

I sabré si en lo que penses
-oh poeta extasiat!-
hi ha un ressó de les cadences
de l'aucell d'ales immenses
que nia en l'eternitat!

SALE EL FONDO MUSICAL AGUANTA Y ACABA.

(brevisima pausa)

LOCUTOR: - No entre set -entre tres, entre dos només que fossin, se m'hauria acudit tot d'una el nom de Joan Maragall, com un dels més representatius en la vida catalana d'aquest mig Noucents. Maragall parlà amb tota l'eficàcia del profund pensador i de l'enèrgic poeta que era, del poeta per a qui la paraula és un acte com ho fou per al salmista que digué: "He cregut i per això he parlat".

LOCUTORA: - Això va escriure Carles Riba.

SALE MUSICA AGUANTA Y PASA DE FONDO.

LOCUTOR: Oh! meravella, una paraula.

LOCUTORA: Quina? Qualsevulla; però com que porta tota l'ànima del terrible silenci que l'ha infantada, sia quina sia, proveu de sotjar-ne el sentit;

LOCUTOR: - No arribareu mai al fons, i us espantareu de l'infinit, (diu Joan Maragall) que porta en les entranyes.

RAFAGA DE MUSICA AGUANTA Y VUELVE DE FONDO.

LOCUTORA:

Torno a sentir sa veu i lo que em deia,
tornen a mi els seus mots i l'alenada,
i torno a defallir com defallia
sota l'encís de sa presència ràpida.

RAFAGA DE LA MUSICA Y VUELVE DE FONDO.

LOCUTORA: -

Jo porto el teu pensament
com al front una corona
que m'ombreja bellament;
ningú sap l'encantament,
pro tot el món se n'adona.
Jo porto el teu pensament
com al front una corona.

SAIE LA MUSKCA AGUANTA Y ACABA.

LOCUTOR:- Així parlen els poetes.

LOCUTORA: Amb paraules de sempre, són!

LOCUTOR: ...els enamorats de tot lo del món.

LOCUTORA: Tot ho miren encantats i després (diu el nostre Mara-
gall)...

LOCUTOR: ...es posen febreros i tanquen els ulls i parlen en la
febre: llavors diuen...

LOCUTORA ...alguna paraula creadora,

LOCUTOR: i, semblants a Déu en el primer dia del Gènesis, del
SAIE FONDO MUSICAL AGUANTA COMO TAL.

caos en surt la llum.

RAFAGA Y PASA DE FONDO. EL MONTADOR VERA QUE EN CIERTOS PASAJES DE
LA POESIA QUE SIGUE, MARCO RITMOS EN LA MUSICA, DEBE, PUES, A SU CRI-
TERIO Y SOBRE EL SENTIDO DE LA POESIA, ADAPTARSE CON LOS CANVIOS QUE
CONSIDERE NECESARIOS.

LOCUTORA:(con tono normal, porque después interpreta el papel de
(donzella,)

En una casa de pagès hi havia
una donzella que tenia

els disset anys d'amor;

LOCUTOR: ...i era tan bella,
que la gent d'aquell vol
deien: "Es una noia com un sol".

SALE BREVE RAFAGA DE LA MUSICA Y VUELVE DE FONDO.

LOCUTORA:

Ella prou la sabia
la parentela que amb el sol tenia;
que cada matinada
per la finestra, a sol ixent badada,
l'astre de foc i ambre
li entrava de ple a ple dintre la cambra,
i ella, nua, amb delícia,
s'abandonava a la fulgent carícia.

RAFAGA DE MUSICA A PP. VUELVE DE FONDO.

LOCUTOR:

De tant donar-se a aquestes dolces manyes,
va ficar-se-li el sol a les entranyes,
i ben prompte sentia
una ardència dins d'ella que es movia,

RAFAGA DE MUSICA Y VUELVE DE FONDO. LUEGO COMO UNA MODULACION EN
LA MUSICA SE INTERCALA LA PALABRA. CUIDADO LOCUTORA, DEBE DARSE EL
RITMO UNIDO A LAS MODULACIONES DE LA MUSICA. CON ALEGRIA Y LEVISIMA
RESONANCIA.

LOCUTORA:(como se puede comprobar se intercalan las modulaciones
de la música, en las comas y el doble punto)

Adeu,(MODULACION) la casa meva i els qui són:
(MODULACION)

jo prenyada de llum me'n vaig pel món. (MODULACION)

LOCUTOR: -

De tots abandonada,
va començà' a rodar per l'encontrada.
Estava alegre com l'ocell que vola,
cantava tota sola,
cantava:

HEMOS ADVERTIDO AL INICIAR EL VERSO QUE QUEDABA AL CRITERIO DEL MONTADOR MUSICAL LA DISPOSICION DE LOS FONDOS. EN EL TROZO QUE SIGUE LA LOCUTORA DEBERA ENCAJAR PERFECTAMENTE SU RECITADO DICHO CON INTENCION DE CANTO, SIN SERLO, CON LAS FRASES MUSICALES, A TITULO DE SUGERENCIA SUGIERO EL RECITADO CON LA LINEA MELODICA. USAR CASCOS LOCUTORA?

LOCUTORA: (con apasionada serenidad)

SÓ L'ALBADA
música

QUE DUC EL SOL A DINS EN SÓ ROSADA
música música

ELS CABELLS EM ROSSEGEN,
música.

ELS ULLS EM GUSPIREJEN,
música.

ELS LLAVIS ME ROBIEJEN,
música.

EN LES GALTES I EL FRONT TINC EL COLOR
música.

I AL PIT LA GRAN CREMOR:
música

TOTA JO SÓ CLAROR CONTRA CLAROR.
Música.

OBSERVACION TECNICA:

La última CLAROR CON ECO.

DESPUES DEL ECO BREVE RAFAGA DE MUSICA Y PASA DE FONDO PARA CESAR.

QUEDA EN "SIN FIN", Y GRABADO CON LEVISIMA RESONANCIA, EL ULTIMO FRAGMENTO "TOTA JO SO CLAROR CONTRA CLAROR", ESTE "SIN FIN" SE OYE COMO LEJANO FONDO, SOBRE EL VERSO QUE SIGUE.

LOCUTOR: -

La gent que la sentia
s'aturava admirada i la seguia:
la seguia pel pla i per la muntanya
per sentir-li cantar la cançó estranya
que l'anava embellint de mica en mica.

QUEDA SOLO LEJANO EL "SIN-FIN" QUE SE PIERDE HASTA CESAR.

(brevisima pausa)

LOCUTOR: (cambiando el tono y el ritmo)

Quan ella va sentir-se prou bonica,
va dir:

LOCUTORA: (dulcemente y con una serena satisfacció)

"M'ha arribat l'hora"

ENTRA COMO FONDO UNA MUSICA SUAVE QUE PUEDE CRECER DE EMOCION.

LOCUTOR:(cambiando de ritmo y tono)

Va parar de cantar, i allà a la vora
entrava a una barraca que hi havia.
La gent que a l'entorn era
sols veia un resplendor i sols sentia
el gemec poderós de la partera.

BREVISIMO FLASH MUSICAL VUELVE DE FONDO.

LOCUTOR: De sobte, les clivelles
del tancat van lluir igual que les estrelles.

BREVISIMO FLASH DE LA MUSICA APROVECHANDO LA PAUSA DEL "PUNTO" Y EN LA PALABRA "GRAN SOLETAT" CESA LA MUSICA.

LOCUTOR: - De seguit s'aixecà gran foguerada,
tota la gent fugia esparverada,
i en la gran soletat només restava
un nin igual que el sol, que caminava
i deia tot pujant amunt la serra

ENTRA LA PARTE INSTRUMENTAL DE ORQUESTA DE UNA MUSICA TIPO "GLORIA
IN EXCELSIS DEO o SALMOS (aleluya) DE STRAWINSKY, QUE IRRUMPIRA BRI-
LLANTE, POTENTE AL FINAL DEL TEXTO QUE SIGUE. LO QUE AHORA DICE LA
LOCUTORA VA CON LEVE RESONANCIA

LOCUTORA: (con cambio de voz, articulada, solemne y lentamente)
"Jo vinc per acostà el cel a la terra".

IRRUMPE EL TEMA GLORIOSO, AGUANTA Y PASA DE FONDO.

LOCUTOR: - Joan Maragall...

LOCUTORA: ...el nostre poeta,

LOCUTOR: el profeta de la paraula viva,

RAFAGA DEL TEMA AGUANTA Y EN MEZCLA CESA, QUEDA UNA MELODIA INSTRU-
MENTAL QUE AGUANTA COMO FONDO.

LOCUTORA: Seguidor del ritme de l'aliga de Patmos,

LOCUTOR: Oh! paraula sagrada.

BREVISIMA RAFAGA DE LA MUSICA, VUELVE DE FONDO.

LOCUTORA: Joan Maragall!

LOCUTOR: company en la cadença de la veritat del científic,

LOCUTORA: Oh! quin abisme de llum, Verb Encarnat.

RAFAGA DE LA MUSICA, Y PASA DE FONDO PARA CESAR.

LOCUTOR: Diriem que necessitaves un desdoblament de tu mateix en
figures de contrast o de sotragadora intuició, per a vibrar a
l'unison d'un afany col.lectiu per atényer la teva mesura de poeta,
amb el serè despreniment d'artista, i assolir el producte del teu
geni creador.

LOCUTORA: Expressat en la gran paraula de sempre...

LOCUTOR: ...en la plenitud de l'obra per a sempre.

ENTRA MUSICA SERENA, AGUANTA Y PASA DE FONDO.

LOCUTORA: Joan Maragall:

LOCUTOR: Barceloní, nascut en un vell carrer obac, visqueres la teva maduresa entre els jardins clars, quietes, tan graciosament carrinclons de Sant Gervasi; fores fill de fabricant i artista, advocat, redactor del "Brusi", home gens disposat a deixar-te encotillar per cap purisme. Mestre en Gai Saber, poeta transcendent i humà, espòs amant i patriarcal pare de tretze fills. Morires gairebé inopinadament, desistint de la vida amb una magnaminitat i una dolçor totes cristianes.

LOCUTORA: Joan Maragall: Com un "aucell d'ales immenses", empen-gueres el vol a l'eternitat de La Paraula...

LOCUTOR:... Principi i Fi de tota Cosa.

FLASH DE LA MUSICA, PASA DE FONDO Y CESA.

LOCUTORA: Vares deixar-nos la teva paraula viva, escrita en la prosa i el vers...

LOCUTOR: ...com a missatge per a sempre,

LOCUTORA: i, com a poeta-profeta, pensant en la Renovació eterna,

LOCUTOR: ...en la Restauració perdurable,

LOCUTORA: ...en la plenitud espiritual de totes les forces,

LOCUTOR: ...creares el teu CANT, amassat en el sentit de la Paraula feta Carn per a major naixença de l'Home, que estima la meravella corporal i la meravella espiritual de la Naturalesa.

SALE MUSICA AGUANTA Y PASA DE FONDO. SI EL CRITERIO DEL MONTADOR ES MODIFICAR EN MEZCLA LA MUSICA MUCHO MEJOR.

LOCUTORA: (AL SEU GUST)

Si el món ja és tan formós, Senyor, si es mira
amb la pau vostra a dintre de l'ull nostre,
qué més ens podeu dâ en una altra vida?

Perxò estic tan gelós dels ulls, i el rostre,
i el cos que m'heu donat, Senyor, i el cor
que s'hi mou sempre...i temo tant la mort!

Amb quins altres sentits me'l fareu veure
aquest cel blau damunt de les muntanyes,
i el mar immens, i el sol que pertot brilla?
Deu-me en aquests sentits l'eterna pau
i no voldré més cel que aquest cel blau.

Aquell que a cap moment li digué -Atura't
sinó al mateix que li dugué la mort,
jo no l'entenc, Senyor; jo, que voldria
aturar tants moments de cada dia
per fê'ls eterns a dintre del meu cor!...
O és que aquest "fê etern" és ja la mort?
Mes llavors, la vida, què seria?
Fóra l'ombra només del temps que passa,
la il.lusió del lluny i de l'a prop,
i el compte de lo molt, i el poc, i el massa,
enganyador, perquè ja tot ho és tot?

Tant se val! Aquest món, sia com sia,
tan divers, tan extens, tan temporal;

aquesta terra, amb tot lo que s'hi cria,
és ma pàtria, Senyor; i no podria
ésser també una pàtria celestial?
Home só i és humana ma mesura
per tot quan puga creure i esperar;
si ma fe i ma esperança aquí s'atura
me'n fareu una culpa més enllà?
Més enllà veig el cel i les estrelles,
i encara allí voldria ésser-hi hom:
si heu fet les coses a mos ulls tan belles,
si heu fet mos ulls i mos sentits per elles,
per què aclucà'ls cercant un altre com?
Si per mi com aquest no n'hi haurà cap!
Ja ho sé que sou, Senyor; prô on sou, qui ho sap?
Tot lo que veig se vos assembla en mi...
Deixeu-me creure, doncs, que sou aquí.
I quan vinga aquella hora de temença
en què s'acluquin aquests ulls humans,
obriu-me'n, Senyô, uns altres de més grans
per contemplar la vostra faç immensa.
Sia'm la mort una major naixença!

SALE FONDO MUSICAL MAJESTUOSO, AGUANTA Y PASA DE FONDO.

LOCUTOR: - Joan Maragall, tu fores, tu ets!

LOCUTORA:- ...Paraula viva!

SALE TEMA Y RESUELVE COMO CIERRE.

CARETA DE SALIDA.

Guión escrito por Manuel Cubeles
i Solé. - Noviembre 1972.

PARAULES DE SEMPRE - Nº 10

CARETA DE ENTRADA.

IRRUMPE MUSICA PSICODELICA TIPO BOITES, SIN VOCES, AGUANTA Y PASA DE FONDO PARA CESAR EN PALABRA "INTEL.LIGENCIA".

LOCUTOR: - Oh, tu jo home civilitzat que sempre és ràdio tot

RADIO PENINSULAR - BARCELONA.

afaitant-se amb una maquinilla, el teu ex-
cepticisme, el teu confort, el teu sentit de responsabilitat, les il·lusions precioses, però sempre incòmpetes, sempre obligades a rectificar-se, de la intel·ligència.

RADIO NACIONAL DE ESPAÑA - BARCELONA

Pensa en les emocions obscures de l'home primitiu, perdut al costat de la naturalesa, l'asservida, congelada de camins de

PARAULES DE SEMPRE, Nº 10.

Personaje: Josep Carner.

SALE COMO FONDO MUSICA DE RITUAL, LENTA, MAGICA, APROPIADA PARA UNA OBRA TEATRAL DE CULTURA AZTECA, O ALGO SIMILAR, AGUANTA COMO FONDO.

CONTINUANDO LOCUTOR: - sinó la indòmita, la dels volcans; el desert, la selva verge, els terratrèmols, i les feres.

SALE EMISION: 27 de Noviembre de 1.972

GRABACION- LOCUTOR:- L'home, encara mal destriat de la Naturalesa, la veia cohibit, amb servilitat i, de vegades... pànic.

SALE EL FONDO AGUANTA Y PASA DE FONDO. DESAPAREIXE PARA QUEDAR UNA MUSICA LENTA, MISTERIOSA, LLEDA DE LOESS. DE BARCELONA ORIGEN A LA ANTERIOR. PASA DE FONDO Y AGUANTA.

Guión escrito por Manuel Cubeles i Solé - Noviembre de 1.972.

LOCUTORA: (Interpretada de la "Sense Nom" del Ben Cofat i l'Altre)
(dulcemente y lentamente como si pronunciase palabras de sortilegio)
"Dorm. Deixatdur per les ales del son, com si haguessis abandonat tot a la ribera d'on t'alluayes, càrrega de cristos pensaments, feix de recanços.
Dorm sense sentir,

CARETA DE ENTRADA.

IRRUMPE MUSICA PSICODELICA TIPO BOITES, SIN VOCES, AGUANTA Y PASA DE FONDO PARA CESAR EN PALABRA "INTEL.LIGENCIA".

LOCUTOR: - Oh, tu! Un home civilitzat que engeja la ràdio tot afaitant-se amb una maquineta. Abandona per un moment, el teu escepticisme, el teu confort, el teu sentit de seguretat, les il·lusions precioses, però sempre incompletes, sempre obligades a rectificar-se, de la intel·ligència.

Pensa en les emocions obscures de l'home primitiu, perdut al cor de la naturalesa -no pas de la humanitzada, l'asservida, senyalada de caminsⁱ de conreu,

SALE COMO FONDO MUSICA DE RITUAL, LENTA, MAGICA, APROPIADA PARA UNA OBRA TEATRAL DE CULTURA AZTECA, O ALGO SIMILAR, AGUANTA COMO FONDO.

CONTINUANDO LOCUTOR: - sinó la indòmita, la dels volcans, el desert, la selva verge, els terratrèmols, i les feres.

SALE UNA RAFAGA DEL TEMA Y VUELVE DE FONDO.

CONTINUANDO LOCUTOR:- L'home, encara mal destriat de la Naturalesa, la veia cohibit, amb servilitat i, de vegades... pànic.

SALE EL FONDO AGUANTA Y EN MEZCLA DESAPARECE PARA QUEDAR UNA MÚSICA LENTA, MISTERIOSA, LLENA DE POESIA, DE PARECIDO ORIGEN A LA ANTERIOR. PASA DE FONDO Y AGUANTA.

LOCUTORA: (Interpretando la "Sense Nom" del Ben Cofat i l'Altre)
(dulcemente y lentamente como si pronunciase palabras de sortilegio)
"Dorm. Deixatdur per les ales del son, com si haguessis abandonat tot a la ribera d'on t'allunyes, càrrega de tristos pensaments, feix de recances.
Dorm sense sentir,

sense saber,

com l'infant que encara ha de néixer. Si d'altres, homes o déus, t'han volgut mal, que això sigui, per una nit, com si no hagués estat. I sobretot que desapreguis, per una nit, el pitjor mal, que és el d'haver après a ferir-te tu mateix".

SUBE LA MUSICA, AGUANTA Y EN MEZCLA ENTRA SONIDO DE AGUA, MODULANDO SOBRE ESTE CONJUNTO ENTRA VOZ DE LOCUTORA CON LEVE RESONANCIA

LOCUTORA: - (con diferente tono de voz y acento de exorcismo mágico)

"Cercles de l'aigua, mirades del món..."

EN 2º PLANO REPITE:

"mirades del món..."

EN TERCER PLANO (REPITE PERDIENDOSE)

"...cercles de l'aigua"

SALE EL FONDO, DESAPARECE LA MUSICA Y QUEDA DE VEZ EN CUANDO EL EFECTO DEL AGUA, PASA DE FONDO PARA CESAR EN LA PALABRA "VIDA", ENTONCES VUELVE A ENTRAR SOLA, COMO FONDO, LA MUSICA MAGICA.

LOCUTOR: (lentamente como un sueño)

"Vine prop meu. Que jo senti la tebior del teu cos, Oh! Sense Nom,. Contra el fred que hi ha en la mort, contra el fred que hi ha en la vida...la tebior del teu cos..."

SALE LA MUSICA Y ACABA.

LOCUTORA: (pequeña pausa)

LOCUTORA: Paraules de sempre del...

LOCUTOR: ...nostre home d'avui.

LOCUTORA: Nascut a Barcelona,

LOCUTOR: ...la seva Barcelona.

SALE EL TEMA AGUANTA Y VUELVE DE FONDO NUEVAMENTE.

SALE COMO FONDO MUSICA DE UN VALS O MAZURKA, SUAVES, CORRESPONDIENTES A LA EPOCA QUE SE CITA, AGUANTA

LOCUTORA: El nou de febrer del mil-vuitcents-vuitanta-quatre...

LOCUTOR: ...al número vuit del carrer d'Aribau,

LOCUTORA: ...a les...

LOCUTOR: ...vuit hores, trenta minuts, del matí.

SALE EL TEMA AGUANTA BREVEMENTE Y CESA.

LOCUTORA: (Lentamente)

Paraules de sempre,

LOCUTOR: Si! paraules de sempre.

IRRUMPE POTENTE EL ULTIMO GRAN CORAL DE LA OPERA "CANIGO" DEL PADRE ANTONIO MASSANA, LETRA DE JOSEP CARNER, AGUANTA Y PASA DE FONDO.

LOCUTORA: (Correspondiente al Coro de Hadas)

LOCUTORA: "Anem-se'n, Flordeneu, de fulla en fulla,

"vostra corona d'or se va desfent,

LOCUTOR: "lo vol de nostres il.lusions s'esbulla

LOCUTORA: "com un esbart de papallons al vent.

SALE RAFAGA DEL TEMA Y VUELVE DE FONDO.

LOCUTORA: (Lentamente)

En un per "Deixem aquesta cima sobirana...

LOCUTOR: (como si fuese un aparte de lo dicho por la Locutora)

LOCUTOR: Oh! Canigó, magnólia immensa!-

LOCUTORA: (continuando el ritmo)

"i en alguna illa de la mar llunyana

LOCUTORA: "d'a on degüem, segle ha, sortir,

"tot recordant la terra catalana

"anem-se'n a morir.

SALE EL TEMA AGUANTA Y VUELVE DE FONDO NUEVAMENTE.

LOCUTOR: (corresponde al coro de guerreros)

Avant! Per monts, per terra i mar no et pares,

RAFAGA DE LA MUSICA, VUELVE DE FONDO.

LOCUTORA: (con fuerza)

Com un sol d'or ton astre es va llevant!

RAFAGA DE LA MUSICA VUELVE NUEVAMENTE DE FONDO.

LOCUTOR: (con fuerza)

Per ésser gran avui te despertares
a l'ombra de la Creu!

IRRUMPE MUSICA AGUANTA Y ACABA.

(leve pausa)

LOCUTORA: Paraules de sempre del...

LOCUTOR: ...nostre home d'avui!

LOCUTORA: Que: (dicho lentamente)

SALE COMO FONDO SONIDO DE AVION-REACTOR AGUANTA

LOCUTOR:...tot volant, pel damunt de Barcelona...

BREVISIMA RAFAGA DEL AVION-REACTOR QUE PASA DE FONDO NUEVAMENTE DONDE
CESA EN MEZCLA CON MUSICA SERENA QUE QUEDA DE FONDO.

LOCUTORA: (lentamente)

En un pensament, sense nom, deixant-se endur per les ales del son,
potser va repetir...

LOCUTOR: (lentamente) "Tot recordant la terra catalana, anemse'n a
morir".

SALE LA MUSICA AGUANTA Y CESA.

LOCUTORA: (cambio de ritmo)

I aquest home, nascut a Barcelona, l'any mil-vuicents-
vuitanta-quatre...

LOCUTOR: I Mestre en Gai Saber, als vintisis anys...

LOCUTORA: I Princep de la Poesia...

LOCUTOR: ...per a sempre!

ENTRA COMO FONDO MUSICA QUE PUEDA SUBIR DE GRANDEZA DESPUES DE LA PALABRA "CARNER".

LOCUTORA: fou!

LOCUTOR: (lentamente)
Josep Carner.

IRRUMPE MUSICA AGUANTA Y PASA NUEVAMENTE DE FONDO.

LOCUTORA: Josep Carner...

LOCUTOR: signe principesc de l'alta i vera poesia...

LOCUTORA: que jo -digueres-,

LOCUTOR: (enlazando)

LOCUTOR: ...en senyal augusta de victòria

LOCUTORA: guaitaré en mes corones esclatants

home d'avantpàmpols vermells com els ponents llunyans

LOCUTOR: i cargolats com un flameig de glòria.

SALE MUSICA Y ACABA.

LOCUTOR: (brevisima pausa)

LOCUTORA: (narrativo)

SALE MUSICA Y ENTRA FONDO MUSICA. DESPUES DEL TEXTO QUE SIGUE, ESTA MUSICA COMO

FONDO MUSICA.

LOCUTORA: publica els seus primers versos a la Revista "L'Aureneta.

LOCUTOR: Una precocitat semblant és mostra als seus estudis: Nascut el mil vuitcents-vuitanta-quatre...

LOCUTORA: al mil-vuitcents-noranta-vuit, o sigui als catorze anys, comença, al mateix temps, les carreres de Filosofia, Lletres i Dret.

LOCUTOR: Als divuit anys, obté la Llicenciatura de Dret.

LOCUTORA: Als vint anys obté la de Filosofia i Lletres, i el Doctorat.

LOCUTOR: - El fet de simultanejar dues carreres, no va pas privar a Josep Carner, del conreu intensiu de la literatura.

Entre els amics universitaris, Josep Carner, comença a endegar el seu "equip" de fidels que l'acompanyarien arreu, des dels migdies del Passeig de Gràcia, altívolament "noucentistes", en contraposició amb els "modernistes", fins a les redaccions dels diaris i revistes que miraven de copar o d'influir.

LOCUTORA: I aquesta mena d'ofici d'oracle és perllongà en altres generacions universitàries. Ho confirma, per exemple, Josep Maria de Sagarra en dir:

LOCUTOR: En Carner era "el capità del nostre poètic escamot".

LOCUTORA: Amb la publicació de "Els Fruits saborosos", el nostre home d'avui:

LOCUTOR: ...Josep Carner,

LOCUTORA: ...assoleix la consagració definitiva com a poeta.

LOCUTOR: "Els Fruits saborosos" és una rutilant apoteosi de competració amb les coses benignes.

SALE MUSICA SUAVE DE ACUERDO CON EL TEXTO QUE SIGUE, ESTA MUSICA COMO FONDO.

LOCUTORA: Com les maduixes...

LOCUTOR: ...els albercocs i les petites collidores...

LOCUTORA: ...les prunes d'or...

LOCUTOR: ...els raïms immortals,

RAFAGA DE LA MUSICA Y VUELVE DE FONDO.

LOCUTORA: (valorando plenamente cada palabra)

"El poeta en el cim se sent cantar,

SALE MUSICA Y ACABA

LOCUTOR "i la vinya daurada que el sol banya

LOCUTOR "a farbalans alegre la muntanya

LOCUTOR "i en fi pendis cap a les ones va.

LOCUTOR "La Mar és adormida, el cel és clar;

LOCUTOR "melangies d'escumes i boirines

LOCUTOR "damunt la pau de les blavors divines

LOCUTOR "rellisquen lentes a no cap demà.

RAFAGA DE LA MUSICA VUELVE DE FONDO.

LOCUTORA:

LOCUTOR "Cerquem del goig el fàcil escorrim,

LOCUTOR "la falsedat lluent se'ns encomana,

LOCUTOR "i tement cap paraula sobirana,

LOCUTOR "l'ànima taciturna defugim.

LOCUTOR "Però tot nèctar en el vas del rim,

LOCUTOR "duració en perfum i en transparència

LOCUTOR "es fa en el cup de la completa essència

LOCUTOR "amb delits de recances que oprimim.

RAFAGA DE MUSICA, VUELVE DE FONDO.

LOCUTORA:

LOCUTOR "Malenconia al fi de la diada

LOCUTOR "i cremadissa d'ales dels instants!

LOCUTOR "Treni garlandes amb els pàmpols blans

LOCUTOR "i rigui a dalt dels carros la gentada.

LOCUTOR "No em plau corona de tot vent juguina,

LOCUTOR "sinó deixar, per a no nats humans,

LOCUTOR "un poc de sol de mos amors llunyans,

LOCUTOR "clos al celler, colgat en teranyina.

SALE MUSICA Y ACABA

LOCUTOR: La poesia de Josep Carner,

LOCUTORA: ...el nostre home de les paraules de sempre d'avui,

LOCUTOR: És sovint, un mirall ofert a la felicitat de l'home i a la felicitat de la Natura en íntima connexió, gairebé com dues realitats intercanviables. Comunica de vegades, un sentiment paradisiac de pau, de benaurança, d'amor, dona a les coses una visió transfigurada, com ja encelada en una perdurable bellesa, en un gran somni

ENTRA COMO FONDO UNOS ARPEGIOS DE ARPA QUE CESAN POCO DESPUES DELA PALABRA "RIBERA"

LOCUTORA: "Deixam dur per les ales del son, com si hagués abandonat la ribera!"

ACABA EL EFECTO DE LOS ARPEGIOS.

(pequeña pausa)

LOCUTORA: (tono narrativo)

Vinti-set d'octubre del mil-noucents-vinti-vuit.

LOCUTOR: - Palau de la Música Catalana.

LOCUTORA: Moment de l'estrena de:

LOCUTOR: "El Giravolt de Maig"

IRRUMPE COMO FONDO MURMULLOS DE PUBLICO EN SALA, SE INCORPORA POCO DESPUES, EFECTO DE ORQUESTA AFINANDO SUS INSTRUMENTOS.

LOCUTOR: Llibret de Josep Carner, música d'Eduard Toldrà.

LOCUTORA: Figurins i Decorats de Xavier Nogués.

SUBE EL SONIDO ALGO A P.P. AGUANTA Y PASA DE FONDO.

LOCUTOR: Dirigeix, mestre Eduard Toldrà.

IRRUMPEN APLAUSOS NORMALES. CESA EL MURMULLO Y EL SONIDO DE AFINACION. CESAN APLAUSOS.

(BREVE PAUSA DE SILENCIO)

Y ATACA LA "INTRODUCCION DEL GIRAVOLT DE MAIG - ANTOLOGIA HISTORICA

DE LA MUSICA CATALANA - EDOGSA A-H.M.C. 10/62-63, CARA Nº 1. - LA LOCUTORA SOBRE EL FONDO DE LA ORQUESTA, LEERA EL VERSO QUE CANTA EL PASTOR, DEBE CALCULARSE EL TIEMPO DE MANERA QUE CUANDO TERMINE LA LOCUTORA, SALGA LA VOZ DEL TENOR QUE CANTARA A P.P. LA PRIMERA ESTROFA LA CUAL TERMINA EN "I DEL DESIG US SOBTA UN RAIG".

LOCUTORA: - (alegre sensual)

Mes de Maig,

mes de maig,

bella és la rosa i verd el faig;

no se sap què tothom espera;

el mes de maig tot s'adelera,

i del desig us sobta un raig.

Mes de Maig,

mes de maig,

no sé si resto o si me'n vaig

cap a la joia volandera;

el mes de maig tot s'adelera;

ai, del desig, on és el raig?

ENTRA TAL COMO SE HA INDICADO, EL TENOR, QUE CANTA LA PRIMERA ESTROFA HASTA LA PALABRA "UN RAIG". CUANDO INICIA LA ORQUESTA SOLA PASA DE FONDO, DONDE EN MEZCLA Y SOBRE EL TEXTO QUE SIGUE, EL MONTADOR PONDRA EL FRAGMENTO QUE MAS LE INTERESE DEL DISCO CARA 2 y 3. MIENTRAS TANTO PREPARA EL FRAGMENTO FINAL DE LA OBRA, CARA 4 QUE ENTRARA CASI AL FINAL DEL TEXTO QUE SIGUE. EL TROZO FINAL ENTRARA EN EL FRAGMENTO CANTADO QUE DICE: "EM VA EL DESIG ELS NOSTRES CORS IMANTA".

LOCUTOR: "El Giravolt de Maig" és l'obra d'un Carner lliurat, amb Eduard Toldrà i Xavier Nogués, a la noucentista tasca d'establir una cultura equilibrada a casa nostra.

En el Giravolt de Maig, el poeta, el músic i el decorador, juguen a una mena d'il·lusionisme. Cerquen l'èxit de l'hinoptitzador per a que el, públic, gaudeixi pregonament de tota la recreació d'una Primavera.

SALE EL TEMA AGUANTA, Y EN LOS ULTIMOS ACORDES, COMO SI EL PUBLICO IMPACIENTE NO ESPERA EL ACORDE FINAL, IRRUMPEN POTENTES APLAUSOS DE ENTUSIASMO, AGUANTAN Y PASAN DE FONDO PARA CESAR.

LOCUTORA: L'èxit és inanarrable. Lluís Millet, entusiasmat exclama:

LOCUTOR:

"L'estrena ens ha omplert de goig; verament una revolada del més embriagador; talment una remoguda de sang al cap i al cor. Somni de Primavera, fet viure per l'excel·lentíssim poeta: Josep Carner...

LOCUTORA: ...el de les nostres paraules de sempre d'avui...

LOCUTOR: el d'una obra extensa, potent i sobirana:

LOCUTORA: mil-doscentes-divuit poesies. Cent quaranta-un treballs en prosa.

LOCUTOR: Vuit obres de teatre, i grans traduccions, entre les que destaquem...

LOCUTORA: Shakespeare...

LOCUTOR: Dickens i Moliere.

LOCUTORA: Tot plegat, Josep Carner, et dona el títol de...

LOCUTOR: Príncep dels Poetes, en la gran mesura del ritme fet paraula, amb la cadència i el pensament de sempre.

SALE MUSICA ADECUADA, AGUANTA Y PASA DE FONDO.

LOCUTORA:

Davant les teulades agudes, les teulades
avui sota le neu amb aire d'aclofades,
la lluna riu sotjant estels a tot indret
que fan centellejants un fregadís de fred.

RAFAGA DE LA MUSICA Y VUELVE DE FONDO.

LOCUTOR: Poeta de les "Auques i Ventalls". "Llegendari". "Llunari i Ofrena"

RAFAGA DE LA MUSICA Y VUELVE DE FONDO.

LOCUTORA:

LOCUTORA: "Ara que, al lluny, el dia que es mustiga

LOCUTORA: "retreu la flama d'aquells dies vells,

LOCUTORA: "ve la recança a l'oblidada amiga

LOCUTORA: "i es refreden sos dits sota els anells.

LOCUTORA: "La llum ens besa amb una lleu fatiga.

LOCUTORA: "Les dones clares, en fugir els ocells,

LOCUTORA: "senten al cor la dolça mel antiga,

LOCUTORA: "i els homes lleven pensaments novells.

RAFAGA DE MUSICA VUELVE DE FONDO Y EN MEZCLA CANVIA POR OTRA QUE AGUANTA.

LOCUTOR: Poeta dels "Arbres"...

LOCUTORA: ...del "Verb", del "Mar" i de "Nabbi"

RAFAGA DE LA MUSICA, VUELVE DE FONDO.

LOCUTOR:

LOCUTOR: Si un estel és morís, qui en tindria fidel,

LOCUTOR: recordança en el món, tan llunyà i adormit?

LOCUTOR: qui mirés al seu lloc hi veuria la nit.

LOCUTOR: En el cel, qui sap on ha mort un estel?

RAFAGA DE LA MUSICA VULEVE DE FONDO.

LOCUTORA:

LOCUTORA: Hem viscut? O potser la parença ha mentit!

LOCUTORA: Hem de viure. El desig mentiria, cruel?

LOCUTORA: Que ton càntic humil sigui pur recel.
Amb els ulls implorants fadiguem l'infinít.

SALE MUSICA AGUANTA Y ACABA.

LOCUTOR: Josep Carner: En la Primavera del mil-noucents-setanta, estant, ací, en la teva Barcelona...

LOCUTORA: Tu, ja amb els ulls implorants i fatigats, cercant l'in-finit...

LOCUTOR: Veieres la justa i renovada proclamació de que crets!

LOCUTORA: Princep dels Poetes.

SALE MUSICA COMO FONDO ADECUADA AL TEXTO QUE SIGUE. AGUANTA

LOCUTOR: Anhelaves, tu Josep Carner, la llum del blau hivern de la teva Barcelona, però...

LOCUTOR: el set de juny d'aquella Primavera de l'any mil nou-cents-setanta...

LOCUTORA: (lentamente)

el silenci, feu immòbil la teva matèria!

LOCUTOR:

...per a reviure,

LOCUTORA: ...allí! en la perenne Pau!

LOCUTOR: la celestial ressonància...

LOCUTORA: en senyal augusta de victòria...

LOCUTOR: com un flameig de glòria!

SALE MUSICA AGUANTA Y CESA.

LOCUTORA: I com a cloenda dels minuts d'avui...

LOCUTOR: i serena rememrança,

LOCUTORA: escoltem la teva veu!

LOCUTOR: en la lloança a la nit més pura i transparent de l'any,

LOCUTORA: aquella en que l'Angel digué:

ENTRA UN LEVE Y SUMVE FONDO MUSICAL que cesa EN LA PALABRA "SENYOR"

LOCUTOR CON LEVE RESONANCIA.

LOCUTOR: (lentamente)

"Us anuncio una gran joia, que ho serà per a tot el poble: avui a la ciutat de David us ha nascut un Salvador, que és el Crist Senyor.

LOCUTORA: La teva veu, Josep Carner, en el Rustic Villancet.

ENTRA CON MUSICA INCORPORADA A LA GRABACION LA VOZ DE JOSEP CARNER
RECITANDO LA SIGUIENTE POESIA.

Y AL FINAL Un estel juga en el prat,

LOCUTORA una flor s'ha esbadellat,

LOCUTOR: tot belant juga el ramat

SALE TEMA Y amb la rossa macarua.

SINTONIA DE GIBRALTAR Al.leluia, cor lassat!

Al.leluia, món gebrat!

Al.leluia, Déu és nat!

Al.leluia!

Cap herbei no té tremor,

ni cap déu fa el ploricó;

no hi ha fred ni tenebror

que un pas d'ala se n'ho duia,

Al.leluia en tot racó!

Al.leluia en el dolor!

Al.leluia al pecador!

Al.leluia!

A Betlem van els infants

i els amics dant-se les mans

i els promesos, i els germans

i la vella en sa capcia.

Al.leluia, vianants!

Al.leluia en nostres cants!

Al.leluia, catalans!

Al.leluia!

SOBRE LOS ULTIMOS ALELUYAS ENTRA LA MUSICA DEL "RUSTIC VILLANCET",
GRABACION ORFEO CATALA, COMPOSICION DEL MTRO. LLUIS MARIA MILLET,
ENTRA EN EL TROZO QUE CONSIDERE MAS ADECUADO EL MONTADOR. AGUANTA
Y AL FINAL EN MEZCLA DE CAMPANAS PASA DE FONDO.

LOCUTORA: Josep Carner!

LOCUTOR: Princep dels Poetes, en la teva paraula de sempre.
SALE TEMA Y ACABA A DISCRECION DEL MONTADOR.

SINTONIA DE CIERRE.

Guión escrito por Manuel Cubeles i

Solé - Noviembre de 1.972.